Załącznik nr 3
do Programu studiów na kierunku ratownictwo medyczne – studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 41/000/2024 Senatu AJP
z dnia 25 czerwca 2025 r.

	Wydział	NAUK O ZDROWIU
	Kierunek	RATOWNICTWO MEDYCZNE
	Poziom studiów	Studia I stopnia
	Forma studiów	stacjonarne
	Profil studiów	praktyczny
Pozycja w planie studiów		C.1.

KARTA ZAJĘĆ

1. Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**PIERWSZA POMOC I PODSTAWOWE CZYNNOŚCI RATUNKOWE BLS**
Punkty ECTS	**6**
Rodzaj zajęć	**obowiązkowe**
Moduł/specjalizacja	**Nauki kliniczne**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**I**
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**mgr Iwona Ratuszniak**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	Liczba godzin	Rok studiów/semestr	Punkty ECTS (zgodnie z programem studiów)
ćwiczenia	**100**	**I/I i II**	**6**

3. Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Ogólna wiedza zdobyta na wcześniejszych etapach edukacji. W semestrze II niezbędna jest korelacja z przedmiotem dydaktyka medyczna.

4. Cele kształcenia

C1 - Wyposażenie studentów w wiedzę pozwalającą na rozpoznanie stanów zagrażających życiu lub zdrowiu i na skuteczne udzielenie pierwszej pomocy oraz prowadzenie szkoleń z tego zakresu.

C2 - Wyposażenie studentów w kompetencje niezbędne do udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia i zdrowia zgodnie z obowiązującymi procedurami z wykorzystaniem sprzętu przewidzianego do tego poziomu działań oraz prowadzenia szkoleń z tego zakresu.

C3 - Wykształcenie postawy zgodniej z zasadami etyki oraz gotowości do stałego doskonalenia zawodowego.

5. Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektu kierunkowego
	Wiedza	
W_01	Student zna mechanizmy powstawania urazów i objawy nagłych stanów zagrożenia życia i zdrowia.	K_W117, K_W141 K_W142, K_W143 K_W144, K_W155

		K_W178, K_W185 K_W188
W_02	Student zna zasady oraz podstawowy sprzęt niezbędny do skutecznego udzielania pierwszej pomocy.	K_W178
W_03	Student zna podstawowe rodzaje szkoleń w zakresie udzielania pierwszej pomocy oraz podstawowe metody prowadzenia szkoleń w tym zakresie	K_W66, K_W86 K_W97
Umiejętności		
U_01	Student potrafi rozpoznać stany nagłe zagrażające życiu i zdrowiu w oparciu o obserwację i wywiad z poszkodowanym oraz świadkami zdarzenia.	K_U01
U_02	Student potrafi wykonać czynności w zakresie pierwszej pomocy zgodnie z obowiązującymi zasadami oraz z wykorzystaniem sprzętu przewidzianego dla tego poziomu działań.	K_U54, K_U64 K_U71, K_U76 K_U85, K_U101 K_U111, K_U120 K_U122
U_03	Student potrafi przygotować i przeprowadzić szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy w wybranej grupie odbiorców.	K_U03, K_U05 K_U06, K_U38
Kompetencje społeczne		
K_01	Student dba o poszanowanie zasad etyki oraz chroni uzyskane informacje dotyczące danych osobowych i stanu poszkodowanego.	K_K03, K_K06
K_02	Student jest świadomy własnych ograniczeń i deficytów oraz dąży do samodoskonalenia.	K_K05

6. Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści ćwiczeń – zakres wiedzy	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
C1	Wprowadzenie do przedmiotu. Program zajęć. Literatura do przedmiotu. Warunki zaliczenia. Przepisy bhp i regulamin pracowni. Podstawy prawne udzielania pierwszej pomocy. Zasady ogólne udzielania pierwszej pomocy. Bezpieczeństwo własne, miejsca zdarzenia i poszkodowanego. Ocena stanu poszkodowanego. Schemat wezwania pomocy medycznej.	2	
C2	Podstawy anatomii człowieka w zakresie niezbędnym do udzielania pierwszej pomocy. Skład zestawu pierwszej pomocy według normy DIN. Objawy obrażeń różnych okolic ciała. Zagrożenia życia i zdrowia związane z obrażeniami ciała (rana, krwawienie, krwotok, wstrząs).	5	
C3	Obrażenia ciała związane z urazami środowiskowymi: oparzenia, odmrożenia, hipotermia, przegrzanie, porażenie prądem elektrycznym i piorunem, ukąszenia, użądlenia, pogryzienie, zatrucia, podtopienie.	5	
C4	Zagrożenia zdrowia i życia pochodzenia wewnętrznego: utrata przytomności, udar mózgu, epilepsja, hipo i hiperglikemia, podejrzenie zawału mięśnia sercowego.	3	

C5	Nagłe zatrzymanie krążenia u osoby dorosłej i u dziecka – przyczyny, rozpoznanie i schemat postepowania. Program PAD. Defibrylacja automatyczna. Wytyczne ERC 2015.	2	
C6	Nagłe zatrzymanie krążenia w sytuacjach szczególnych - wytyczne postępowania według ERC 2015. Zadławienia u dorosłego i u dzieci w różnym wieku – wytyczne postepowania według ERC 2015	3	
C7	II semestr : Rodzaje i funkcje szkoleń z zakresu udzielania pierwszej pomocy. Wybrane zagadnienia z metodyki nauczania pierwszej pomocy. Dostosowanie metod nauczania i rodzaju szkolenia do wymagań odbiorcy.	5	
	Razem liczba godzin zajęć z zakresu wiedzy	25	...

Lp.	**Treści ćwiczeń - zakres umiejętności**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
C1	Ocenianie miejsca zdarzenia pod względem zagrożeń. Zabezpieczanie miejsca zdarzenia. Przeprowadzenie oceny podstawowych funkcji życiowych. Wykonanie szybkiego badania urazowego i interpretowanie występujących objawów. Wezwanie służb ratownictwa zawodowego.	3	
C2	Udzielanie pierwszej pomocy poszkodowanemu z obrażeniami głowy i kręgosłupa i żeber.	3	
C3	Udzielnie pierwszej pomocy poszkodowanemu z obrażeniami narządów klatki piersiowej i brzucha.	3	
C4	Udzielanie pierwszej pomocy poszkodowanemu z podejrzeniem obrażeń kości miednicy i kończyn.	3	
C5	Zaopatrywanie ran i tamowanie krwawień zewnętrznych.	3	
C6	Udzielanie pierwszej pomocy poszkodowanemu w hipotermii i przegrzaniu.. Zaopatrywanie oparzeń i odmrożeń	2	
C7	Udzielanie pierwszej pomocy poszkodowanemu po porażeniu prądem.	2	
C8	Zaopatrzenie poszkodowanego z ukąszeniem i użądleniem.	2	
C9	Udzielanie pierwszej pomocy osobie z podejrzeniem zatrucia tlenkiem węgla, chemikaliami, alkoholem i innymi substancjami psychoaktywnymi	3	
C10	Udzielanie pierwszej pomocy osobie podtopionej.	2	
C11	Udzielanie pierwszej pomocy ofiarom wypadków komunikacyjnych. Technika wydobycia poszkodowanego z pojazdu z wykorzystaniem sposobu Rauteka. Udzielenie pierwszej pomocy adekwatnej do odniesionych obrażeń ciała.	2	
C13	Udzielanie pierwszej pomocy poszkodowanemu nieprzytomnemu, z podejrzeniem udaru mózgu, epilepsji, hipo i hiperglikemii podejrzeniu zawału mięśnia sercowego.	3	

C14	Rozpoznawanie nagłego zatrzymanie krążenia. Nadanie sygnału na ratunek. Kierowanie akcją ratunkową w przypadku możliwości wykorzystania do udzielania pomocy świadków zdarzenia.	2	
C15	Wykonywanie resuscytacji krążeniowo-oddechowej z wykorzystaniem defibrylatora automatycznego u osoby dorosłej	6	
C16	Wykonywanie resuscytacji krążeniowo – oddechowej u dziecka w wieku niemowlęcym	6	
C17	Prowadzenie resuscytacji krążeniowo – oddechowej u dziecka w wieku poniemowlęcym z wykorzystaniem AED.	4	
C18	Udzielanie pierwszej pomocy w zadławieniu u osoby dorosłej i u dziecka w różnym wieku.	2	
C19	Wykonywanie czynności resuscytacyjnych u osoby dorosłej i dziecka w sytuacjach szczególnych; prowadzenie resuscytacji kobiety ciężarnej, osoby podtopionej, poszkodowanego po urazie termicznym, porażeniu prądem elektrycznym i po zatruciu i we wstrząsie.	3	
C20	Udzielanie pierwszej pomocy poszkodowanemu z obrażeniami ciała i zagrożeniami życia pochodzenia wewnętrznego – ćwiczenia doskonalące umiejętności w sytuacjach symulowanych	8	
C21	II semestr: Przygotowanie i przeprowadzenie warsztatu z zakresu udzielania pierwszej pomocy.	5	
C22	Przygotowanie i prowadzenie pokazu udzielania pierwszej pomocy metodą symulacji zdarzenia.	5	
C23	Przygotowanie i przeprowadzenie zajęć z zakresu udzielania pierwszej pomocy w wybranej grupie odbiorców.	5	
	Razem liczba godzin z zakresu umiejętności	75	

7. Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Ćwiczenia - zakres wiedzy	M1- wyjaśnienie M2- pogadanka, pytania i odpowiedzi	Projektor multimedialny, procedury postępowania.
Ćwiczenia – zakres umiejętności	M2- gra decyzyjna, analiza przypadku - *case study*, M5 – pokaz, ćwiczenia w sytuacji symulowanej, instruktaż, prowadzenie lekcji	Zestaw pierwszej pomocy (apteczka), materiały opatrunkowe, stanowisko do mycia rąk, rękawice jednorazowe, preparat antyseptyczny do rąk, defibrylator automatyczny, koc ratunkowy, zestaw imitacji obrażeń ciała, karimaty

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Ćwiczenia – zakres wiedzy	**Semestr I F1 –** „wejściówka”	**Na ocenę podsumowującą P3 w semestrze I składają się 2 elementy:**

Ćwiczenia – zakres umiejętności	**Semestr I i II** **F2 –** obserwacja/aktywność (przygotowanie do zajęć, obserwacja wykonywanych na zajęciach zadań) **F5-** ćwiczenia sprawdzające umiejętności	1. ocena uzyskana z F5-60%; 2. ocena uzyskana z F1 – 40% **W semestrze II** 1. **P1** - egzamin ustny – 40% 2. Ocena uzyskana z F5 – 60%

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")

Symbol efektu	Ćwiczenia				
	F1	F2	F5	P3	P1
W_01	x	x		x	x
W_02	x	x		x	x
W_03	x	x		x	x
U_01	x	x	x		x
U_02	x	x	x		x
U_03	x	x	x	x	x
K_01	x	x	x		x
K_02	x	x	x	x	x

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Semestr I

Zasady przyznawania oceny:

1. Warunkiem otrzymania zaliczenia jest uzyskanie pozytywnych ocen formujących F1 i F5 w semestrze.
2. **F1** – 3 „wejściówki", z których oblicza się średnią ocen. Uzyskana ocena stanowi 40% oceny podsumowującej.
3. **F5** – sprawdzian praktyczny - student losuje zadanie praktyczne i wykonuje czynności zgodnie z poleceniem. Zadanie obejmuje udzielenie pierwszej pomocy w sytuacji symulowanego zdarzenia. Ustalenie oceny opiera się o uzyskaną liczbę punktów na podstawie check-listy. Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania wynosi 24. Pozytywną ocenę otrzymuje student, który zaliczy zadanie w minimum 62%, tj. uzyska 15 punktów. Uzyskana ocena ze sprawdzianu praktycznego stanowi 60% oceny podsumowującej.

Kryteria przyznawania oceny:

Skala ocen	Wartość punktowa oceny
Bardzo dobry (5)	24 - 23
Dobry plus (4,5)	22 - 21
Dobry (4)	20 - 19
Dostateczny plus (3,5)	18 - 17
Dostateczny (5)	16 - 15

Sprawdzian praktyczny poprawkowy – opiera się o te same zasady i kryteria, z tym że zadanie praktyczne pochodzi z puli zadań dodatkowych.

Semestr II

Zasady przyznawania oceny:

1. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie pozytywnej oceny formującej F5.
2. **P1 – egzamin ustny**. Ocenie podlega wypowiedź studenta w zakresie 3 wylosowanych zagadnień ukierunkowanych na sprawdzenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przewidzianych dla przedmiotu. Za wypowiedź w zakresie każdego zagadnienia student ma przydzielone maksymalnie 3 punkty. Łącznie student może uzyskać maksymalnie 9 punktów. Minimalna liczba punktów pozwalająca wystawić ocenę pozytywną wynosi 5, czyli 55,5%. Uzyskana ocena stanowi 40% oceny podsumowującej

Kryteria przyznawania oceny z egzaminu ustnego

Skala ocen	Wartość punktowa oceny
Bardzo dobry (5)	9
Dobry plus (4,5)	8
Dobry (4)	7
Dostateczny plus (3,5)	6
Dostateczny (5)	5

Egzamin ustny poprawkowy – opiera się o te same zasady i kryteria, z tym że zagadnienia pochodzą z puli zagadnień dodatkowych.

F5 – sprawdzian praktyczny. Student realizuje jedno przydzielone zadanie polegające na przygotowaniu i przeprowadzeniu krótkiego instruktażu wraz pokazem z zakresu udzielania pierwszej pomocy dla wybranej grupy odbiorców. Ustalenie oceny odbywa się na podstawie liczby uzyskanych punktów w oparciu o check – listę. Elementy oceny: przygotowanie merytoryczne, przygotowanie metodyczne, gospodarowanie czasem, poprawność językowa, zainteresowanie odbiorcy. Za każdy element student otrzymuje maksymalnie 2 punkty. Łącznie student może otrzymać maksymalnie 10 punktów. Minimalna liczba punktów pozwalająca na wystawienie oceny pozytywnej wynosi 6 punktów, tj. 60%. Uzyskana ocena stanowi 60% oceny podsumowującej.

Kryteria przyznawania oceny

- Bardzo dobry (5) – 10 punktów
- Dobry plus (4,5) – 9 punktów
- Dobry (4) – 8 punktów
- Dostateczny plus (3,5) – 7 punktów
- Dostateczny (3) – 6 punktów

Przyporządkowanie wartości oceny do odpowiedniej oceny liczbowej i słownej

Wartość oceny	**3,00 – 3,25**	**3,26 – 3,75**	**3,76 – 4,25**	**4,26 – 4,75**	**4,76 – 5,00**
Ocena liczbowa	3	3,5	4	4,5	5
Ocena słowna	dostateczny	dostateczny plus	dobry	dobry plus	bardzo dobry

10. Forma zaliczenia zajęć

Egzamin

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

	Liczba godzin

Forma aktywności studenta	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Godziny kontaktowe studenta (w ramach zajęć):		
liczba godzin pracy studenta z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	**100**	
Praca własna studenta (indywidualna praca studenta związana z zajęciami):		
przygotowanie do sprawdzianu praktycznego	10	
przygotowanie do egzaminu	15	
przygotowanie do ćwiczeń	10	
zapoznanie z literaturą	10	
przygotowanie prezentacji	15	
suma godzin:	**160**	
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	**6**	

12. Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:

1. Wytyczne resuscytacji 2020. Polska Rada Resuscytacji, Kraków 2021.
2. Goniewicz M.: Pierwsza pomoc. Podręcznik dla studentów. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020.
3. Jakubaszko J. (red): Ratownik medyczny. Wydawnictwo Medyczne Górnicki, Wrocław 2020.
4. Wranicz J.K., Kaczmarek W., Gaszyński W. (red.): Zautomatyzowana defibrylacja zewnętrzna. Wydawnictwo Medyczne Górnicki, Wrocław 2012.

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. Brongel L.: Złota godzina. Czas życia, czas śmierci. Krakowskie Wydawnictwo Medyczne, Kraków 2007.
2. Campbell J.E. (red.): International Trauma Life Support. Ratownictwo przedszpitalne w urazach. Medycyna Praktyczna, Kraków 2022.

13. Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Iwona Ratuszniak
Data sporządzenia / aktualizacji	07.06.2024
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	ivonar@mrat.info
Podpis	

	Wydział	NAUK O ZDROWIU
	Kierunek	RATOWNICTWO MEDYCZNE
	Poziom studiów	Studia I stopnia
	Forma studiów	stacjonarne
	Profil studiów	praktyczny
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		C.2.

KARTA ZAJĘĆ

1. Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**FARMAKOLOGIA Z TOKSYKOLOGIĄ KLINICZNĄ**
Punkty ECTS	**2**
Rodzaj zajęć	**obowiązkowe**
Moduł/specjalizacja	**Nauki kliniczne**
Język, w który prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**II**
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**MGR KAROLINA GAWEŁ**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	**Liczba godzin**	**Rok studiów/semestr**	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
wykład	**30**	**II/III**	**2**
ćwiczenia	**15**	**II/III**	

1. Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

znajomość podstawowych zagadnień z zakresu szkoły średniej obejmujących wiedzę z przedmiotów biologia oraz chemia i fizyka

2. Cele kształcenia

C1 – Przekazanie studentom wiedzy z zakresu farmakologii i toksykologii klinicznej niezbędnej do samodzielnego wykonywania zawodu ratownika medycznego.

C2 – Nabycie przez studentów umiejętności prowadzenia skutecznej i zarazem bezpiecznej farmakoterapii w chorobach poszczególnych układów i narządów, w szczególności ich stosowania w ratownictwie medycznym i medycynie ratunkowej.

C3 - Rozwijanie potrzeby uczenia się przez całe życie, zwłaszcza aktualizowania i pogłębiania wiedzy oraz doskonalenia umiejętności zawodowych.

3. Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów przedmiotowych

Symbol efektu uczenia się	**Opis efektu uczenia się**	**Odniesienie do efektu kierunkowego**
	Wiedza	
W_01	Zna elementy farmakologii ogólnej i podstawy farmakologii. Mechanizmy działania leków. Losy leków w organizmie, biotransformacja leków. Podstawy	K_W38

	farmakokinetyki i farmakodynamiki leków. Postacie leków. Dawki, sposoby obliczania. Drogi podawania leków. Sposoby zapisywania leków na recepcie.	
W_02	Zna leki działające na obwodowy układ nerwowy, receptory oraz ich agonistów i antagonistów, zna leki współcześnie stosowane wpływające na receptory układu autonomicznego układu nerwowego.	K_W39, K_W45, K_W46
W_03	Zna leki ośrodkowego układu nerwowego, grupy leków psychotropowych, leki uspokajające, nasenne i przeciwdrgawkowe. Zna leki stosowane w zaburzeniach układu krążenia (niewydolność krążenia, ostra hipotensja, wstrząs kardiogenny, zawał, zaburzenia rytmu, obrzęk płuc, leki stosowane w resuscytacji, leki analeptyczne)	K_W40, K_W45, K_W46
W_04	Zna leki przeciwbólowe narkotyczne i nienarkotyczne oraz niesteroidowe leki przeciwzapalne i przeciwbólowe.	K_W41 K_W45, K_W46,
W_05	Zna leki przeciwpłytkowe, przeciwzakrzepowe, fibrynolityczne. Zna zasady podawania krwi i środków krwiozastępczych. Zna leki stosowane w zaburzeniach układu krzepnięcia. Zna zasady właściwej płynoterapii oraz leki stosowane we wstrząsie i w oparzeniach (zaburzenia elektrolitowe)	K_W42, K_W45, K_W46
W_06	Zna leki układu oddechowego, leki przeciwhistaminowe, leki stosowane w dychawicy oskrzelowej. Zna hormony i zasady hormonoterapii. Zna leki podawane w stanach nagłych w pediatrii.	K_W43, K_W45, K_W46,
W_07	Zna podstawowe grupy antybiotyków i chemioterapeutyków. Zna leki przeciwbiegunkowe i eki stosowane w kolkach jelitowych, wątrobowych, nerkowych.	K_W44
W_08	Zna zasady postępowania przy zatruciach lekami, zatruciach narkotykami oraz ostre zatrucia alkoholem etylowym i alkoholami niekonsumpcyjnymi , zatrucia metalami ciężkimi i metaloidami , zatrucia środkami ochrony roślin – pestycydy , zatrucia rozpuszczalnikami organicznymi , ostre zatrucia gazami. Zna odtrutki i umie je zastosować.	K_W45, K_W47, K_W48, K_W49
Umiejętności		
U_01	Umie zastosować leki w stanach zagrożenia życia, w sytuacjach nagłych, umie rozpoznać objawy zatrucia, zna odtrutki i umie je zastosować.	K_U20
U_02	Umie dobierać leki w odpowiednich dawkach w celu korygowania zjawisk patologicznych w organizmie i poszczególnych narządach.	K_U22
U_03	Umie posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych.	K_U23
U_04	Umie interpretować wyniki podstawowych badań toksykologicznych	K_U79
U_05	Umie rozpoznawać toksydromy	K_U80
U_06	Umie szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych i w różnych stanach klinicznych	K_U82
Kompetencje społeczne		
K_01	Posiada zdolność do określania swoich potrzeb edukacyjnych i jest zdeterminowany do osiągania coraz wyższego poziomu kompetencji zawodowych.	K_U05
K_02	Posiada zdolność dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.	K_K02
K_03	Jest przygotowany do samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw.	K_K03

6.Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Elementy farmakologii ogólnej i podstawy farmakologii. Mechanizmy działania leków. Losy leków w organizmie, biotransformacja leków. Podstawy farmakokinetyki i farmakodynamiki leków. Postacie leków. Dawki, sposoby obliczania. Drogi podawania leków. Sposoby zapisywania leków na recepcie.	2	-
W2	Farmakologia obwodowego układu nerwowego, receptory oraz ich agoniści i antagoniści, farmakologiczne możliwości regulacji: leki współcześnie stosowane wpływające na receptory układu autonomicznego układu nerwowego.	4	-
W3	Farmakologia ośrodkowego układu nerwowego, grupy leków psychotropowych, leki uspokajające, nasenne i przeciwdrgawkowe. Leki stosowane w zaburzeniach układu krążenia (niewydolność krążenia, ostra hipotensja, wstrząs kardiogenny, zawał, zaburzenia rytmu,obrzęk płuc, leki stosowane w resuscytacji, leki analeptyczne)	4	-
W4	Leki przeciwbólowe narkotyczne i nienarkotyczne. Niesteroidowe leki przeciwzapalne i przeciwbólowe.	4	-
W5	Leki przeciwpłytkowe, przeciwzakrzepowe, fibrynolityczne. Krew i środki krwiozastępcze. Leki stosowane w zaburzeniach układu krzepnięcia. Farmakoterapia i płynoterapia we wstrząsie i w oparzeniach (zaburzenia elektrolitowe)	4	-
W6	Leki układu oddechowego. Leki przeciwhistaminowe. Leki stosowane w dychawicy oskrzelowej. Hormony i hormonoterapia. Leki podawane w stanach nagłych w pediatrii.	4	-
W7	Antybiotyki, Chemioterapeutyki. Leki przeciwbiegunkowe. Leki stosowane w kolkach jelitowych, wątrobowych, nerkowych.	4	-
W8	Mechanizmy działania toksycznego. Metabolizm trucizn Zatrucia lekami, zatrucia narkotykami Ostre zatrucia alkoholem etylowym i alkoholami niekonsumpcyjnymi Zatrucia metalami ciężkimi i metaloidami Zatrucia środkami ochrony roślin – pestycydy Zatrucia rozpuszczalnikami organicznymi Ostre zatrucia gazami	4	-
	Razem liczba godzin wykładów	30	-

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
C1	Obliczanie dawek leków.	2	-
C2	Leki stosowane przez ratowników medycznych	3	-
C3	Leki stosowane w zaburzeniach układu krążenia i krzepnięcia	3	-
C4	Leki stosowane wziewnie, hormony, przeciwhistaminowe. Rola autakoidów (histaminy, prostaglandyn, leukotrienów) w rozwoju stanów alergicznych	3	-

C5	Analiza przypadków klinicznych	2	-
C6	Objawy zatruć, leki stosowane jako odtrutki.	2	-
	Razem liczba godzin ćwiczeń	15	-

4. Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	wykład informacyjny, wykład z elementami dyskusji	Projektor , prezentacja, swobodne wypowiedzi
Ćwiczenia	analiza tekstu źródłowego, analiza przypadków klinicznych, wypowiedzi ustne	Materiały źródłowe, projektor, środki audiowizualne

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład		P1 – test sprawdzający wiedzę
Ćwiczenia	F1 – „wejściówka” F2 – obserwacja / aktywność	Na ocenę podsumowującą P3 składają się 3 elementy: 1. Ocena uzyska z F1 (wejściówki) – 40% 2. Ocena uzyskana z F2– 20% 3. Ocena uzyskana z P2 (kolokwium) – 40%

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x”)

Efekty przedmiotowe	Wykład	Ćwiczenia		
	P1	F1	F2	P2
W_01	x	x		x
W_02	x	x		x
W_03	x	x		x
W_04	x	x		x
W_05	x	x		x
W_06	x	x		x
W_07	x	x		x
W_08	x	x		x
U_01		x	x	x
U_02		x	x	x
U_03		x	x	x
U_04		x	x	x
U_05		x	x	x

U_06		x	x	x
K_01			x	
K_02			x	
K_03			x	

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Wykłady
Warunkiem dopuszczenia do zaliczenia jest uzyskanie pozytywnej oceny z ćwiczeń. Zaliczenie odbywać się będzie w formie testu ukierunkowanego na sprawdzenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się według następujących kryteriów przyznawania oceny końcowej:

- **5,0 –** 100% - 95%;
- **4,5 –** 94% - 88%;
- **4,0 –** 87% - 80%;
- **3,5 –** 79% - 70%;
- **3,0 –** 69% - 60%;
- **2,0 –** poniżej 60%

Zaliczenie poprawkowe odbywać się będzie wg zasad i kryteriów podanych wyżej.

Ćwiczenia
Warunkiem dopuszczenia do zaliczenia jest odbycie wszystkich wymaganych ćwiczeń. Na oceną końcową składają się oceny uzyskane podczas zajęć oraz ocena uzyskana z kolokwium. Rozkład procentowy ocen:
- wejściówki – 40%
- aktywność na zajęciach (wykonanie przydzielonych zadań) – 20%
- kolokwium zaliczeniowe – 40%

Zaliczenie poprawkowe jest możliwe po uzupełnieniu przez studenta wszystkich braków w terminie i formie wskazanej przez nauczyciela, np. praca pisemna 40% i/lub prezentacja multimedialna 20% oraz kolokwium zaliczeniowe 40%.

Kryteria przyznawania oceny końcowej z <u>zakresu ćwiczeń i zajęć praktycznych</u>

Przyporządkowanie wartości oceny do odpowiedniej oceny liczbowej i słownej

Wartość oceny	**3,00 – 3,25**	**3,26 – 3,75**	**3,76 – 4,25**	**4,26 – 4,75**	**4,76 – 5,00**
Ocena liczbowa	3	3,5	4	4,5	5
Ocena słowna	dostateczny	dostateczny plus	dobry	dobry plus	bardzo dobry

10.Forma zaliczenia zajęć

Zaliczenie z oceną

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin**	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny kontaktowe studenta (w ramach zajęć):		

liczba godzin pracy studenta z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	**45**	--
Praca własna studenta (indywidualna praca studenta związana z zajęciami):		
przygotowanie do kolokwium z zakresu ćwiczeń	2	--
przygotowanie do zaliczenia z zakresu wykładów	5	--
przygotowanie do ćwiczeń	4	--
zapoznanie z literaturą	4	--
suma godzin:	**60**	--
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	**2**	--

12. Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:

1. Mitręga K.A., Krzemiński T.F. (red.) (2017), Farmakologia i farmakoterapia dla ratowników medycznych. Wydanie I. Wydawnictwo: Edra Urban & Partner / Elsevier, Wrocław. ISBN: 9788365835093.
2. Piotrowski J.K. (red). (2008), Podstawy toksykologii. Kompendium dla studentów szkół wyższych. Wydanie II. Wydawnictwa Naukowo - Techniczne Warszawa.
3. Burda P. (2012). Ostre Zatrucia. Wydawnictwo Medical Tribune Polska, Warszawa.

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. Katzung Bertram G : Farmakologia ogólna i kliniczna Tom 1 i 2, , wyd. Czelej, 2012
2. Lullmann H.: Ilustrowane kompendium farmakologii, wyd. Czelej, 2008
3. Mutschler: Farmakologia i toksykologia:, MedPharm, wyd. III, 2013
4. A. Podlewska, J. Podlewski: Leki współczesnej terapii, Warszawa 2019

13. Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Karolina Gaweł
Data sporządzenia / aktualizacji	07.06.2024
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	karolinagawel6@wp.pl
Podpis	

	Wydział	NAUK O ZDROWIU
	Kierunek	RATOWNICTWO MEDYCZNE
	Poziom studiów	Studia I stopnia
	Forma studiów	stacjonarne
	Profil studiów	praktyczny
Pozycja w planie studiów		C.3.

KARTA ZAJĘĆ

1. Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**PODSTAWOWE ZABIEGI MEDYCZNE I TECHNIKI ZABIEGÓW MEDYCZNYCH**
Punkty ECTS	**6**
Rodzaj zajęć	**obowiązkowe**
Moduł / specjalizacja	**Nauki kliniczne**
Język, w którym prowadzony jest przedmiot	**polski**
Rok studiów	**II**
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**mgr Iwona Ratuszniak, mgr Renata Szczepankiewicz, mgr Anna Bolińska**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	Liczba godzin	Rok studiów/semestr	Punkty ECTS (zgodnie z programem studiów)
ćwiczenia	**80**	**I / II**	**6**
	80	**II/ III**	

3. Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Wiadomości z zakresu anatomii, fizjologii z elementami patofizjologii. W semestrze II konieczna jest korelacja z przedmiotem kwalifikowana pierwsza pomoc.

4. Cele kształcenia

C1. Przekazanie studentom wiedzy niezbędnej do wykonania przez ratownika medycznego podstawowych zabiegów zgodnie z przepisami prawa dotyczącymi uprawnień dla tego zawodu.

C2. Kształtowanie u studentów umiejętności stosowania technik podstawowych zabiegów medycznych zgodnie z aktualną wiedzą medyczną.

C3. Kształtowanie postawy odpowiedzialności za zdrowie i życie pacjenta oraz poszanowania jego praw.

5. Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektu kierunkowego
	Wiedza	

W_01	Zna zasady aseptyki i antyseptyki oraz zasady pracy, w tym w warunkach wzmożonego reżimu epidemiologicznego.	K_W29, K_W121 K_W151,
W_02	Zna zasady wykonania, wskazania, przeciwwskazania oraz możliwe powikłania podstawowych zabiegów medycznych.	K_W117, K_W124 K_W125, K_W145 K_W146, K_W152 K_W162, K_W163 K_W164, K_W165 K_W173, K_W188 K_W198
Umiejętności		
U_01	Stosuje zasady aseptyki i antyseptyki podczas wykonywania zabiegów medycznych.	K_U21, K_U27 K_U34
U_02	Wykonuje zabiegi medyczne zgodnie z obowiązującą techniką oraz dobiera rodzaj sprzętu medycznego zależności od wieku i stanu pacjenta.	K_U01, K_U10 K_U38 K_U40, K_U46, K_U47, K_U50, K_U53, K_U54, K_U56, K_U59, K_U66, K_U67K_U68, K_U69, K_U88, K_U89, K_U94, K_U95, K_U96, K_U97, K_U99, K_U105, K_U107, K_U108, K_U111 K_U115
Kompetencje społeczne (EPK...)		
K_01	Przewiduje skutki podejmowanych działań i ponosi za nie odpowiedzialność	K_K05
K_02	Zadania ratownicze wykonuje z poszanowaniem praw pacjenta	K_K03, K_K06

6. Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści ćwiczeń – zakres wiedzy	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	Niestacjonarnych
TEORIA SEMESTR II			
C1	Omówienie organizacji zajęć. Regulamin pracowni, program nauczania, literatura przedmiotu, warunki zaliczenia. Aseptyka i antyseptyka. Przejściowa, stała i infekcyjna flora bakteryjna bytująca na skórze rąk. Dekontaminacja rąk: rodzaje, zasady, nieprawidłowości.	2	
C2	Profilaktyka zakażeń w praktyce medycznej. Postępowanie z odpadami medycznymi i zużytym sprzętem. Dezynfekcja, sterylizacja.	2	
C3	Ocena stanu pacjenta w aspekcie funkcjonowania układów życiowo ważnych – układ oddechowy, układ krążenia. Interpretacja wyników oceny krążenia i oddychania.	2	
C4	Skale służące do oceny stanu świadomości człowieka: AVPU, GCS. Ocena stanu neurologicznego na podstawie badania oczu. Ocena	2	

	temperatury ciała. Interpretacja wyników oceny stanu świadomości i termoregulacji.		
C5	Rany: przyczyny, rodzaje, objawy zagrożenia. Zasady zakładania opatrunków na rany czyste i zakażone. Opatrunki specjalistyczne. Desmurgia. Skład zestawu do szycia ran.	2	
C6	Krwawienia i krwotoki: przyczyny, rodzaje, objawy, zagrożenia. Postępowanie ratownicze w zranieniach, krwawieniach i krwotokach.	2	
C7	Podstawowe obrażenia w obrębie układu ruchu: złamania kości, skręcenia i zwichnięcia. Objawy i powikłania złamań, skręceń i zwichnięć. Zasady zakładania unieruchomień transportowych. Powikłania unieruchomień.	2	
C8	Oparzenia, odmrożenia, porażenie prądem elektrycznym: przyczyny, rodzaje, stopnie, zagrożenia, postępowanie ratownicze.	2	
C9	Skala RTS służąca do oceny ciężkości urazów w ratownictwie medycznym. Dokumentacja obowiązująca w ratownictwie medycznym. Utrwalenie widomości z zakresu semestru I	4	
TEORIA SEMESTR III			
C10	Drogi podawania leków. Zasady przygotowywania i podawania leków. Sposoby obliczania i przeliczania dawek leków. Droga pokarmowa podawania leków: p.o., s.l., p.r.: wskazania, niebezpieczeństwa i zasady	2	
C11	Wprowadzenie do wstrzyknięć. Zasady podawania leków śródskórnie i podskórnie. Wskazania, przeciwwskazania, zagrożenia podawania drogą s.c oraz i.c	2	
C12	Standardowe i alternatywne podawanie leków drogą domięśniową. Zasady, wskazania, przeciwwskazania i niebezpieczeństwa podawania leków drogą i.m	2	
C13	Zasady podawania leków drogą dożylną. Zasady kaniulacji żył z użyciem igły tradycyjnej, kaniulą typu wenflon oraz igły typu motylek. Wskazania, przeciwwskazania i niebezpieczeństwa podawania leków drogą i.v.	2	
C14	Zasady podawania leków za pomocą kroplowego wlewu dożylnego oraz z wykorzystaniem pompy infuzyjnej.	2	
C15	Zasady pobierania krwi żylnej i włośniczkowej do badań laboratoryjnych. Eliminowanie błędów przedlaboratoryjnych. Zasady pobierania krwi do badań wykonywanych w analizatorze parametrów krytycznych.	1	
C16	Glukometria i insulinoterapia w stanach nagłych. Heparyna drobnocząsteczkowa w profilaktyce zatorowości zagrażającej życiu	2	
C17	Tlenoterapia i nebulizacja – zasady, wskazania, przeciwwskazania, niebezpieczeństwa.	2	
C18	Zasady wykonywania wkłuć doszpikowych przy użyciu gotowych zestawów. Wskazania, przeciwwskazania i niebezpieczeństwa podawania leków drogą i.o	1	

C19	Wskazania, przeciwwskazani, niebezpieczeństwa cewnikowania pęcherza moczowego. Rodzaje cewników moczowych.	1	
C20	Wskazania, przeciwwskazania, niebezpieczeństwa, zasady zakładania sondy do żołądka i płukania żołądka	1	
C21	Wskazania, przeciwwskazania, niebezpieczeństwa i zasady wykonywania lewatywy i wlewki doodbytniczej	1	
	Razem liczba godzin ćwiczeń – zakres wiedzy	40	...

Lp.	**Treści ćwiczeń – zakres umiejętności**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
	UMIEJĘTNOŚCI SEMESTR II		
C1	Analizowanie wykazu czynności ratowniczych wykonywanych przez ratownika medycznego. Higieniczne mycie i dezynfekcja rąk. Diagnostyczne zakładanie rękawic. Bezpieczne zdejmowanie rękawic. Chirurgiczne mycie i dezynfekcja rąk. Chirurgiczne zakładanie rękawic.	4	
C2	Segregowanie odpadów medycznych i zużytego sprzętu jednorazowego. Wykonywanie dezynfekcji powierzchni i sprzętu wielorazowego użytku roztworami roboczymi środków antyseptycznych. Przygotowanie narzędzi do sterylizacji.	4	
C3	Wykonywanie pomiarów i obserwacji służących do oceny układu krążenia: mierzenie ciśnienia tętniczego krwi metodą Korotkowa, określanie cech tętna, wykreślanie krzywej tętna, badanie nawrotu kapilarnego, obserwowanie zabarwienia i ucieplenia skóry. Interpretowanie wyników pomiarów. Wykonywanie ekg.	6	
C4	Wykonywanie pomiarów i obserwacji służących do oceny układu oddechowego: liczenie i obserwowanie oddechu, określanie rodzaju oddechu, badanie SpO_2 za pomocą pulsoksymetru, obserwowanie zabarwienia skóry. Interpretowanie wyników pomiarów.	4	
C5	Mierzenie temperatury zewnętrznej ciała, wykreślanie krzywej temperatury, określanie typu gorączki na podstawie uzyskanego wykresu. Badanie świadomości według skali AVPU i GCS. Badanie oczu w ocenie zaburzeń świadomości i stanów nagłych.	4	
C6	Wykonywanie opatrunków osłaniających. Zaopatrywanie ran czystych i zakażonych. Przygotowanie zestawu i pola zabiegowego do szycia rany, asystowanie przy zabiegu szycia rany.	6	
C7	Bandażowanie różnych okolic ciała.	8	
C8	Tamowanie krwotoków zewnętrznych.	6	
C9	Zaopatrywanie złamań otwartych. Wykonywanie unieruchomień transportowych w obrażeniach kości długich i stawów.	8	
C10	Zaopatrywanie oparzeń i odmrożeń.	4	
C11	Określanie stanu poszkodowanego z wykorzystaniem skali RTS. Sporządzanie dokumentacji medycznej.	4	

C12	Doskonalenie umiejętności zaopatrywania obrażeń ciała. Podsumowanie zajęć w semestrze pierwszym. Analiza poziomu osiągniętych przez studentów efektów kształcenia.	6	
UMIEJĘTNOŚCI SEMESTR III			
C13	Analizowanie wykazu leków do podania przez ratownika medycznego bez zlecenia lekarskiego. Wykonywanie obliczeń dotyczących dawkowania leków. Przygotowanie leków do podania drogą p.o i s.l	4	
C14	Przygotowanie zestawu do wykonywania wstrzyknięć. Ćwiczenia manipulacyjne: montowanie strzykawki i igły, nabieranie leków z ampułki i fiolki zgodnie z obliczoną dawką leku, porządkowanie zestawu wraz z segregacją odpadów medycznych. Wykonywanie wstrzyknięć śródskórnych i podskórnych	4	
C15	Wykonywanie wstrzyknięć domięśniowych	4	
C16	Doskonalenie umiejętności wykonywania wstrzyknięć domięśniowych. Wykorzystywanie alternatywnych sposobów podawania drogą domięśniową (mięsień czworogłowy uda, mięsień naramienny, mięsień pośladkowy po stronie brzusznej metodą Hochstettera i Sachtlebena)	4	
C17	Wykonywanie kaniulacji żył obwodowych igłą iniekcyjną, kaniulą typu wenflon, igłą typu motylek. Przygotowanie i podawanie iniekcji drogą dożylną.	8	
C18	Doskonalenie umiejętności kaniulacji żył obwodowych. Przygotowanie i podawanie leków w kroplowym wlewie dożylnym. Przygotowanie i podawanie leków z wykorzystaniem pompy infuzyjnej.	4	
C19	Doskonalenie umiejętności nakłuć żylnych. Pobieranie krwi żylnej z wykorzystaniem systemu zamkniętego próżniowego. Pobieranie do badań krwi włośniczkowej.	4	
C20	Doskonalenie umiejętności podawania leków drogą podskórną Alternatywne sposoby podawania leków drogą s.c (strzykawki „insulinówki", wstrzykiwacze typu PEN, ampułkostrzykawki)	4	
C21	Techniki tlenoterapii – przygotowanie zestawu i podawanie tlenu. Przygotowanie i podawanie leków metodą nebulizacji.	4	
C22	Technika wykonania wkłucia doszpikowego z użyciem gotowego zestawu. Przygotowanie i podawanie leków drogą i.o	4	
C23	Wykonywanie cewnikowania pęcherza moczowego u kobiety i mężczyzny.	4	
C24	Zakładanie sondy do żołądka i wykonywanie płukania żołądka	4	
C25	Przygotowanie i podawanie wlewek doodbytniczych. Wykonanie lewatywy	4	
C26	Doskonalenie nabytych umiejętności wykonywania zabiegów medycznych. Podsumowanie pracy studentów. Analiza stopnia osiągniętych efektów kształcenia.	4	
	Razem liczba godzin ćwiczeń – zakres umiejętności	120	

7. Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Ćwiczenia – zakres wiedzy	M1- wyjaśnienie, elementy wykładu M2- pogadanka, pytania i odpowiedzi	Projektor multimedialny, plansze anatomiczne: układu krążenia, układu oddechowego, układu kostnego, układu pokarmowego, układu moczowego, zdjęcia rtg obrażeń kostno-stawowych, wzory karty medycznych czynności ratunkowych, filmy dydaktyczne, „Chirurgiczne opracowanie rany”
Ćwiczenia – ćwiczenia zakres umiejętności	M2- gra decyzyjna (sytuacja ratownicza), analiza przypadku - *case study*, M5 – pokaz, ćwiczenia w sytuacji symulowanej, instruktaż.	Wyposażenie pracowni ratownictwa medycznego, check-listy, tablica multimedualna, dostęp do Internetu, kamera.

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Ćwiczenia – zakres wiedzy	F1 – „wejściówki”	**Semestr III** **P3** oceny uzyskane podczas semestru **Semestr IV** **P1 –** egzamin praktyczny
Ćwiczenia – zakres umiejętności	F1* – sprawdzian praktyczny umiejętności F2 - obserwacja podczas zajęć (ocena ćwiczeń wykonywanych podczas zajęć)	

8.2. Metody weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x”)

Symbol efektu	Ćwiczenia				
	F1	F1*	F2	P1	P3
W_01	x			x	x
W_02	x			x	x
U_01		x	x	x	x
U_02		x	x	x	x
K_01		x	x	x	x
K_02		x	x	x	x

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Semestr III

Warunkiem otrzymania zaliczenia jest uzyskanie pozytywnych ocen formujących w semestrze w oparciu o wyliczenie średniej arytmetycznej.

Kryteria przyznawania oceny końcowej

Przyporządkowanie wartości oceny do odpowiedniej oceny liczbowej i słownej

Wartość oceny	**3,00 – 3,25**	**3,26 – 3,75**	**3,76 – 4,25**	**4,26 – 4,75**	**4,76 – 5,00**
Ocena liczbowa	3	3,5	4	4,5	5
Ocena słowna	dostateczny	dostateczny plus	dobry	dobry plus	bardzo dobry

Zaliczenie w terminie poprawkowym jest możliwe po uzyskaniu przez studenta pozytywnych ocen formujących – zaliczenie brakujących ćwiczeń w terminie dodatkowym ustalonym przez prowadzącego zajęcia. Kryteria przyznawania oceny pozostają jak wyżej.

Semestr IV

Zasady przyznawania oceny końcowej

Warunkiem przystąpienia do egzaminu praktycznego jest uzyskanie pozytywnych ocen formujących w semestrze, czyli zaliczenie wszystkich ćwiczeń.

Egzamin praktyczny polega na wykonaniu 3 wylosowanych zabiegów objętych programem nauczania wraz z ich omówieniem. Każdy zbieg oceniany jest wg check-listy. Na najniższą ocenę pozytywną ocenę należy uzyskać 75% możliwych do uzyskania punktów.

Kryteria przyznawania oceny z egzaminu praktycznego

Przybliżona skala procentowa	**Skala ocen**
100% – 96%	Bardzo bobry (5)
95% - 91%	Dobry plus (4+)
90% - 86%	Dobry (4)
85% - 81%	Dostateczny plus (3+)
80% - 75%	Dostateczny (3)

Egzamin poprawkowy odbywa się według zasad opisanych powyżej, z tym że zdający losuje zadania z puli zadań dodatkowych.

10.Forma zaliczenia zajęć

Egzamin

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin**	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny kontaktowe studenta (w ramach zajęć):		
liczba godzin pracy studenta z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	**160**	
Praca własna studenta (indywidualna praca studenta związana z zajęciami):		
Zapoznanie z literaturą	**7**	

Przygotowanie do ćwiczeń	**6**	
Przygotowanie do egzaminu praktycznego	**7**	
suma godzin:	**180**	
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	**6**	

12.Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:

1. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie medycznych czynności ratunkowych i świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe, które mogą być udzielane przez ratownika medycznego (Dz.U. 2019, poz. 2479) ze zmianami z dnia 27 listopada (DZ.U.2020r. poz.2110)
2. Chrząszczewska Anna: Bandażowanie. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2021.
3. Budynek Małgorzata, Nowacki Cyprian: Opatrywanie ran. Wiedza i umiejętności. Wyd. Makmed, Lublin 2008
4. John Emory Campbell , Roy Lee Alson „ITLS INTERNATIONAL TRAUMA LIFE SUPPORT. Ratownictwo przedszpitalne w urazach", Wydawnictwo Medycyna Praktyczna, Kraków 2022
5. Red. nauk. Klimaszewska K., Baranowska A., Krajewska-Kułak E. „Podstawowe zabiegi medyczne i pielęgnacyjne" PZWL. W-wa 2022

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. Platt Thomas, Lejeune Debra A., Stoy Walt Alan „Ratownik medyczny" I wydanie polskie Juliusz Jakubaszko, Wydawnictwo medyczne Urban&Partner 2013
2. Nutbeam T., Daniels R.: Procedury zabiegowe. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2012
3. Paciorek P., Patrzała A.: Medyczne czynności ratunkowe. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2015.

13. Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Iwona Ratuszniak
Data sporządzenia / aktualizacji	07.06.2024
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	ivonar@mrat.info
Podpis	

	Wydział	NAUK O ZDROWIU
	Kierunek	RATOWNICTWO MEDYCZNE
	Poziom studiów	Studia I stopnia
	Forma studiów	stacjonarne
	Profil studiów	praktyczny
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		C.4.

KARTA ZAJĘĆ

1.Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**CHIRURGIA**
Punkty ECTS	**4**
Rodzaj zajęć	**obowiązkowe**
Moduł/specjalizacja	**Nauki kliniczne**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**II**
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**LEK. MED. KRYSTIAN BIZUNOWICZ**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	Liczba godzin	Rok studiów/semestr	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
wykład	**30**	**II/III-IV**	**4**
ćwiczenia	**30**	**II/III**	
zajęcia praktyczne	**30**	**II/IV**	

1. Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Zaliczenie przedmiotów: Anatomia, Fizjologia z elementami patofizjologii

2. Cele kształcenia

C1 - Przekazanie studentom wiedzy z zakresu chorób chirurgicznych umożliwiającej sprawne realizowanie zadań w praktyce zawodowej ratownika medycznego.

C2 - Kształtowanie u studentów umiejętności rozpoznawania chorób chirurgicznych i wdrażania interwencji ratowniczych adekwatnych do stanu pacjenta.

C3 - Rozwijanie potrzeby uczenia się przez całe życie, zwłaszcza aktualizowania i pogłębiania wiedzy oraz doskonalenia umiejętności zawodowych.

3. Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektu kierunkowego
	Wiedza	

W_01	Zna przyczyny, objawy, metody diagnozowania i specyfikę leczenia podstawowych chorób chirurgicznych oraz zagrożenia dla zdrowia i życia występujące w ich przebiegu.	K_W15, K_W19 K_W23, K_W28 K_W29, K_W117 K_W119, K_W121 K_W124, K_W125 K_W131, K_W146 K_W151, K_W167 K_W206, K_W210 K_W213, K_W219 K_W220, K_W222
Umiejętności		
U_01	Potrafi stosować ogólne zasady i procedury postępowania w leczeniu chirurgicznym oraz posługiwać się dokumentacją medyczną.	K_U01, K_U10 K_U47, K_U50 K_U53, , K_U70 K_U89, K_U110,
U_02	Potrafi przeprowadzić badanie przedmiotowe i podmiotowe zmierzające do rozpoznania choroby chirurgicznej, prowadzić obserwację i przygotować plan postępowania okołooperacyjnego.	K_U60, K_U78 K_U83, K_U110 K_U112, K_U114
Kompetencje społeczne		
K_01	Posiada zdolność do określania swoich potrzeb edukacyjnych i jest zdeterminowany do osiągania coraz wyższego poziomu kompetencji zawodowych.	K_K05

4. Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Wprowadzenie do przedmiotu – tematyka zajęć, literatura, warunki zaliczenia wykładów. Zakażenia chirurgiczne: wrota, źródła, drogi szerzenia się i leczenie.	2	
W2	Badanie chirurgiczne. Symptomatologia i zasady kwalifikacji chorych do leczenia operacyjnego w ostrych i przewlekłych chorobach chirurgicznych. Ból w przebiegu chorób chirurgicznych. Leczenie przeciwbólowe w chirurgii. Powikłania pooperacyjne wczesne i odległe.	2	
W3	Rany: proces gojenia się ran, czynniki wpływające na gojenie się ran, leczenie ran czystych i powikłanych. Ambulatoryjne leczenie ran. Profilaktyka tężca.	2	
W4	Przyczyny i rodzaje krwotoków. Kliniczna ocena ubytku krwi krążącej. Rozpoznawanie i leczenie wstrząsu krwotocznego. Prawne podstawy leczenia krwią, jej składnikami.	2	
W5	Choroba oparzeniowa. Uraz inhalacyjny. Ogólnoustrojowe i miejscowe leczenie ciężkich oparzeń. Terapia hiperbaryczna.	2	
W6	Odrębności i specyfika chirurgii dziecięcej.	2	
W7	Ostre choroby chirurgiczne u dzieci : objawy i postępowanie.	2	

W8	Utrwalenie wiedzy z zakresu semestru III. Podsumowanie zajęć – określenie poziomu uzyskanych efektów kształcenia.	1	
	Razem liczba godzin wykładów	15	
	Treści wykładów semestr IV		
W9	Zagrożenia życia i zdrowia w chorobach chirurgicznych układu pokarmowego. „Ostry brzuch" i niedrożność przewodu pokarmowego.	2	
W10	Chirurgiczne choroby przełyku, żołądka, dwunastnicy, jelit i odbytu. Przepukliny brzuszne.	2	
W11	Chirurgiczne choroby wątroby, pęcherzyka żółciowego, trzustki i śledziony.	2	
W12	Chirurgiczne leczenie chorób sutka	2	
W13	Chirurgiczne leczenie chorób tarczycy.	2	
W14	Chirurgia naczyniowa i endowaskularna .	2	
W15	Chirurgiczne leczenie chorób urologicznych.	2	
W16	Utrwalenie wiedzy z zakresu semestru IV. Podsumowanie zajęć – określenie poziomu uzyskanych efektów kształcenia.	1	
	Razem liczba godzin wykładów	15	…

Lp.	**Treści ćwiczeń w semestrze III**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
C1	Dokumentacja medyczna obowiązująca w oddziale chirurgicznym. Zasady aseptyki i antyseptyki. Przyczyny, symptomatologia i leczenie zakażeń chirurgicznych. Profilaktyka zakażeń szpitalnych.	4	
C2	Postępowanie okołooprecyjne: przygotowanie do zabiegu operacyjnego w przypadku zabiegu pilnego i planowanego, postępowanie pooperacyjne. Farmakologiczne i pozafarmakologiczne metody łagodzenia i leczenia bólu.	4	
C3	Ocena i chirurgiczne zaopatrywanie ran w ambulatorium chirurgicznym. Rodzaje drenaży i zasady drenowania ran i jam ciała. Leczenie ran pooperacyjnych. Rodzaje i funkcje opatrunków.	4	
C4	Wskazania do przeprowadzenia i zasady przetaczania krwi. Obserwacja pacjenta w trakcie i po transfuzji. Niepożądane zdarzenia związane z leczeniem krwią. Niepożądane reakcje poprzetoczeniowe.	4	
C5	Określanie głębokości i rozległości oparzenia z wykorzystaniem dostępnych reguł i skal. Reguły przetoczeniowe stosowane w resuscytacji płynowej pacjenta oparzonego. Metody leczenia ran oparzeniowych: otwarta, zamknięta, operacyjna.	4	
C6	Opieka okołooperacyjna w chirurgii dziecięcej	4	
C7	Rozpoznawanie chorób chirurgicznych u dzieci.	4	

C8	Utrwalenie wiedzy i umiejętności z zakresu semestru III. Podsumowanie ćwiczeń - określenie poziomu uzyskanych efektów kształcenia.	2	
	Razem liczba godzin ćwiczeń	**30**	**...**

Lp.	**Treści zajęć praktycznych w semestrze IV**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
ZP1	Prowadzenie obserwacji i analizowanie wyników badań diagnostycznych pacjenta z zespołem objawów „ostrego brzucha". Udział w postępowaniu okołooperacyjnym wobec pacjentów w ostrym przebiegu choroby.	4	
ZP2	Udział w leczeniu chirurgicznym pacjentów z chorobami przełyku, żołądka, dwunastnicy, jelit i odbytu.	4	
ZP3	Udział w postępowaniu okołooperacyjnym wobec pacjenta zakwalifikowanego do chirurgicznego leczenia choroby pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych. Udział w postępowaniu okołooperacyjnym wobec pacjenta zakwalifikowanego do chirurgicznego leczenia przepuklin brzusznych.	4	
ZP4	Udział w postępowaniu okołooperacyjnym wobec pacjentki zakwalifikowanej do chirurgicznego leczenia choroby sutka.	4	
ZP5	Udział w leczeniu chirurgicznym pacjentów z chorobami tarczycy, nadnerczy i trzustki.	4	
ZP6	Udział w leczeniu chirurgicznym pacjentów z chorobami naczyń obwodowych.	4	
ZP7	Udział w postępowaniu okołooperacyjnym wobec pacjentów zakwalifikowanych do chirurgicznego leczenia chorób nerek, dróg moczowych, pęcherza moczowego i gruczołu krokowego.	4	
ZP8	Utrwalenie wiedzy i umiejętności z zakresu semestru IV. Podsumowanie ćwiczeń - określenie poziomu uzyskanych efektów kształcenia.	2	
	Razem liczba godzin ćwiczeń	**30**	**...**

5. Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	M1 - wykład informacyjny M2 – wykład problemowy M3 – pokaz prezentacji multimedialnej	Projektor multimedialny, komputer z dostępem do Internetu, tablica suchościeralna
Ćwiczenia	M2 – dyskusja dydaktyczna, burza mózgów, wypowiedź ustna, pokaz M5 – analiza dokumentacji medycznej, przegląd literatury przedmiotu, działania praktyczne	Dokumentacja medyczna obowiązująca w oddziale chirurgicznym i w ambulatorium chirurgicznym, procedury obowiązujące w oddziale chirurgicznym i ambulatorium chirurgicznym.

Zajęcia praktyczne	M2 - analiza przypadku (casestudy) M2 –wypowiedź ustna, pokaz, rozmowa na temat doświadczeń zdobytych w czasie praktyk M5 – analiza raportów, analiza dokumentacji medycznej, działania praktyczne	Sprzęt i aparatura oddziału chirurgicznego, dokumentacja medyczna.

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład		P1 – test sprawdzający wiedzę
Ćwiczenia	F1 – „wejściówka” F2 – obserwacja / aktywność	Na ocenę podsumowującą P3 składają się 3 elementy: 1. Ocena uzyska z F1 (wejściówki) – 20% 2. Ocena uzyskana z F2– 40% 3. Ocena uzyskana z P2 (kolokwium) – 40%
Zajęcia praktyczne	F2 – obserwacja/aktywność	Na ocenę podsumowującą P3 składają się oceny: 1. Oceny uzyskane z F2 – 75% 2. Ocena uzyskana z P2 (kolokwium) – 25%

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x”)

Symbol efektu	Wykład	Ćwiczenia			Zajęcia praktyczne	
	P1	F1	F2	P2	F2	P2
W_01	x	x		x		x
U_01			x	x	x	x
U_02			x	x	x	x
K_01			x	x	x	x

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Wykłady
Warunkiem dopuszczenia do zaliczenia w semestrze III i egzaminu w semestrze IV jest uzyskanie pozytywnej oceny z ćwiczeń. Zaliczenie i egzamin odbywać się będzie w formie testu ukierunkowanego na sprawdzenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się według następujących kryteriów przyznawania oceny końcowej:

- **5,0 –** 100% - 95%;
- **4,5 –** 94% - 88%;
- **4,0 –** 87% - 80%;

- **3,5 –** 79% - 70%;
- **3,0 –** 69% - 60%;
- **2,0 –** poniżej 60%

Zaliczenie i egzamin poprawkowy odbywać się będzie wg zasad i kryteriów podanych wyżej.

Ćwiczenia

Warunkiem dopuszczenia do zaliczenia jest odbycie wszystkich wymaganych ćwiczeń. Na oceną końcową składają się oceny uzyskane podczas zajęć oraz ocena uzyskana z kolokwium. Rozkład procentowy ocen:
- wejściówki – 20%
- aktywność na zajęciach (wykonanie przydzielonych zadań) – 40%
- kolokwium zaliczeniowe – 40%

Zaliczenie poprawkowe jest możliwe po uzupełnieniu przez studenta wszystkich braków w terminie i formie wskazanej przez nauczyciela, np. praca pisemna 20% i/lub prezentacja multimedialna 40% oraz kolokwium zaliczeniowe 40%.

Zajęcia praktyczne

Warunkiem otrzymania pozytywnej oceny jest odbycie wszystkich przewidzianych planem studiów zajęć praktycznych. Na oceną końcową składają się oceny uzyskane podczas zajęć oraz ocena uzyskana z kolokwium. Rozkład procentowy ocen:
- aktywność na zajęciach (wykonywanie przydzielonych zadań) – 75%
- kolokwium zaliczeniowe – 25%

Zaliczenie poprawkowe jest możliwe po uzupełnieniu braków (odbycie wszystkich godzin zajęć przewidzianych w planie studiów) oraz zaliczenie kolokwium wg takich samych kryteriów .

Kryteria przyznawania oceny końcowej z <u>zakresu ćwiczeń i zajęć praktycznych</u>

Przyporządkowanie wartości oceny do odpowiedniej oceny liczbowej i słownej

Wartość oceny	**3,00 – 3,25**	**3,26 – 3,75**	**3,76 – 4,25**	**4,26 – 4,75**	**4,76 – 5,00**
Ocena liczbowa	3	3,5	4	4,5	5
Ocena słowna	dostateczny	dostateczny plus	dobry	dobry plus	bardzo dobry

10.Forma zaliczenia zajęć

Egzamin

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin**	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny kontaktowe studenta (w ramach zajęć):		
liczba godzin pracy studenta z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	**90**	
Praca własna studenta (indywidualna praca studenta związana z zajęciami):		
przygotowanie do kolokwium zaliczeniowego	5	
przygotowanie do egzaminu	10	
przygotowanie do realizacji ćwiczeń	5	

zapoznanie z literaturą	10	
suma godzin:	**120**	
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	**4**	

12. Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:

1. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 16 października 2017 r. w sprawie leczenia krwią i jej składnikami w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne
2. Fibak J. Chirurgia. Wydanie 3 Warszawa, 2014, PZWL
3. Fibak J. Chirurgia. Repetytorium Wydanie 2 Warszawa, 2010, PZWL
4. Alderson D., Gawrychowski J., Rawlinson N. Choroby chirurgiczne. PZWL Wydawnictwo Lekarskie 2013

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. Noszczyk W. Chirurgia : repetytorium, Warszawa, 2009, PZWL
2. Noszczyk W. (red.) Chirurgia. T. 1, Warszawa, 2005, PZWL
3. Noszczyk W. (red.) Chirurgia. T. 2, Warszawa, 2005, PZWL

13. Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Iwona Ratuszniak
Data sporządzenia / aktualizacji	07.06.2024
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	ivonar@mrat.info
Podpis	

	Wydział	NAUK O ZDROWIU
	Kierunek	RATOWNICTWO MEDYCZNE
	Poziom studiów	Studia I stopnia
	Forma studiów	stacjonarne
	Profil studiów	praktyczny
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		C.5.

KARTA ZAJĘĆ

1.Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**CHOROBY WEWNĘTRZNE I BADANIA FIZYKALNE**
Punkty ECTS	**3**
Rodzaj zajęć	**obowiązkowe**
Moduł / specjalizacja	**Nauki kliniczne**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**II**
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**DR NAUK MED. ROMAN KOŁODZIEJCZAK**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	Liczba godzin	Rok studiów/semestr	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
wykład	**35**	**II/III**	**3**
ćwiczenia	**15**	**II/III**	
zajęcia praktyczne	**30**	**II/III**	

3. Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Zaliczona anatomia, biofizyka, biochemia z elementami diagnostyki laboratoryjnej

4.Cele kształcenia

C1 – Przekazanie wiedzy na temat kategorii, etiologii i leczenia chorób wewnętrznych oraz badań podmiotowych w zależności od stanu klinicznego pacjenta.

C2 – Nabycie umiejętności diagnozowania wybranych stanów zagrożenia życia wynikających z chorób wewnętrznych oraz działania ratownicze w tym zakresie

C3 – Rozwijanie umiejętności kierowania się dobrem pacjenta.

5.Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektu kierunkowego
	Wiedza	
W_01	Student zna wybrane choroby układu oddechowego, układu krążenia i przewodu pokarmowego oraz choroby neurologiczne;	K_W103
W_02	Student zna mechanizmy prowadzące do nagłych zagrożeń zdrowia i życia;	K_W117

W_03	Student zna zasady badania przedmiotowego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych i udzielania świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe;	K_W125
Umiejętności		
U_01	Student potrafi oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego;	K_U47
U_02	Student potrafi przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych;	K_U53
U_03	Student potrafi przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu;	K_U56
Kompetencje społeczne (EPK...)		
K_01	Student kieruje się dobrem pacjenta.	K_K06

6.Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Choroba niedokrwienna serca. Ostre zespoły wieńcowe.	1	-
W2	Zaburzenia rytmu serca i przewodzenia. Ostre stany u chorego z wszczepionym kardiowerterem-defibrylatorem lub stymulatorem serca.	1	-
W3	Zaostrzenie niewydolności serca. Wstrząs kardiogenny. Kardiogenny obrzęk płuc. Ostra tamponada serca.	1	-
W4	Nadciśnienie tętnicze. Stany nagłe nadciśnienia tętniczego. Rozwarstwienie aorty.	1	-
W5	Ostra i przewlekła niewydolność oddechowa. ARDS i ostre uszkodzenie płuc. Odma opłucnowa.	1	-
W 6	Ostra zatorowość płucna.	1	-
W 7	Astma oskrzelowa i stan astmatyczny. Przewlekła obturacyjna	1	-
W 8	Cukrzyca. Stany nagłe wynikające z niedoboru insuliny. Hipoglikemia u chorego na cukrzycę.	1	-
W 9	Zagrażające życiu powikłania chorób tarczycy. Zaburzenia funkcji przytarczyc – przełom hiperkalcemiczny, tężyczka.	1	-
W 10	Choroby nadnerczy. Przełom nadnerczowy.	1	-
W 11	Krwawienia z przewodu pokarmowego. Ostre i przewlekłe zapalenie trzustki.	1	-
W12	Choroby wątroby jako stan zagrożenia życia. Encefalopatia wątrobowa i śpiączka wątrobowa.	1	-
W 13	Stany nagłe w hematologii i onkologii.	1	-
W 14	Stany zagrożenia życia spowodowane zaburzeniami gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej.	1	-
W 15	Stany zagrożenia życia pochodzenia nerkowego. Zasady leczenia nerkozastępczego w internistycznych stanach nagłych.	1	-
W 16	Badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjenta i uwarunkowania kulturowe i społeczne badania, uwzględnieniem odrębności anatomicznych i fizjologicznych wynikających z wieku badanego	2	-

W 17	Badanie przedmiotowe: metody badania, zakres badania oraz zasady wykonania badania przedmiotowego i jego udokumentowania w dokumentacji medycznej pacjenta	2	-
W 18	Ocena stanu ogólnego i ocena fizykalna skóry, narządów głowy i szyi	1	-
W 19	Ocena klatki piersiowej, piersi, układu oddechowego, serca i układu krążenia obwodowego	1	-
W 20	Ocena układu ruchu i neurologiczna pacjenta	1	-
W21	Ocena stanu ogólnego i ocena fizykalna skóry, narządów głowy i szyi	1	-
W22	Badanie fizykalne klatki piersiowej i układu oddechowego	1	-
W23	Badania dodatkowe pomocne w ocenie wydolności	1	-
W24	Ocena przedmiotowa serca i obwodowego układu krążenia	1	-
W25	Badanie fizykalne jamy brzusznej i odbytu oraz gruczołu krokowego	1	-
W26	Ocena fizykalna gruczołu sutkowego oraz narządów płciowych żeńskich i męskich	1	-
W27	Ostra niewydolność krążenia – przyczyny, patogeneza, obraz kliniczny, rozpoznanie i postępowanie ratunkowe, zabezpieczenie na czas transportu, postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału.	2	-
W28	Ostra niewydolność oddechowa – przyczyny, patogeneza, obraz kliniczny, możliwości diagnostyczne w miejscu zdarzenia, postępowanie ratunkowe, zabezpieczenie na czas transportu, elementy postępowania specjalistycznego warunkach oddziału.	2	-
W29	Elektrokardiograficzne rozpoznawanie chorób serca – wykonywanie i interpretacja zapisów EKG. Zaburzenia przewodzenia i rytmu serca. Ostre stany u chorego z wszczepionym kardiowerterem-defibrylatorem lub stymulatorem serca.	2	-
W30	Stany zagrożenia życia spowodowane zaburzeniami gospodarki kwasowo-zasadowej – definicja, przyczyny, obraz kliniczny, rozpoznanie, postępowanie w pomocy przedszpitalnej oraz postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału.	1	-
	Razem liczba godzin wykładów	35	-

Lp.	**Treści ćwiczeń**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
C1	Wywiad i badanie fizykalne w chorobach wewnętrznych i onkologii, ze szczególnym uwzględnieniem stanów nagłych. Symptomatologia i diagnostyka różnicowa stanów zagrożenia życia pochodzenia sercowo-naczyniowego, oddechowego, endokrynnego, gastroenterologicznego, hematologicznego oraz nerkowego.	1	-
C2	Diagnostyka stanów nagłych pochodzenia wewnętrznego - na miejscu zdarzenia oraz w szpitalnych oddziałach ratunkowych. Zasady kwalifikowania chorego internistycznego do zastosowania właściwych metod ratunkowych i dalszego postępowania diagnostyczno-terapeutycznego. Interpretacja	1	-

	podstawowych i specjalistycznych badań dodatkowych w kardiologii, pulmonologii, endokrynologii, gastroenterologii, hematologii i nefrologii.		
C3	Działania ratownicze i elementy procedur specjalistycznych w stanach nagłych w kardiologii, pulmonologii, endokrynologii, gastroenterologii, hematologii i nefrologii. – m.in. resuscytacja krążeniowo-oddechowa, monitorowanie czynności układu krążenia, elektroterapia, PCI, monitorowanie czynności układu oddechowego, zasady tlenoterapii, zasady zakładania sondy żołądkowej, diagnostyka i leczenie endoskopowe, leczenie nerkozastępcze.	1	-
C4	Leki stosowane w stanach zagrożenia życia w kardiologii, pulmonologii, endokrynologii, gastroenterologii, hematologii i nefrologii. Podstawy leczenia przeciwzakrzepowego.	1	-
C5	Nagłe zatrzymanie krążenia – przyczyny, diagnostyka w miejscu zdarzenia, podjęcie działań ratujących życie, zabezpieczenie na czas transportu, diagnostyka i postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału.	1	-
C6	Wybrane stany zagrożenia życia pochodzenia sercowo-naczyniowego – definicje, obraz kliniczny, rozpoznanie, postępowanie w pomocy przedszpitalnej oraz postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału. Prezentacja i analiza problemów klinicznych pacjenta z: – zaburzeniami przewodzenia i rytmu serca – niestabilną chorobą wieńcową i ostrymi zespołami wieńcowymi; – wstrząsem kardiogennym; – kardiogennym obrzękiem płuc; – rozwarstwieniem aorty; – tamponadą serca; – stanem nagłym w nadciśnieniu tętniczym; – zaostrzeniem niewydolności serca; – ostrym niedokrwieniem kończyny.	1	-
C7	Elektrokardiograficzne rozpoznawanie chorób serca – wykonywanie i interpretacja zapisów EKG. Zaburzenia przewodzenia i rytmu serca. Ostre stany u chorego z wszczepionym kardiowerterem-defibrylatorem lub stymulatorem serca.	1	-
C8	Wybrane stany zagrożenia życia pochodzenia pulmonologicznego – definicje, przyczyny, obraz kliniczny, rozpoznanie, postępowanie w pomocy przedszpitalnej oraz postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału. Prezentacja i analiza problemów klinicznych pacjenta z: – zatorowością płucną i chorobą żylno-zakrzepową; – ARDS i ostrym uszkodzeniem płuc; – niekardiogennym obrzękiem płuc – zaostrzeniem przewlekłej niewydolności oddechowej; – astmą oskrzelową; – przewlekłą obturacyjną chorobą płuc; – odmą opłucnową; – płynem w jamie opłucnej; – reakcją anafilaktyczną.	1	-
C9	Wybrane stany zagrożenia życia pochodzenia endokrynnego – definicja, przyczyny, obraz kliniczny, rozpoznanie, postępowanie w pomocy przedszpitalnej oraz postępowanie specjalistyczne w	1	-

	warunkach oddziału. Prezentacja i analiza problemów klinicznych pacjenta z: • cukrzycą i jej powikłaniami; • nadczynnością i niedoczynnością tarczycy (przełom tarczycowy, śpiączka hipometaboliczna); • chorobami przytarczyc (przełom hiperkalcemiczny, tężyczka); • chorobami nadnerczy.		
C10	Wybrane stany zagrożenia życia pochodzenia gastroenterologicznego – definicja, przyczyny, obraz kliniczny, rozpoznanie, postępowanie w pomocy przedszpitalnej oraz postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału. Prezentacja i analiza problemów klinicznych pacjenta z: – krwawieniem do światła przewodu pokarmowego; – hipowolemią, wstrząsem hipowolemicznym/ krwotocznym; – ostrą niewydolnością wątroby; – zagrażającymi życiu powikłaniami marskości wątroby (encefalopatia i śpiączka wątrobowa); – chorobami dróg żółciowych – ostrym i przewlekłym zapaleniem trzustki.	1	-
C11	Wybrane stany zagrożenia życia w hematologii – definicja, przyczyny, obraz kliniczny, rozpoznanie, postępowanie w pomocy przedszpitalnej oraz postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału. Prezentacja i analiza problemów klinicznych pacjenta z: – niedokrwistością; – zaburzeniami krzepnięcia; – zaburzeniami odporności (granulocytopenia, agranulocytoza).	1	-
C12	Wybrane stany zagrożenia życia spowodowane chorobami układu moczowego – definicja, przyczyny, obraz kliniczny, rozpoznanie, postępowanie w pomocy przedszpitalnej oraz postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału. Prezentacja i analiza problemów klinicznych pacjenta z: – ostrą niewydolnością nerek; – przewlekłą niewydolnością nerek.	1	-
C13	Stany zagrożenia życia spowodowane zaburzeniami gospodarki wodno-elektrolitowej – definicja, przyczyny, obraz kliniczny, rozpoznanie, postępowanie w pomocy przedszpitalnej oraz postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału. Prezentacja i analiza problemów klinicznych pacjenta z: – odwodnieniem i przewodnieniem; – nieprawidłowościami w zakresie jonów sodu, potasu, wapnia.	1	-
C14	Stany nagłego zagrożenia życia w chorobach nowotworowych układu oddechowego, przewodu pokarmowego, układu krwiotwórczego, układu moczowego. Prezentacja i analiza problemów klinicznych.	1	-
C15	Podsumowanie wiadomości o przygotowanie do udziału w zajęciach klinicznych	1	-
	Razem liczba godzin ćwiczeń	15	-

Lp.	**Treści zajęć praktycznych**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**

ZP1	Wprowadzenie do zajęć praktycznych w oddziale chorób wewnętrznych . Badania diagnostyczne - przygotowanie chorego i obserwacja po badaniach.	5	-
ZP2	Udział w diagnozowaniu i leczeniu pacjentów z ostrymi i przewlekłymi chorobami układu oddechowego. Osłuchiwanie płuc oraz interpretacja wyników badań osłuchowych. Podawanie leków różnymi drogami z uwzględnieniem tlenoterapii.	5	-
ZP3	Udział w diagnozowaniu i leczeniu pacjentów z chorobami układu pokarmowego. Podawanie leków różnymi drogami z uwzględnieniem płynoterapii.	5	-
ZP4	Udział w diagnozowaniu i leczeniu pacjentów z cukrzycą. Podawanie insuliny oraz doustnych leków przeciwcukrzycowych. Wykonywanie badania poziomu glukozy we krwi z wykorzystaniem glukometru.	5	-
ZP5	Udział w diagnozowaniu i pacjenta przebywającego w oddziale chorób wewnętrznych z praktycznym wykorzystaniem wybranych umiejętności zawodowych.	7	-
ZP6	Podsumowanie zajęć – przeprowadzenie oceny i samooceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się w oparciu o kolokwium zaliczeniowe.	3	-
	Razem liczba godzin zajęć klinicznych	30	-

7. Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	wykład informacyjny	projektor
Ćwiczenia	analiza przypadku	Tablica multimedialna, opisy przypadków, tablica suchościeralna.
Zajęcia kliniczne	ćwiczenia doskonalące	

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład		P1 – test sprawdzający wiedzę
Ćwiczenia	F2 – obserwacja / aktywność	Na ocenę podsumowującą P3 składają się 2 elementy: 1. Ocena uzyskana z F2– 50% 2. Ocena uzyskana z P2 (kolokwium) – 50%
Zajęcia praktyczne	F2 – obserwacja/aktywność	Na ocenę podsumowującą P3 składają się: 1. Oceny uzyskane z F2 – 75% 2. Ocena uzyskana z P2 (kolokwium) – 25%

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x”)

Symbol efektu	Wykład	Ćwiczenia			Zajęcia praktyczne	
	P1	F1	F2	P2	F2	P2
W_01	x	x		x		x
W_02	x	x		x		x
W_03	x	x		x		x
U_01			x	x	x	x
U_02			x	x	x	x
K_01			x	x	x	x

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Wykłady
Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie pozytywnej oceny z ćwiczeń. Egzamin odbywać się będzie w formie testu ukierunkowanego na sprawdzenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się według następujących kryteriów przyznawania oceny końcowej:

- **5,0 –** 100% - 95%;
- **4,5 –** 94% - 88%;
- **4,0 –** 87% - 80%;
- **3,5 –** 79% - 70%;
- **3,0 –** 69% - 60%;
- **2,0 –** poniżej 60%

Egzamin poprawkowy odbywać się będzie wg zasad i kryteriów podanych wyżej.

Ćwiczenia
Warunkiem dopuszczenia do zaliczenia jest odbycie wszystkich wymaganych ćwiczeń. Na oceną końcową składają się oceny uzyskane podczas zajęć oraz ocena uzyskana z kolokwium. Rozkład procentowy ocen:
- aktywność na zajęciach (wykonanie przydzielonych zadań) – 50%
- kolokwium zaliczeniowe – 50%
Zaliczenie poprawkowe jest możliwe po uzupełnieniu przez studenta wszystkich braków w terminie i formie wskazanej przez nauczyciela, np. praca pisemna i/lub prezentacja multimedialna 50% oraz kolokwium zaliczeniowe 50%.

Zajęcia praktyczne
Warunkiem otrzymania pozytywnej oceny jest odbycie wszystkich przewidzianych planem studiów zajęć praktycznych. Na oceną końcową składają się oceny uzyskane podczas zajęć oraz ocena uzyskana z kolokwium. Rozkład procentowy ocen:
- aktywność na zajęciach (wykonywanie przydzielonych zadań) – 75%
- kolokwium zaliczeniowe – 25%
Zaliczenie poprawkowe jest możliwe po uzupełnieniu braków (odbycie wszystkich godzin zajęć przewidzianych w planie studiów) oraz zaliczenie kolokwium wg takich samych kryteriów .

Kryteria przyznawania oceny końcowej z <u>zakresu ćwiczeń i zajęć praktycznych</u>

Przyporządkowanie wartości oceny do odpowiedniej oceny liczbowej i słownej

Wartość oceny	**3,00 – 3,25**	**3,26 – 3,75**	**3,76 – 4,25**	**4,26 – 4,75**	**4,76 – 5,00**
Ocena liczbowa	3	3,5	4	4,5	5

Ocena słowna	dostateczny	dostateczny plus	dobry	dobry plus	bardzo dobry

10.Forma zaliczenia zajęć

Egzamin

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin**	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny kontaktowe studenta (w ramach zajęć):		
liczba godzin pracy studenta z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	**80**	
Praca własna studenta (indywidualna praca studenta związana z zajęciami):		
przygotowanie do kolokwium zaliczeniowych	3	
przygotowanie do egzaminu	7	
suma godzin:	**90**	
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	**3**	

12. Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:

1. Daniluk J., Jurkowska G. (red.). Zarys chorób wewnętrznych dla studentów pielęgniarstwa. Wyd. Czelej, Lublin 2005.
2. Kokot F. Ostre stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych. Wyd. PZWL, Warszawa 2015, wydanie I
3. Zespół Advanced Life Support Group (red. wyd. pol. Jakubaszko J.). Medycyna ratunkowa - nagłe zagrożenia zdrowotne pochodzenia wewnętrznego. Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2014, wydanie 2.
4. Mattu A., Brady W. (red. wyd. pol. Wranicz J.K.). EKG w medycynie ratunkowej 2. Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2011, wydanie 1.
5. Dyk D. (red) Badanie fizykalne w pielęgniarstwie. WL PZWL, Warszawa, 2014.

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. Hryniewiecki T. (red.) Stany nagłe 3. Wyd. Medical Tribune Polska, Warszawa 2014, wydanie 3.
2. Sosada K. Ostre stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych. Wyd. PZWL, Warszawa 2016, wydanie I
3. Allan M., Spencer J. (red. wyd. pol. Kokot F). Crash Course – wywiad i badanie przedmiotowe. Wyd. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2005, wydanie 1.
4.Lynn S. Bickley. Przewodnik Bates po badaniu przedmiotowym i podmiotowym. Wydawnictwo Termedia, Poznań, 2014.

13.Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	**Roman Kołodziejczak**
Data sporządzenia / aktualizacji	07.06.2024
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	
Podpis	

	Wydział	NAUK O ZDROWIU
	Kierunek	RATOWNICTWO MEDYCZNE
	Poziom studiów	Studia I stopnia
	Forma studiów	stacjonarne
	Profil studiów	praktyczny
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		C.6.

KARTA ZAJĘĆ

1. Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**GINEKOLOGIA I POŁOŻNICTWO**
Punkty ECTS	**3**
Rodzaj zajęć	**obowiązkowe**
Moduł/specjalizacja	**Nauki kliniczne**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**II**
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**LEK. MED. KRZYSZTOF KACZMAREK**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	**Liczba godzin**	**Rok studiów/semestr**	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
wykład	**15**	**II/III**	**3**
ćwiczenia	**30**	**II/III**	
zajęcia praktyczne	**30**	**II/III**	

3.Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Wiedza z zakresu anatomii i fizjologii człowieka.

4.Cele kształcenia

C1 – Przekazanie studentom wiedzy z zakresu położnictwa, ginekologii i neonatologii.

C2 – Nabycie przez studentów umiejętności odebrania porodu w warunkach przedszpitalnych oraz rozpoznawania podstawowych stanów patologicznych w obszarze ginekologii, położnictwa i neonatologii

C3 – Rozwijanie u studentów kompetencji pozwalających na aktywne słuchanie, nawiązywanie kontaktów interpersonalnych, skuteczne i empatyczne porozumiewanie się z pacjentem.

5. Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	**Opis efektu uczenia się**	**Odniesienie do efektu kierunkowego**
	Wiedza	
W_01	fizjologię i patofizjologię okresu noworodkowego	K_W106
W_02	techniki przyjęcia porodu nagłego w warunkach pozaszpitalnych	K_W177
W_03	stany zagrożenia zdrowotnego w ginekologii i położnictwie	K_W201

W_04	okresy porodu fizjologicznego i zasady opieki nad kobietą w okresie połogu;	K_W216
W_05	etiopatogenezę schorzeń ginekologicznych;	K_W217
Umiejętności		
U_01	oceniać stan noworodka w skali APGAR	K_U52
U_02	prowadzić podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację (urządzenia do kompresji klatki piersiowej, respiratora);	K_U84
U_03	przyjmować poród nagły w warunkach pozaszpitalnych	K_U100
Kompetencje społeczne		
K_01	Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem.	K_K01

6. Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Zapłodnienie i rozwój zarodka ludzkiego	2	-
W2	Choroby współistniejące z ciążą, stanowiące zagrożenie dla zdrowia i życia ciężarnej i płodu: cukrzyca, nadciśnienie tętnicze, padaczka.	2	-
W3	Krwawienie w ciąży wczesnej: poronienie, ciąża pozamaciczna, ciążowa choroba trofoblastyczna.	2	-
W4	Krwawienie w ciąży późnej: łożysko przodujące, przedwczesne odklejenie łożyska prawidłowo usadowionego.	2	-
W5	Stany nagłe w okresie okołoporodowym	3	-
W7	Stany nagłe w ginekologii – „ostry brzuch" ginekologiczny	3	-
W8	Podsumowanie wiadomości	1	-
	Razem liczba godzin wykładów	15	-

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
C1	Zasady prowadzenia porodu nagłego i postępowania z rodzącą, położnicą i noworodkiem.	4	-
C2	Postępowanie z ciężarną/rodzącą z rzucawką – zagrożenia dla matki i dziecka.	4	-
C3	Postępowanie z ciężarną/rodzącą z urazem.	4	-
C4	Postępowanie z niepełnoletnia i dorosłą ofiarą molestowania seksualnego/gwałtu.	4	-
C5	Stany zagrożenia życia w połogu: krwotok poporodowy/wstrząs w położnictwie.	4	-
C6	Zasady postępowania z noworodkiem na granicy możliwości przeżycia.	4	-
C7	Stany nagłe w ginekologii: skręt torbieli jajnika, ciąża pozamaciczna. Zespół hyperstymulacji jajników jako powikłanie rozrodu wspomaganego.	4	-

C8	Podsumowanie wiadomości oraz przygotowanie do zajęć klinicznych	2	-
	Razem liczba godzin ćwiczeń	30	-

Lp.	**Treści zajęć praktycznych**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
Sala porodowa i oddział położniczo-noworodkowy			
ZP1 i 2	Omówienie zakresu zadań na zajęciach praktycznych. Organizacja pracy na oddziale położniczo-noworodkowym.	1	-
	Udział w prowadzeniu porodu fizjologicznego.	9	
ZP3	Obserwacja położnicy i noworodka po porodzie fizjologicznym.	5	-
ZP4	Obserwacja położnicy i noworodka po porodzie przez ciecie cesarskie.	4	-
	Podsumowanie zajęć w zakresie położnictwa	1	
Oddział ginekologii			
ZP5	Omówienie zakresu zadań na zajęciach praktycznych. Organizacja pracy w oddziale ginekologicznym.	1	-
	Udział diagnostyce i leczeniu zachowawczym w ginekologii.	4	
ZP6	Udział w diagnostyce i leczeniu zabiegowym w ginekologii.	4	-
	Podsumowanie zajęć w zakresie ginekologii.	1	
	Razem liczba godzin zajęć klinicznych	30	-

7. Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	M1 - wykład informacyjny	Tablica multimedialna
Ćwiczenia	M2 - analiza przypadku	Tablica multimedialna, opis przypadku, flipchart, pisaki
Zajęcia praktyczne	M5 - analiza raportów, analiza dokumentacji medycznej, działania praktyczne	Wyposażenie placówki szkoleniowej

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład		P2 – test sprawdzający wiedzę
Ćwiczenia	F2 – obserwacja / aktywność	Na ocenę podsumowującą P3 składają się 3 elementy: 1. Ocena uzyskana z F2– 60% 2. Ocena uzyskana z P2 (kolokwium) – 40%

Zajęcia praktyczne	F2 – obserwacja/aktywność	Na ocenę podsumowującą P3 składają się oceny: 1. Oceny uzyskane z F2 – 75% 2. Ocena uzyskana z P2 (kolokwium) – 25%

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")

Symbol efektu	Wykład	Ćwiczenia			Zajęcia praktyczne	
	P2	F1	F2	P2	F2	P2
W_01	x	x		x		x
W_02	x	x		x		x
W_03	x	x		x		x
W_04	x	x		x		x
W_05	x	x		x		x
U_01			x	x	x	x
U_02			x	x	x	x
U_03			x	x	x	x
K_01			x	x	x	x

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Wykłady
Warunkiem dopuszczenia do zaliczenia jest uzyskanie pozytywnej oceny z ćwiczeń. Zaliczenie odbywać się będzie w formie testu ukierunkowanego na sprawdzenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się według następujących kryteriów przyznawania oceny końcowej:

- **5,0 –** 100% - 95%;
- **4,5 –** 94% - 88%;
- **4,0 –** 87% - 80%;
- **3,5 –** 79% - 70%;
- **3,0 –** 69% - 60%;
- **2,0 –** poniżej 60%

Zaliczenie poprawkowe odbywać się będzie wg zasad i kryteriów podanych wyżej.

Ćwiczenia
Warunkiem dopuszczenia do zaliczenia jest odbycie wszystkich wymaganych ćwiczeń. Na ocenę końcową składają się oceny uzyskane podczas zajęć oraz ocena uzyskana z kolokwium. Rozkład procentowy ocen:
- aktywność na zajęciach (wykonanie przydzielonych zadań) – 60%
- kolokwium zaliczeniowe – 40%

Zaliczenie poprawkowe jest możliwe po uzupełnieniu przez studenta wszystkich braków w terminie i formie wskazanej przez nauczyciela, np. praca pisemna 20% i/lub prezentacja multimedialna 40% oraz kolokwium zaliczeniowe 40%.

Zajęcia praktyczne

Warunkiem otrzymania pozytywnej oceny jest odbycie wszystkich przewidzianych planem studiów zajęć praktycznych. Na oceną końcową składają się oceny uzyskane podczas zajęć oraz ocena uzyskana z kolokwium. Rozkład procentowy ocen:
- aktywność na zajęciach (wykonywanie przydzielonych zadań) – 75%
- kolokwium zaliczeniowe – 25%

Zaliczenie poprawkowe jest możliwe po uzupełnieniu braków (odbycie wszystkich godzin zajęć przewidzianych w planie studiów) oraz zaliczenie kolokwium wg takich samych kryteriów .

Kryteria przyznawania oceny końcowej z zakresu ćwiczeń i zajęć praktycznych

Przyporządkowanie wartości oceny do odpowiedniej oceny liczbowej i słownej

Wartość oceny	**3,00 – 3,25**	**3,26 – 3,75**	**3,76 – 4,25**	**4,26 – 4,75**	**4,76 – 5,00**
Ocena liczbowa	3	3,5	4	4,5	5
Ocena słowna	dostateczny	dostateczny plus	dobry	dobry plus	bardzo dobry

10.Forma zaliczenia zajęć

Zaliczenie z oceną

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin**	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny kontaktowe studenta (w ramach zajęć):		
liczba godzin pracy studenta z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	**75**	
Praca własna studenta (indywidualna praca studenta związana z zajęciami):		
przygotowanie do kolokwium zaliczeniowych	3	
przygotowanie do zaliczenia	5	
zapoznanie z literaturą	7	
suma godzin:	**90**	
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	**3**	

12. Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:

1. Bręborowicz G.H. (red.): Położnictwo i ginekologia. Tom 1 i 2, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2015.
2. Dębski R. (red.). Stany nagłe. Położnictwo i ginekologia. Medical Tribune, Warszawa 2012.
3. Troszyński M.: Położnictwo – ćwiczenia. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008.

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. Bień A.M. (red.). Opieka nad ciężarną. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009.
2. Boyle M.(red.): Stany nagłe w okresie okołoporodowym. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008.
3. Łepecka – Klusek C. (red.): Pielęgniarstwo we współczesnym położnictwie i ginekologii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010.
4. Psychologia w położnictwie i ginekologii. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2009.

13. Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Krzysztof Kaczmarek
Data sporządzenia / aktualizacji	07.06.2024
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	
Podpis	

	Wydział	NAUK O ZDROWIU
	Kierunek	RATOWNICTWO MEDYCZNE
	Poziom studiów	Studia I stopnia
	Forma studiów	stacjonarne
	Profil studiów	praktyczny
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		C.7.

KARTA ZAJĘĆ

1. Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**KARDIOLOGIA**
Punkty ECTS	**3**
Rodzaj zajęć	**obowiązkowe**
Moduł/specjalizacja	**Nauki kliniczne**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**II**
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**DR NAUK MED. WIESŁAW SUPIŃSKI**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	Liczba godzin	Rok studiów/semestr	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
wykład	**15**	**II/III**	**3**
ćwiczenia	**30**	**II/III**	
zajęcia praktyczne	**20**	**II/III**	

3.Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Znajomość zagadnień z zakresu anatomii, fizjologii.

4.Cele kształcenia

C1 - Uzyskanie podstawowej wiedzy oraz umiejętności z zakresu etiologii, obrazu klinicznego, diagnostyki i postępowania ratowniczego w stanach nagłych w kardiologii.

C2 - Ukształtowanie profesjonalnej postawy wobec pacjentów systemu ratownictwa medycznego, ze szczególnym uwzględnieniem wrażliwości na potrzeby innych, dyskrecji i poszanowania praw pacjenta.

C3 – Rozwijanie poczucia kierowania się dobrem pacjenta

5. Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektu kierunkowego
	Wiedza	
W_01	Student zna przyczyny i rodzaje bólu w klatce piersiowej oraz jego diagnostykę;	K_W126

W_02	Studenta zna problematykę ostrego zespołu wieńcowego, zawału serca, nadciśnienia tętniczego, rozwarstwienia aorty, niewydolności krążenia, ostrego niedokrwienia kończyny, obrzęku płuc i zatorowości płucnej;	K_W127
W_03	Studenta zna procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia wewnętrznego, w szczególności takie jak: elektrostymulacja, kardiowersja, pierwotna przezskórna interwencja wieńcowa (Percutaneous coronary intervention, PCI), kontrapulsacja wewnątrzaortalna (Intra-aorticballoon pump, IABP), dializa, sztuczna wentylacja i formy krążenia pozaustrojowego;	K_W183
W_04	Student zna procedurę kardiowersji elektrycznej i elektrostymulacji zewnętrznej;	K_W196
W_05	Student zna wskazania do wykonania defibrylacji manualnej, zautomatyzowanej i półautomatycznej oraz techniki ich wykonania;	K_W161
Umiejętności		
U_01	Student potrafi przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu;	K_U56
U_02	Student potrafi wykonywać elektrokardiogram i interpretować go w podstawowym zakresie;	K_U59
U_03	Student potrafi wykonywać kardiowersję i elektrostymulację zewnętrzną serca;	K_U92
U_04	rozpoznawać patofizjologiczne podstawy niewydolności układu krążenia;	K_U11
Kompetencje społeczne		
K_01	Student wykazuje postawę kierowania się dobrem pacjenta.	K_K06

6.Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	**Treści wykładów**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
W1	Choroba niedokrwienna serca. Ostre zespoły wieńcowe.	2	-
W2	Wstrząs kardiogenny. Kardiogenny obrzęk płuc. Ostra tamponada serca.	2	-
W3	Zaburzenia rytmu serca i przewodzenia. Ostre stany u chorego z wszczepionym kardiowerterem-defibrylatorem lub stymulatorem serca	2	-
W4	Nadciśnienie tętnicze. Stany nagłe nadciśnienia tętniczego. Rozwarstwienie aorty.	2	-
W5	Niewydolność serca.	2	-
W6	Żylna choroba zakrzepowo-zatorowa. Zatorowość płucna.	2	-
W7	Ostre niedokrwienie kończyny.	2	-
W8	Podsumowanie wiadomości	1	-
	Razem liczba godzin wykładów	15	-

Lp.	**Treści ćwiczeń**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
C1	Wywiad i badanie fizykalne w kardiologii, ze szczególnym uwzględnieniem stanów nagłych. Symptomatologia i diagnostyka różnicowa stanów zagrożenia życia pochodzenia sercowo-naczyniowego.	3	-

C2	Diagnostyka stanów nagłych w kardiologii - na miejscu zdarzenia oraz w szpitalnych oddziałach ratunkowych. Zasady kwalifikowania chorego kardiologicznego do zastosowania właściwych metod ratunkowych i dalszego postępowania diagnostyczno-terapeutycznego. Interpretacja podstawowych i specjalistycznych badań dodatkowych w kardiologii.	3	-
C3	Leki stosowane w stanach zagrożenia życia w kardiologii. Podstawy leczenia przeciwzakrzepowego.	3	-
C4	Działania ratownicze i elementy procedur specjalistycznych w stanach nagłych w kardiologii – m.in. resuscytacja krążeniowo-oddechowa, monitorowanie czynności układu krążenia, elektrostymulacja, kardiowersja, pierwotna przezskórna interwencja wieńcowa (Percutaneous coronary intervention, PCI), kontrapulsacja wewnątrzaortalna (Intra-aortic balloon pump, IABP), sztuczna wentylacja, formy krążenia pozaustrojowego.	4	-
C5	Elektrokardiograficzne rozpoznawanie chorób serca – wykonywanie i interpretacja zapisów EKG. Zaburzenia przewodzenia i rytmu serca. Ostre stany u chorego z wszczepionym kardiowerterem-defibrylatorem lub stymulatorem serca.	4	-
C6	Nagłe zatrzymanie krążenia – przyczyny, diagnostyka w miejscu zdarzenia, podjęcie działań ratujących życie, zabezpieczenie na czas transportu, diagnostyka i postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału.	4	-
C7	Niewydolność serca – przyczyny, patogeneza, obraz kliniczny, rozpoznanie i postępowanie ratunkowe, zabezpieczenie na czas transportu, postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału.	4	-
C8	Wybrane stany zagrożenia życia pochodzenia sercowo-naczyniowego – definicje, obraz kliniczny, rozpoznanie, postępowanie w pomocy przedszpitalnej oraz postępowanie specjalistyczne w warunkach oddziału. Prezentacja i analiza problemów klinicznych pacjenta z: – zaburzeniami przewodzenia i rytmu serca – niestabilną chorobą wieńcową i ostrymi zespołami wieńcowymi; – wstrząsem kardiogennym; – kardiogennym obrzękiem płuc; – rozwarstwieniem aorty; – tamponadą serca; – stanem nagłym w nadciśnieniu tętniczym; – zaostrzeniem niewydolności serca; – ostrym niedokrwieniem kończyny.	3	-
W9	Podsumowanie i Przygotowanie do zajęć klinicznych	2	-
	Razem liczba godzin ćwiczeń	30	-

Lp.	**Treści zajęć praktycznych**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
ZP1	Badanie podmiotowe i przedmiotowe w kardiologii. Choroba wieńcowa ostre zespoły wieńcowe - diagnostyka i leczenie inwazyjne.	4	-

ZP2	Zawał mięśnia sercowego. Intensywna opieka kardiologiczna. Wykonywanie i i interpretacja elektrokardiogramów.	4	-
ZP3	Zaburzenia rytmu i przewodnictwa. Wykonywanie i i interpretacja elektrokardiogramów.	4	-
ZP4	Diagnostyka i postępowanie lecznicze w nadciśnieniu tętniczym. Obrzęk płuc, zatorowość płucna – diagnostyka i leczenie	4	-
ZP5	Zatrzymanie krążenia - postępowanie ALS z uwzględnieniem odwracalnych przyczyn NZK. Stany ostre w kardiologii – podsumowanie zajęć.	4	-
	Razem liczba godzin zajęć praktycznych	**20**	-

7.Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	M1 - wykład informacyjny	Tablica multimedialna
Ćwiczenia	M2 - analiza przypadku	Tablica multimedialna, opis przypadku, flipchart, pisaki
Zajęcia kliniczne	M5 - analiza raportów, analiza dokumentacji medycznej, działania praktyczne	Wyposażenie placówki szkoleniowej

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład		P1 – test sprawdzający wiedzę
Ćwiczenia	F1 – „wejściówka” F2 – obserwacja / aktywność	Na ocenę podsumowującą P3 składają się 3 elementy: 4. Ocena uzyska z F1 (wejściówki) – 20% 5. Ocena uzyskana z F2– 40% 6. Ocena uzyskana z P2 (kolokwium) – 40%
Zajęcia praktyczne	F2 – obserwacja/aktywność	Na ocenę podsumowującą P3 składają się oceny: 3. Oceny uzyskane z F2 – 75% 4. Ocena uzyskana z P2 (kolokwium) – 25%

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x”)

Symbol efektu	Wykład	Ćwiczenia			Zajęcia praktyczne	
	P1	F1	F2	P2	F2	P2
W_01	x	x		x		x
W_02	x	x		x		
W_03	x	x		x		
W_04	x	x		x		

W_05	x	x		x		
U_01			x	x	x	x
U_02			x	x	x	x
U_03			x	x	x	x
W_U4			x	x	x	x
K_01			x	x	x	x

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Wykłady
Warunkiem dopuszczenia egzaminu jest uzyskanie pozytywnej oceny z ćwiczeń. Egzamin odbywać się będzie w formie testu ukierunkowanego na sprawdzenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się według następujących kryteriów przyznawania oceny końcowej:

- **5,0 –** 100% - 95%;
- **4,5 –** 94% - 88%;
- **4,0 –** 87% - 80%;
- **3,5 –** 79% - 70%;
- **3,0 –** 69% - 60%;
- **2,0 –** poniżej 60%

Egzamin poprawkowy odbywać się będzie wg zasad i kryteriów podanych wyżej.

Ćwiczenia
Warunkiem dopuszczenia do zaliczenia jest odbycie wszystkich wymaganych ćwiczeń. Na oceną końcową składają się oceny uzyskane podczas zajęć oraz ocena uzyskana z kolokwium. Rozkład procentowy ocen:
- wejściówki – 20%
- aktywność na zajęciach (wykonanie przydzielonych zadań) – 40%
- kolokwium zaliczeniowe – 40%

Zaliczenie poprawkowe jest możliwe po uzupełnieniu przez studenta wszystkich braków w terminie i formie wskazanej przez nauczyciela, np. praca pisemna 20% i/lub prezentacja multimedialna 40% oraz kolokwium zaliczeniowe 40%.

Zajęcia praktyczne
Warunkiem otrzymania pozytywnej oceny jest odbycie wszystkich przewidzianych planem studiów zajęć praktycznych. Na oceną końcową składają się oceny uzyskane podczas zajęć oraz ocena uzyskana z kolokwium. Rozkład procentowy ocen:
- aktywność na zajęciach (wykonywanie przydzielonych zadań) – 75%
- kolokwium zaliczeniowe – 25%

Zaliczenie poprawkowe jest możliwe po uzupełnieniu braków (odbycie wszystkich godzin zajęć przewidzianych w planie studiów) oraz zaliczenie kolokwium wg takich samych kryteriów .

Kryteria przyznawania oceny końcowej z <u>zakresu ćwiczeń i zajęć praktycznych</u>

Przyporządkowanie wartości oceny do odpowiedniej oceny liczbowej i słownej

Wartość oceny	**3,00 – 3,25**	**3,26 – 3,75**	**3,76 – 4,25**	**4,26 – 4,75**	**4,76 – 5,00**
Ocena liczbowa	3	3,5	4	4,5	5
Ocena słowna	dostateczny	dostateczny plus	dobry	dobry plus	bardzo dobry

10.Forma zaliczenia zajęć

Egzamin

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	Liczba godzin	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Godziny kontaktowe studenta (w ramach zajęć):		
liczba godzin pracy studenta z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	**65**	
Praca własna studenta (indywidualna praca studenta związana z zajęciami):		
przygotowanie do kolokwium zaliczeniowych	5	
przygotowanie do egzaminu	10	
przygotowanie do ćwiczeń	5	
zapoznanie z literaturą	5	
suma godzin:	**90**	
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	**3**	

12. Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa: 1. Daniluk J., Jurkowska G. (red.). Zarys chorób wewnętrznych dla studentów pielęgniarstwa. Wyd. Czelej, Lublin 2005. 2. Interna Szczeklika - Podręcznik chorób wewnętrznych 2019. Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2019. 3. Mattu A., Brady W. EKG w medycynie ratunkowej. Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2006, wydanie 1. 4. Allan M., Spencer J. (red. wyd. pol. Kokot F). Crash Course – wywiad i badanie przedmiotowe. Wyd. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2005, wydanie 1.
Literatura zalecana / fakultatywna: 1. Ponikowski P., Hoffman P. Kardiologia – Podręcznik Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego. Wyd. Via Medica, Gdańsk 2019, wydanie 1. 2. Kokot F. Ostre stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych. Wyd. PZWL, Warszawa 2015, wydanie 3. 3. Zespół Advanced Life Support Group (red. wyd. pol. Jakubaszko J.). Medycyna ratunkowa - nagłe zagrożenia zdrowotne pochodzenia wewnętrznego. Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2014, wydanie 2. 4. Wellens H., Conover M. (red. wyd. pol. Ponikowski P.). EKG w stanach nagłych. Wyd. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2009, wydanie 1.

13. Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Wiesław Supiński
Data sporządzenia / aktualizacji	07.06.2024
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	
Podpis	

	Wydział	NAUK O ZDROWIU
	Kierunek	RATOWNICTWO MEDYCZNE
	Poziom studiów	Studia I stopnia
	Forma studiów	stacjonarne
	Profil studiów	praktyczny
Pozycja w planie studiów		C.8.

KARTA ZAJĘĆ

1.Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**MEDYCYNA TAKTYCZNA**
Punkty ECTS	**1**
Rodzaj zajęć	**obowiązkowe**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**II**
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**DR MICHAŁ KURDZIEL**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	Liczba godzin	Rok studiów/semestr	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
wykład	**15**	**II/III**	**1**
ćwiczenia	**15**	**II/III**	

3.Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Zaliczone prawo medyczne, przemieszczanie i transport poszkodowanych i chorych, pierwsza pomoc i podstawowe czynności ratunkowe BLS

4.Cele kształcenia

C1 - Przekazanie studentom wiedzy w zakresie zasad postępowania w zdarzeniu masowym z uwzględnieniem działania taktycznego.
C2 - Kształcenie umiejętności szybkiej oceny sytuacji pod kątem bezpieczeństwa własnego oraz miejsca w działaniu taktycznym.
C3 – Kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów interpersonalnych

E - Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektu kierunkowego
	Wiedza	
W_01	Studenta zna zasady podejmowania działań zabezpieczających w celu ograniczenia skutków zdrowotnych zdarzenia	K_W174
W_02	Studenta zna zasady segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej	K_W175

W_03	Studenta zna postępowanie przedszpitalne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego u osób dorosłych i dzieci	K_W178
W_04	Studenta zna rodzaje zagrożeń terrorystycznych oraz zasady przeciwstawiania się atakom terrorystycznym i bioterrorystycznym, a także prawne uwarunkowania zarządzania kryzysowego.	K_W100
Umiejętności		
U_01	Student potrafi identyfikować na miejscu zdarzenia sytuację narażenia na czynniki szkodliwe i niebezpieczne	K_U71
U_02	Student potrafi przygotowywać pacjenta do transportu	K_U72
U_03	identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego;	K_U73
U_04	Student potrafi działać zespołowo, udzielając pomocy w trudnych warunkach terenowych w dzień i w nocy oraz w warunkach znacznego obciążenia fizycznego i psychicznego	K_U104
Kompetencje społeczne		
K_01	Student jest gotowy do organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym.	K_K04

6.Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Uwarunkowania opieki nad poszkodowanym w warunkach konfliktu zbrojnego, specyfika obrażeń. Historia opieki nad poszkodowanym na polu walki. Komitet TC3.	3	-
W2	Organizacja wojskowej służby zdrowia MON i NATO. Protokół MARCHE. Zagrożenia CBRNE.	3	-
W3	Fazy opieki w nad poszkodowanym na polu walki: Opieka pod Ogniem (Care Under Fire)	3	-
W4	Fazy opieki w nad poszkodowanym na polu walki: Polowa opieka nad rannym (Tactical Field Care)	3	-
W5	Fazy opieki w nad poszkodowanym na polu walki: Ewakuacja taktyczna (Tactical Evacuation) i Przedłużona opieka polowa (PFC). Farmakoterapia, dokumentacja.	3	-
	Razem liczba godzin wykładów	**15**	-

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
C1	Sprzęt rekomendowany przez Komitet TCCC. Skład zestawów medycznych, indywidualne zestawy medyczne.	2	-
C2	Przyczyny zgonów do uniknięcia na polu walki. Wojskowe kursy kwalifikacyjne dla ratowników medycznych.	3	-
C3	Tamowanie krwotoków z kończyn, tułowia i okolic stawów.	2	-
C4	Obrażenia klatki piersiowej. Niedrożność dróg oddechowych.	2	-
C5	Opieka Pod Ogniem (CUF).	1	-

C6	Polowa opieka nad rannym (TFC).	1	-
C7	Opieka podczas ewakuacji.	1	-
C8	Przedłużona opieka polowa. (PFC)	1	-
C9	Segregacja w warunkach konfliktu zbrojnego.	1	-
C10	Zaliczenie.	1	-
	Razem liczba godzin ćwiczeń	**15**	-

7. Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	wykład informacyjny	projektor
Ćwiczenia	analiza przypadku	Tablica multimedialna z dostępem do Internetu, filmy, plansze, schematy, fantomy ratownicze, torby medyczne, nosze płachtowe, kołnierze, deski, szyny.

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład		P2
Ćwiczenia	obserwacja podczas zajęć / aktywność	P3

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")

Symbol efektu	Wykład	Ćwiczenia
	P2	P3
W_01	x	x
W_02	x	x
W_03	x	x
W_04	X	X
U_01	x	x
U_02	x	x
U_03	X	X
U_04	X	X
K_01	x	x

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia

zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Wykłady
Do zaliczenia może przystąpić student, który uzyskał pozytywną oceną z zakresu ćwiczeń. Ustalenie oceny końcowej odbywa się na podstawie kolokwium. Zdający odpowiadają na 3 losowo wybrane zagadnienia. Za odpowiedź na każde zagadnienie zdający otrzymują 2 pkt (za odpowiedź pełną) oraz 1 pkt (za odpowiedź niepełną). Maksymalna liczba punktów jest równa 6.
Kryteria ustalania oceny z odpowiedzi ustnej:

- 6 pkt – bardzo dobry,
- 5 pkt – dobry plus,
- 4 pkt – dobry,
- 3 pkt – dostateczny plus,
- 2 pkt – dostateczny.

Zaliczenie poprawkowe odbywa się wg tych samych zasad i kryteriów, z tym że zdający odpowiadają na zagadnienia z puli zadań dodatkowych.
Ćwiczenia
Warunkiem otrzymania oceny pozytywnej jest zrealizowanie wszystkich godzin ćwiczeń przewidzianych w planie studiów. Ocena końcowa jest średnią arytmetyczną ocen formujących uzyskanych podczas realizacji ćwiczeń.

Kryteria przyznawania oceny końcowej

Przyporządkowanie wartości oceny do odpowiedniej oceny liczbowej i słownej

Wartość oceny	**3,00 – 3,25**	**3,26 – 3,75**	**3,76 – 4,25**	**4,26 – 4,75**	**4,76 – 5,00**
Ocena liczbowa	3	3,5	4	4,5	5
Ocena słowna	dostateczny	dostateczny plus	dobry	dobry plus	bardzo dobry

Zaliczenie poprawkowe odbywa się w formie i terminie wskazanym przez nauczyciela, np. przygotowanie prezentacji multimedialnej, referatu, streszczenia pozycji literaturowej, odpowiedź ustna, demonstracja czynności ratowniczych tak by można było ustalić oceny formujące. Kryteria przyznawania oceny końcowej pozostają jak wyżej.

10.Forma zaliczenia zajęć

Zaliczenie z oceną

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin**	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny kontaktowe studenta (w ramach zajęć):		
liczba godzin pracy studenta z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	**30**	
Praca własna studenta (indywidualna praca studenta związana z zajęciami):		
suma godzin:	**30**	

liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	**1**	

12.Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa: 1. Makowiec P., Czerwiński M. Podstawy ratownictwa taktycznego; Difin 2014 2. Podlasin A. Taktyczne ratownictwo medyczne PZWL 2015
Literatura zalecana / fakultatywna: 1. https://books.allogy.com/web/tenant/8/books/b729b76a-1a34-4bf7-b76b-66bb2072b2a7/ 2. https://deployedmedicine.com/content/40 3. https://wckmed.wp.mil.pl/plik/file/2019/WYTYCZNE_TCCC_2019_interaktywna_ksiazka/index.html

13.Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Michał Kurdziel
Data sporządzenia / aktualizacji	07.06.2024
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	
Podpis	

	Wydział	NAUK O ZDROWIU
	Kierunek	RATOWNICTWO MEDYCZNE
	Poziom studiów	Studia I stopnia
	Forma studiów	stacjonarne
	Profil studiów	praktyczny
Pozycja w planie studiów		C.9.

KARTA ZAJĘĆ

1. Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**NEUROLOGIA**
Punkty ECTS	**3**
Rodzaj zajęć	**obowiązkowy**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**II**
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**LEK. MED. GRZEGORZ RUTKOWSKI**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	Liczba godzin	Rok studiów/semestr	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
wykład	**30**	**II/III**	**3**
zajęcia praktyczne	**30**	**II/III**	

3.Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Zaliczone przedmioty z zakresu anatomii, fizjologii i patofizjologii

4.Cele kształcenia

C1- przekazanie wiedzy niezbędnej do wykonywania medycznych czynności ratunkowych i udzielania świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe będących w kompetencjach ratownika medycznego pacjentowi z dysfunkcją układu nerwowego.

C2- Rozwinięcie umiejętności wykonywania badania pacjenta w zakresie niezbędnym do ustalenia stanu neurologicznego pacjenta.

C3 – Kształtowanie świadomości poszanowania godności człowieka i kierowania się dobrem pacjenta.

5.Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektu kierunkowego
	Wiedza	
W_01	Student zna leki stosowane w nagłych chorobach internistycznych, neurologicznych i psychiatrycznych;	K_W135
W_02	Student zna przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach układu nerwowego;	K_W136

W_03	Student zna przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w bólach głowy i chorobach naczyniowych mózgu, w szczególności w udarze mózgu oraz padaczce;	K_W137
W_04	Student zna przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zakażeniach układu nerwowego, w szczególności w zapaleniu opon mózgowo - rdzeniowych;	K_W138
W_05	Student zna przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w chorobach otępiennych;	K_W139
W_06	Student zna zasady wysuwania podejrzenia i rozpoznawania śmierci mózgu;	K_W204
Umiejętności		
U_01	Student potrafi oceniać stan świadomości pacjenta	K_U54
U_02	Student potrafi oceniać stan neurologiczny pacjenta	K_U63
U_03	Student potrafi oceniać nagłe zagrożenia neurologiczne u pacjenta	K_U93
Kompetencje społeczne		
EPK6	Student jest przygotowany do kierowania się dobrem pacjenta.	K_K06

5.Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w chorobach naczyniowych mózgu (udar mózgu, krwotok podpajęczynówkowy) oraz padaczce.	2	-
W2	Przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zakażeniach układu nerwowego, w szczególności w zapaleniu opon mózgowo-rdzeniowych.	2	-
W3	Przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w chorobach otępiennych.	2	-
W4	Przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w guzach mózgu oraz urazach czaszkowo-mózgowych i kręgosłupowo-rdzeniowych.	2	-
W5	Przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w bólach głowy, zespołach korzeniowych i neuralgiach.	2	-
W6	Rozpoznawanie najczęstszych klinicznych objawów i zespołów patologicznych w chorobach układu nerwowego oraz stanów naglących w przebiegu chorób ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego.	2	-
W7	Ocena stanu świadomości i stanu neurologicznego (badanie fizykalne chorego neurologicznie) pacjenta.	2	-
W8	Rozpoznawanie stanów zaburzenia przytomności i świadomości oraz zaburzenia kontaktu chorego z otoczeniem z powodu dysfunkcji mowy.	2	-
W9	Ocena kliniczna chorego nieprzytomnego z powodu chorób OUN.	2	-

W10	Rozpoznawanie objawów i postępowanie (wykonywanie procedur medycznych) u chorego z chorobą ośrodkowego układu nerwowego na przykładzie: chorób i wad naczyniowych mózgu (udar mózgu, tętniak, naczyniak), guzów mózgu i zespołów ciasnoty wewnątrzczaszkowej.	2	-
W11	Rozpoznawanie objawów i postępowanie (wykonywanie procedur medycznych) u chorego z chorobą ośrodkowego układu nerwowego na przykładzie: chorób i wad naczyniowych mózgu (udar mózgu, tętniak, naczyniak), guzów mózgu i zespołów ciasnoty wewnątrzczaszkowej	2	-
W12	Rozpoznawanie objawów i postępowanie (wykonywanie procedur medycznych) u chorych po urazie czaszkowo-mózgowym, urazie kręgosłupa i rdzenia kręgowego.	2	-
W13	Rozpoznawanie objawów i postępowanie (wykonywanie procedur medycznych) u chorego z zespołami bólowymi głowy, kręgosłupowo-korzeniowymi, neuralgiami i ostrymi uszkodzeniami wielonerwowymi	2	-
W14	Problemy diagnostyczno-terapeutyczne (wykonywanie procedur medycznych) u chorych z padaczką, zespołami otępiennymi, zespołami ubytkowymi neurologicznymi.	2	-
W15	Poszanowanie godności pacjenta, przestrzeganie praw pacjenta.	2	-
	Razem liczba godzin wykładów	30	-

Lp.	**Treści zajęć praktycznych**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
ZP1	Rozpoznawanie najczęstszych objawów i zespołów patologicznych w chorobach układu nerwowego oraz stanów naglących w przebiegu chorób ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego	5	-
ZP2	Ocena świadomości i stanu neurologicznego (badanie fizykalne) pacjenta. Rozpoznawanie stanów zaburzeń przytomności i świadomości oraz zaburzeń kontaktu chorego z otoczeniem z powodu dysfunkcji mowy	5	-
ZP3	Rozpoznawanie objawów i wykonywanie procedur medycznych u chorego z chorobą naczyniową mózgu, guzach mózgu oraz zespołem ciasnoty wewnątrzczaszkowej.	5	-
ZP4	Rozpoznawanie objawów i wykonywanie procedur medycznych u chorego z bólem głowy, zespołami korzeniowymi, neuralgiami i ostrymi uszkodzeniami wielonerwowymi	5	-
ZP5	Postępowanie diagnostyczno – terapeutyczne, wykonywanie procedur medycznych u chorego z padaczką, zespołami otępiennymi i ubytkowymi zespołami neurologicznymi.	5	-
ZP6	Podsumowanie zajęć. Doskonalenie nabytych umiejętności. Ocena stopnia osiągnięcia efektów uczenia się. Samoocena.	5	-
	Razem liczba godzin zajęć klinicznych	30	-

7.Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Wykład	wykład informacyjny	projektor
Zajęcia praktyczne	analiza przypadku	Wyposażenie placówki szkoleniowej

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład		P1 – egzamin pisemny
Zajęcia praktyczne	F2 obserwacja podczas zajęć / aktywność	P3 – ocena podsumowująca z F2

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x”)

Symbol efektu	Wykład	Zajęcia kliniczne
	P1	P3
W_01	x	x
W_02	x	x
W_03	x	x
W_04	x	x
W_05	x	x
W_06	x	x
U_01	x	x
U_02	x	x
U_03	x	x
K_01	x	x

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Wykłady
Egzamin odbywać się będzie w formie testu ukierunkowanego na sprawdzenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się według następujących kryteriów przyznawania oceny końcowej:

- **5,0 –** 100% - 95%;
- **4,5 –** 94% - 88%;
- **4,0 –** 87% - 80%;
- **3,5 –** 79% - 70%;
- **3,0 –** 69% - 60%;
- **2,0 –** poniżej 60%

Zaliczenie i egzamin poprawkowy odbywać się będzie wg zasad i kryteriów podanych wyżej.

Zajęcia praktyczne
Warunkiem otrzymania pozytywnej oceny jest odbycie wszystkich przewidzianych planem studiów zajęć praktycznych. Na oceną końcową składają się oceny formujące uzyskane podczas zajęć. Ocena końcowa jest średnią arytmetyczną ocen formujących.

Kryteria przyznawania oceny końcowej zajęć praktycznych

Przyporządkowanie wartości oceny do odpowiedniej oceny liczbowej i słownej

Wartość oceny	**3,00 – 3,25**	**3,26 – 3,75**	**3,76 – 4,25**	**4,26 – 4,75**	**4,76 – 5,00**
Ocena liczbowa	3	3,5	4	4,5	5
Ocena słowna	dostateczny	dostateczny plus	dobry	dobry plus	bardzo dobry

Zaliczenie poprawkowe jest możliwe po uzupełnieniu braków (odbycie wszystkich godzin zajęć przewidzianych w planie studiów) oraz zaliczenie kolokwium wg takich samych kryteriów

10.Forma zaliczenia zajęć

Egzamin

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin**	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny kontaktowe studenta (w ramach zajęć):		
liczba godzin pracy studenta z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	**60**	
Praca własna studenta (indywidualna praca studenta związana z zajęciami):		
czytanie literatury	**15**	
przygotowanie do egzaminu	**15**	
suma godzin:	**90**	
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	**3**	

12.Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:

1. Prusinski A. Neurologia praktyczna PZWL W-wa 2007
2. Kozubski W., Liberski P. (red.): Neurologia. Podręcznik dla studentów medycyny. PZWL, Warszawa 2009
3.Fuller G. Badanie neurologiczne. To proste. Wyd. Med. Urban &Partner 2009
4.Henry GL, Little N, i in. Stany naglące w neurologii - od objawów do rozpoznania. PZWL 2007
5.Lindsley K.W.,Bone I. (red.W. Kozubski). Neurologia i Neurochirurgia. Urban & Partner Wrocław 2006.

1.Ząbek M.: Neurochirurgia. PZWL, Warszawa 1999.
2.Szczeklik A., Gajewski P.: Interna Szczeklika. Podręcznik chorób wewnętrznych 2014, Medycyna Praktyczna, Kraków 2014.
3. Maksymowicz W.: Neurochirurgia w zarysie. PZWL, Warszawa 1999.

13.Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Grzegorz Rutkowski
Data sporządzenia / aktualizacji	07.06.2024
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	
Podpis	

	Wydział	NAUK O ZDROWIU
	Kierunek	RATOWNICTWO MEDYCZNE
	Poziom studiów	Studia I stopnia
	Forma studiów	stacjonarne
	Profil studiów	praktyczny
Pozycja w planie studiów		C.10.

KARTA ZAJĘĆ

Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**PROCEDURY RATUNKOWE PRZEDSZPITALNE**
Punkty ECTS	**4**
Rodzaj zajęć	**obowiązkowe**
Moduł/specjalizacja	**Nauki kliniczne**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**II**
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**MGR WIESŁAWA GOZDOWSKA**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	Liczba godzin	Rok studiów/semestr	Punkty ECTS (zgodnie z programem studiów)
wykład	**30**	**II/III-IV**	**4**
zajęcia praktyczne	**60**	**II/III-IV**	

3.Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Znajomość zagadnień z zakresu anatomii, fizjologii, patofizjologii, kwalifikowanej pierwszej pomocy. W semestrze III konieczna jest korelacja z przedmiotem podstawowe zabiegi medyczne i techniki zabiegów.

4.Cele kształcenia

C1 - Przekazanie studentom wiedzy w zakresie obowiązujących procedur podczas wykonywania czynności ratunkowych w warunkach przedszpitalnych u osób w różnym wieku zgodnie z aktualną wiedzą medyczną.

C2 - Rozwinięcie umiejętności wykonywania zabiegów medycznych podejmowanych w trakcie prowadzenia działań ratunkowych oraz współpracy z zespołem i jednostkami współpracującymi w ramach Systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne.

C3 - Kształtowanie u studentów postawy wrażliwości na problemy osób poszkodowanych, dyskrecji oraz poszanowania praw pacjentów.

5.Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektu kierunkowego
	Wiedza	
W_01	Student zna zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w obrażeniach: czaszkowo - mózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej i klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu;	K_W195

W_02	Student zna procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego i w SOR;	K_W192
W_03	Student zna stany zagrożenia w chorobach nowotworowych i hematologicznych, zaburzeniach układu krzepnięcia, zespole wykrzepiania wewnątrznaczyniowego i ostrej białaczce oraz zasady postępowania przedszpitalnego w tych stanach;	K_W123
Umiejętności		
U_01	Student potrafi monitorować stan pacjenta podczas czynności medycznych i transportowych	K_U74
U_02	Student potrafi przyrządowo udrażniać drogi oddechowe metodami nagłośniowymi, wykonywać intubację dotchawiczą w laryngoskopii bezpośredniej i pośredniej	K_U86
U_03	Student potrafi dokonywać segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej	K_U103
Kompetencje społeczne		
K_01	Student jest przygotowany do organizowania pracy własnej i współpracy w zespole specjalistów, w tym z przedstawicielami innych zawodów medycznych, także w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym.	K_K04

6.Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Mnogie obrażenia ciała - priorytety transportowe	4	-
W2	Priorytety w zaopatrywaniu chorych na miejscu zdarzenia	4	-
W3	Kwalifikacja chorych do centrum urazowego	4	-
W4	Pacjenci priorytetowi wg ITLS	4	-
W5	Zasady płynoterapii w mnogich obrażeniach ciała	4	-
W6	Postępowanie z dziećmi z mnogimi obrażeniami ciała	4	-
W7	Mnogie obrażenia ciała u pacjentów geriatrycznych.	4	-
W8	Podsumowanie wiadomości i przygotowanie studenta do zajęć praktycznych.	2	-
	Razem liczba godzin zajęć klinicznych	30	-

Lp.	Treści zajęć praktycznych	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
ZP1	Współpraca systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne z innymi służbami powołanymi do udzielania pomocy. Łączność radiowa z Dyspozytornią Medyczną i Centrum Powiadamiania Ratunkowego. Skale oceny świadomości. Skala AVPU, skala GCS. Skale ciężkości obrażeń w opiece nad pacjentem z obrażeniami ciała.	6	-
ZP2	Realizowanie procedur ratunkowych w postępowaniu przedszpitalnym z chorym w zagrożeniu życia i zdrowia pochodzenia wewnętrznego	12	-
ZP3	Realizowanie procedur ratunkowych w postępowaniu przedszpitalnym z dzieckiem w stanie zagrożenia życia i zdrowia pochodzenia wewnętrznego.	6	-

ZP4	Realizowanie procedur ratunkowych w postępowaniu przedszpitalnym z poszkodowanym dorosłym w stanie zagrożenia życia i zdrowia w wyniku urazów.	12	-
ZP5	Realizowanie procedur ratunkowych w postępowaniu przedszpitalnym z dzieckiem w stanie zagrożenia życia i zdrowia w wyniku urazów	6	-
ZP6	Realizowanie procedur ratunkowych w postępowaniu przedszpitalnym z kobietą ciężarną (poród w warunkach przedszpitalnych, ciężarna w stanie zagrożenia życia)	6	-
ZP7	Realizowanie procedur ratunkowych w postępowaniu przedszpitalnym z chorym/poszkodowanym w wieku podeszłym.	6	-
ZP8	Realizowanie procedur ratunkowych w postępowaniu przedszpitalnym z chorym/poszkodowanym będącym pod wpływem środków psychoaktywnych.	6	-
	Razem liczba godzin zajęć klinicznych	60	-

7.Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	M1 - wykład informacyjny	projektor
Zajęcia praktyczne	M5 - analiza raportów, analiza dokumentacji medycznej, działania praktyczne	Wyposażenie i sprzęt placówki szkoleniowej

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład		P1 – egzamin pisemsny
Zajęcia praktyczne	F2 - obserwacja podczas zajęć / aktywność	P3 – ocena podsumowująca- z F2

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x”)

Symbol efektu	**Wykład**	**Zajęcia praktyczne**	
	P1	**F2**	**P3**
W_01	x		x
W_02	x		x
W_03	x		x
U_01		x	x
U_02		x	x
U_03		x	x
K_01	x	x	x

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Wykłady

Egzamin odbywać się będzie w formie testu ukierunkowanego na sprawdzenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się według następujących kryteriów przyznawania oceny końcowej:

- **5,0 – 100% - 95%;**
- **4,5 – 94% - 88%;**
- **4,0 – 87% - 80%;**
- **3,5 – 79% - 70%;**
- **3,0 – 69% - 60%;**
- **2,0 – poniżej 60%**

Egzamin poprawkowy odbywać się będzie wg zasad i kryteriów podanych wyżej.

Zajęcia praktyczne

Warunkiem otrzymania pozytywnej oceny jest odbycie wszystkich przewidzianych planem studiów zajęć praktycznych. Na oceną końcową składają się oceny uzyskane podczas zajęć oraz ocena uzyskana z kolokwium. Rozkład procentowy ocen:

- aktywność na zajęciach (wykonywanie przydzielonych zadań) – 75%

- kolokwium zaliczeniowe – 25%

Zaliczenie poprawkowe jest możliwe po uzupełnieniu braków (odbycie wszystkich godzin zajęć przewidzianych w planie studiów) oraz zaliczenie kolokwium wg takich samych kryteriów .

Kryteria przyznawania oceny końcowej z zakresu zajęć praktycznych

Przyporządkowanie wartości oceny do odpowiedniej oceny liczbowej i słownej

Wartość oceny	**3,00 – 3,25**	**3,26 – 3,75**	**3,76 – 4,25**	**4,26 – 4,75**	**4,76 – 5,00**
Ocena liczbowa	**3**	**3,5**	**4**	**4,5**	**5**
Ocena słowna	**dostateczny**	**dostateczny plus**	**dobry**	**dobry plus**	**bardzo dobry**

10.Forma zaliczenia zajęć

Egzamin

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin**	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny kontaktowe studenta (w ramach zajęć):		
liczba godzin pracy studenta z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	**90**	

Praca własna studenta (indywidualna praca studenta związana z zajęciami):		
przygotowanie do kolokwium zaliczeniowych	5	
przygotowanie do testu	10	
zapoznanie z literaturą	15	
suma godzin:	**120**	
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	**4**	

12. Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:

1. USTAWA z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym. Dz. U. 2006 Nr 191 poz. 1410.
2. Gucwa J., Ostrowski M.: Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne i wybrane stany nagłe. Medycyna Praktyczna, Kraków 2018.
3. Campbell J.E., RL Alson: ITLS International Trauma Life Support. Ratownictwo przedszpitalne w urazach. Medycyna Praktyczna, Kraków 2022.
4. Guła P., Machała W.: Postępowanie przedszpitalne w obrażeniach ciała. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2015.
5. Wytyczne 2021 resuscytacji krążeniowo-oddechowej. ERC-PRR Kraków,2022
6. Ładny JR, Wojewódzka M. red. Medycyna Ratunkowa w pytaniach i odpowiedziach. Medipage 2016 r.

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. Mitręga K.A., Krzemiński T.F.: Farmakologia i farmakoterapia dla ratowników medycznych. Elsevier Urban & Partner, 2017.
2. Kleszczyński J., Zawadzki M.: Leki w ratownictwie medycznym. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2017.
3. Plantz SH, Wipfler EJ, Jakubaszko J (red. wyd. pol.): NMS: Medycyna Ratunkowa. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2008.
4. Gaszyński W.: Intensywna terapia i medycyna ratunkowa. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2019
5. Ł.Szarpak Organizacja Ratownictwa Medycznego, Promotor Kraków 2012 r.

13. Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Wiesława Gozdowska
Data sporządzenia / aktualizacji	07.06.2024
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	
Podpis	

	Wydział	NAUK O ZDROWIU
	Kierunek	RATOWNICTWO MEDYCZNE
	Poziom studiów	Studia I stopnia
	Forma studiów	stacjonarne
	Profil studiów	praktyczny
Pozycja w planie studiów		C.11.

KARTA ZAJĘĆ

Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**PROCEDURY RATUNKOWE WEWNĄTRZSZPITALNE**
Punkty ECTS	**4**
Rodzaj zajęć	**obowiązkowe**
Moduł/specjalizacja	**Nauki kliniczne**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**II**
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**MGR KATARZYNA ZYGMUNT**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	Liczba godzin	Rok studiów/semestr	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
wykład	**30**	**II/III-IV**	**4**
zajęcia praktyczne	**60**	**II/III-IV**	

3.Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Znajomość zagadnień z zakresu anatomii, fizjologii, patofizjologii

4.Cele kształcenia

C1 - Rozszerzenie dotychczasowej wiedzy niezbędnej do wykonywania medycznych czynności ratunkowych będących w kompetencjach ratownika medycznego w warunkach wewnątrzszpitalnych.

C2 - Nabycie nowych i utrwalenie już posiadanych umiejętności wykonywania medycznych czynności ratunkowych będących w kompetencjach ratownika medycznego w warunkach wewnątrzszpitalnych.

C3 - Kształtowanie poczucia stałego doskonalenia zawodowego oraz dbałości o sprzęt medyczny będący na wyposażeniu oddziałów szpitalnych.

5.Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektu kierunkowego
	Wiedza	
W_01	Student zna zasady postępowania szpitalnego i w SOR w obrażeniach: czaszkowo - mózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej i klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu;	K_W195

W_02	Student zna procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania szpitalnego i w SOR;	K_W192
W_03	Student zna rodzaje terapii inwazyjnej stosowane w SOR;	K_W180
W_04	Student zna zaburzenia równowagi kwasowo-zasadowej i wodno-elektrolitowej oraz zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w takich zaburzeniach;	K_W189
W_05	Student zna zasady postępowania profilaktycznego zakażeń w SOR;	K_W190
Umiejętności (EPU…)		
U_01	Student potrafi przeprowadzać wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych	K_U53
U_02	Student potrafi identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego	K_U73
U_03	Student potrafi stosować się do zasad aseptyki i antyseptyki, zaopatrywać prostą ranę, zakładać i zmieniać jałowy opatrunek chirurgiczny	K_U89
U_04	Student potrafi dokonywać segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej	K_U103
Kompetencje społeczne (EPK…)		
K_01	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	K_K05

6.Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Mnogie obrażenia ciała-priorytety transportowe.	2	-
W5	Zasada segregacji chorych w SOR –priorytety terapeutyczne.	2	-
W6	Procedury postępowania z chorym urazowym w SOR, diagnostyka, leczenie operacyjne, zasada „damage control”.	2	-
W7	Zasady płynoterapii w mnogich obrażeniach ciała.	2	-
W8	Postępowanie z dziećmi z mnogimi obrażeniami ciała.	2	-
W9	Mnogie obrażenia ciała u pacjentów geriatrycznych.	2	-
W11	Techniki monitorowania pacjentów z mnogimi obrażeniami ciała.	2	-
W12	Trauma team –skład, rola członków, zadania ratownika medycznego.	2	-
W13	Mnogie obrażenia ciała –priorytety terapeutyczne.	2	-
W14	Diagnostyka obrazowa w mnogich obrażeniach ciała.	2	-
W15	Podsumowanie wiadomości i przygotowanie studenta do zajęć klinicznych.	2	-
	Razem liczba godzin wykładów	30	-

Lp.	Treści zajęć praktyczne	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
ZP1	Zapoznanie z zasadami organizacji i funkcjonowania zakładu opieki zdrowotnej. Rola i zakres opieki w warunkach szpitalnych. Procedury postępowania z pacjentem w warunkach wewnątrzszpitalnych. Zasady dokumentowania wykonanych medycznych czynności ratunkowych.	6	-

ZP2	Priorytety w postępowaniu z pacjentem w stanie bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia. Farmakoterapia i resuscytacja płynowa w ramach opieki nad pacjentem w warunkach szpitalnych. Zasady zbierania wywiadu medycznego. Opieka psychologiczna nad pacjentem i jego rodziną.	6	-
ZP3	Zasady monitorowania pacjentów. Skale oceny świadomości. Skala AVPU, skala GCS. Udział w segregacji medycznej prowadzonej w SOR	6	-
ZP4	Resuscytacja krążeniowo-oddechowa. Przyrządowe techniki zabezpieczania drożności dróg oddechowych. Wentylacja mechaniczna w warunkach SOR. Farmakoterapia w resuscytacji. Postępowanie poresuscytacyjne.	6.	-
ZP5	Postępowanie z pacjentem z obrażeniami ciała. Diagnostyka obrazowa w praktyce postępowania wewnątrzszpitalnego. Badanie urazowe według schematu ITLS. Skale ciężkości obrażeń w opiece nad pacjentem.	6	-
ZP6	Stosowanie procedur związanych z tamowaniem krwotoków i krwawień oraz zaopatrywaniem ran. Podawanie leków różnymi drogami podania zgodnie ze zleceniem lekarskim. Pobieranie materiału do badań laboratoryjnych. Zasady wykonania dostępu donaczyniowego i doszpikowego.	6	-
ZP7	Stosowanie procedur związanych z udzielaniem świadczeń w wybranych stanach zagrożenia życia – ostry zespół wieńcowy, zaburzenia rytmu serca udar mózgu, ostra niewydolność oddechowa.	6	-
ZP8	Postępowanie z pacjentem pediatrycznym w SOR. Współpraca z rodzicami lub opiekunami dziecka.	6	-
ZP9	Postępowanie z pacjentem z oparzeniem ciała w warunkach wewnątrzszpitalnych.	6	-
ZP10	Doskonalenie nabytych umiejętności. Posumowanie i zaliczenie	6	-
	Razem liczba godzin zajęć klinicznych	60	-

7.Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	wykład informacyjny	projektor
Zajęcia praktyczne	M5 - analiza raportów, analiza dokumentacji medycznej, działania praktyczne	Wyposażenie placówki szkoleniowej

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład		P1 – egzamin pisemny
Zajęcia praktyczne	F2 - obserwacja podczas zajęć / aktywność	P3 – ocena podsumowująca z F2

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x”)

Symbol efektu	Wykład	Zajęcia praktyczne	
	P1	F2	P3
W_01	x		x
W_02	x		x
W_03	x		x
W_04	x		x
W_05	x		x
U_01		x	x
U_02		x	x
U_03		x	x
U_04		x	x
K_01	x	x	x

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Wykłady

Egzamin odbywać się będzie w formie testu ukierunkowanego na sprawdzenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się według następujących kryteriów przyznawania oceny końcowej:

- **5,0 – 100% - 95%;**
- **4,5 – 94% - 88%;**
- **4,0 – 87% - 80%;**
- **3,5 – 79% - 70%;**
- **3,0 – 69% - 60%;**
- **2,0 – poniżej 60%**

Egzamin poprawkowy odbywać się będzie wg zasad i kryteriów podanych wyżej.

Zajęcia praktyczne

Warunkiem otrzymania pozytywnej oceny jest odbycie wszystkich przewidzianych planem studiów zajęć praktycznych. Na oceną końcową składają się oceny uzyskane podczas zajęć oraz ocena uzyskana z kolokwium. Rozkład procentowy ocen:

- aktywność na zajęciach (wykonywanie przydzielonych zadań) – 75%

- kolokwium zaliczeniowe – 25%

Zaliczenie poprawkowe jest możliwe po uzupełnieniu braków (odbycie wszystkich godzin zajęć przewidzianych w planie studiów) oraz zaliczenie kolokwium wg takich samych kryteriów .

Kryteria przyznawania oceny końcowej z zakresu zajęć praktycznych

Przyporządkowanie wartości oceny do odpowiedniej oceny liczbowej i słownej

Wartość oceny	**3,00 – 3,25**	**3,26 – 3,75**	**3,76 – 4,25**	**4,26 – 4,75**	**4,76 – 5,00**
Ocena liczbowa	**3**	**3,5**	**4**	**4,5**	**5**

Ocena słowna	dostateczny	dostateczny plus	dobry	dobry plus	bardzo dobry

10.Forma zaliczenia zajęć

Egzamin

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	Liczba godzin	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Godziny kontaktowe studenta (w ramach zajęć):		
liczba godzin pracy studenta z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	**90**	
Praca własna studenta (indywidualna praca studenta związana z zajęciami):		
przygotowanie do kolokwium zaliczeniowych	5	
przygotowanie do testu	10	
zapoznanie z literaturą	15	
suma godzin:	**120**	
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	**4**	

12.Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:

1. USTAWA z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym. Dz. U. 2006 Nr 191 poz. 1410.
2. Gucwa J., Ostrowski M.: Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne i wybrane stany nagłe. Medycyna Praktyczna, Kraków 2018.
3. Wytyczne 2021 resuscytacji krążeniowo-oddechowej. ERC-PRR Kraków, 2022
4. Ładny JR, Wojewódzka M. red. Medycyna Ratunkowa w pytaniach i odpowiedziach. Medipage 2016 r.

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. Mitręga K.A., Krzemiński T.F.: Farmakologia i farmakoterapia dla ratowników medycznych. Elsevier Urban & Partner, 2017.
2. Kleszczyński J., Zawadzki M.: Leki w ratownictwie medycznym. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2017.
3. Plantz SH, Wipfler EJ, Jakubaszko J (red. wyd. pol.): NMS: Medycyna Ratunkowa. Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2008.
4. Gaszyński W.: Intensywna terapia i medycyna ratunkowa. PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2019
5. J. Jakubaszkored.pol. Medycyna Ratunkowa NMS, Wroclaw 2008

13. Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Katarzyna Zygmunt
Data sporządzenia / aktualizacji	07.06.2024
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	
Podpis	

	Wydział	NAUK O ZDROWIU
	Kierunek	RATOWNICTWO MEDYCZNE
	Poziom studiów	Studia I stopnia
	Forma studiów	stacjonarne
	Profil studiów	praktyczny
Pozycja w planie studiów		C.12

KARTA ZAJĘĆ

Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**UROLOGIA**
Punkty ECTS	**1**
Rodzaj zajęć	**obowiązkowe**
Moduł/specjalizacja	**Nauki kliniczne**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**II**
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**DR NAUK MED. PIOTR PETRASZ**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	Liczba godzin	Rok studiów/semestr	Punkty ECTS (zgodnie z programem studiów)
wykład	**10**	**II/III**	**1**
zajęcia praktyczne	**20**	**II/III**	

3.Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Zaliczone przedmioty z anatomii i z fizjologii z elementami patofizjologii

4.Cele kształcenia

C1 – przekazanie wiedzy dotyczącej ostrych i przewlekłych stanów chorobowych układu moczowego u kobiet oraz moczowo-płciowego u mężczyzn, ich diagnostyka i leczenie zachowawcze oraz operacyjne.

C2 – rozwinięcie umiejętności niezbędnych do ustalenia stanu pacjenta dorosłego w zakresie urologicznym ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji zagrażających życiu.

C3 – kształtowanie postawy zrozumienia i empatii oraz odpowiedzialności i poszanowania praw pacjenta.

5.Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektu kierunkowego
	Wiedza	
W_01	Student zna przyczyny, objawy i postępowanie w ostrej niewydolności nerek	K_W130
W_02	Student zna zasady postępowania z pacjentem z założonym cewnikiem zewnętrznym.	K_W147
W_03	Student zna zasady cewnikowania pęcherza moczowego.	K_W197
	Umiejętności	

U_01	Student potrafi przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu.	K_U56
U_02	Student potrafi zakładać cewnik do pęcherza moczowego.	K_U69
U_03	Student potrafi wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza.	K_U110
Kompetencje społeczne		
K_01	Student jest przygotowany do aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem.	K_K01

6.Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Przyczyny, objawy i postępowanie w ostrej zanerkowej niewydolności nerek (ostra kolka nerkowa, kamica nerki, kamica moczowodu, kamica pęcherza moczowego, kamica cewki moczowej)	1	-
W2	Przyczyny, objawy i postępowanie w ostrej zanerkowej niewydolności nerek (nowotwory układu moczowego w tym rak nerki, rak urotelialny górnych dróg moczowych, rak pęcherza moczowego, rak gruczołu krokowego, rak jądra, rak cewki moczowej, rak prącia, inne nowotwory przestrzeni zaotrzewnowej i miednicy)	1	-
W3	Przyczyny, objawy i postępowanie w ostrej zanerkowej niewydolności nerek (łagodny rozrost gruczołu krokowego, neurogenna dysfunkcja dolnych dróg moczowych, urazy układu moczowego i płciowego)	1	-
W4	Cewnikowanie pęcherza moczowego	1	-
W5	Nietrzymanie moczu u mężczyzn. Niepłodność- problem w praktyce urologicznej.	1	-
W6	Genetyczne uwarunkowania nowotworów układu moczowo-płciowego	1	-
W7	Chemioterapia miejscowa i systemowa w leczeniu nowotworów układu moczowo-płciowego.	1	-
W8	Zaburzenia wzwodu i andropauza- współczesne problemy cywilizacji przemysłowej	1	-
W9	Diagnostyka i leczenie nadaktywnego pęcherza moczowego. Nietrzymanie moczu u kobiet.	1	-
W10	Kamica moczowa-leczenie zabiegowe. Kamica moczowa – balneoterapia.	1	-
	Razem liczba godzin wykładów	10	-

Lp.	Treści zajęć praktycznych	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
ZP1	Zajęcia organizacyjno –wprowadzające. Zapoznanie studentów z problematyką i kryteriami zaliczenia zajęć praktycznych. Nawiązanie kontaktu z pacjentami. Obserwacja pacjentów w kierunku objawów chorobowych ze strony układu moczowego. Wykonywanie pomiarów podstawowych parametrów życiowych.	5	-

ZP2	Podstawowe badania fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu ze szczególnym uwzględnieniem badania urologicznego. Farmakoterapia w urologii - podawanie leków różnymi drogami.	5	-
ZP3	Instrumentarium urologiczne. Asystowanie przy podstawowych procedurach urologicznych. Cewnikowanie pęcherza moczowego.	5	-
ZP4	Udział w procesie diagnostyczno-terapeutycznym pacjentów w wybranymi jednostkami chorobowymi. Omówienie pracy studenta. Podsumowanie zajęć	5	-
	Razem liczba godzin zajęć klinicznych	**20**	-

7.Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Wykład	M1 - wykład informacyjny	projektor
Zajęcia praktyczne	M5 - analiza raportów, analiza dokumentacji medycznej, działania praktyczne	Wyposażenie placówki szkoleniowej

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	Ocena formująca (F) – wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy (wybór z listy)	Ocena podsumowująca (P) – podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się (wybór z listy)
Wykład		**P2** – kolokwium pisemne
Zajęcia praktyczne	**F2 -** obserwacja podczas zajęć / aktywność	**P3 –** ocena podsumowująca z F2

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")

Symbol efektu	Wykład	Zajęcia praktyczne	
	P2	F2	P3
W_01	x		x
W_02	x		x
W_03	x		x
U_01		x	x
U_02		x	x
U_03		x	x
K_01	x	x	x

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Wykłady

Zaliczenie odbywać się będzie w formie testu ukierunkowanego na sprawdzenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się według następujących kryteriów przyznawania oceny końcowej:

- **5,0 – 100% - 95%;**
- **4,5 – 94% - 88%;**
- **4,0 – 87% - 80%;**
- **3,5 – 79% - 70%;**
- **3,0 – 69% - 60%;**
- **2,0 – poniżej 60%**

Zaliczenie poprawkowe odbywać się będzie wg zasad i kryteriów podanych wyżej.

Zajęcia praktyczne

Warunkiem otrzymania pozytywnej oceny jest odbycie wszystkich przewidzianych planem studiów zajęć praktycznych. Na oceną końcową składają się oceny uzyskane podczas zajęć oraz ocena uzyskana z kolokwium. Rozkład procentowy ocen:

- aktywność na zajęciach (wykonywanie przydzielonych zadań) – 75%

- kolokwium zaliczeniowe – 25%

Zaliczenie poprawkowe jest możliwe po uzupełnieniu braków (odbycie wszystkich godzin zajęć przewidzianych w planie studiów) oraz zaliczenie kolokwium wg takich samych kryteriów .

Kryteria przyznawania oceny końcowej z zakresu zajęć praktycznych

Przyporządkowanie wartości oceny do odpowiedniej oceny liczbowej i słownej

Wartość oceny	**3,00 – 3,25**	**3,26 – 3,75**	**3,76 – 4,25**	**4,26 – 4,75**	**4,76 – 5,00**
Ocena liczbowa	3	3,5	4	4,5	5
Ocena słowna	dostateczny	dostateczny plus	dobry	dobry plus	bardzo dobry

10.Forma zaliczenia zajęć

Zaliczenie z oceną

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin**	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny kontaktowe studenta (w ramach zajęć):		
liczba godzin pracy studenta z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	**30**	
Praca własna studenta (indywidualna praca studenta związana z zajęciami):		
suma godzin:	**30**	
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	**1**	

12.Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:

1. Borkowski A. „Urologia - podręcznik dla studentów medycyny”, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2015r.

2. Bar K. „ Podręcznik Urologii. Diagnostyka i leczenie", Wydawnictwo Czelej, Lublin, 2006r. 3. Bar K. „Oksfordzki Podręcznik Urologii", Wydawnictwo Czelej, Lublin, 2011
Literatura zalecana / fakultatywna: 1. EAU (European Association of Urology) Guidelines, https://uroweb.org/guidelines 2. Cambell-Walsh Urology 11th Edition, Elsevier, 2015

13.Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Piotr Petrasz
Data sporządzenia / aktualizacji	07.06.2024
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	
Podpis	

	Wydział	NAUK O ZDROWIU
	Kierunek	RATOWNICTWO MEDYCZNE
	Poziom studiów	Studia I stopnia
	Forma studiów	stacjonarne
	Profil studiów	praktyczny
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		C.13.

KARTA ZAJĘĆ

1. Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**CHOROBY ZAKAŹNE I TROPILANE**
Punkty ECTS	**1**
Rodzaj zajęć	**obowiązkowe**
Moduł/specjalizacja	**Nauki kliniczne**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**II**
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**LEK. MED. ŁUKASZ LAURANS**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	**Liczba godzin**	**Rok studiów/semestr**	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
wykład	**15**	**II/IV**	**1**
ćwiczenia	**15**	**II/IV**	

3. Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęc

Znajomość wiedzy z zakresu: anatomii, fizjologii, chorób wewnętrznych, neurologii

4. Cele kształcenia

C1 – Zapoznanie studentów z problematyką z zakresu chorób zakaźnych i tropikalnych.
C2 – Przygotowanie studentów do rozpoznawania chorób zakaźnych i tropikalnych.
C3 – Wskazanie studentom czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.

5. Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	**Opis efektu uczenia się**	**Odniesienie do efektu kierunkowego**
	Wiedza	
W_01	Student zna etiopatogenezę najczęstszych schorzeń zakaźnych i tropikalnych w tym w zależności od wieku ;	K_W214
W_02	Student zna przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania profilaktycznego w najczęstszych chorobach bakteryjnych, wirusowych, pasożytniczych i grzybicach, w tym zakażeniach pneumokokowych i meningokokowych, wirusowym zapaleniu wątroby, nabytym niedoborze odporności AIDS, sepsie i zakażeniach szpitalnych;	K_W134
W_03	Student zna standardy i procedury postępowania w sytuacji zagrożeń życia wywołanych przez choroby zakaźne i tropikalne ;	K_W24 K_W221

Umiejętności		
U_01	Student potrafi organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych;	K_U113
U_02	Student potrafi oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego w chorobach zakaźnych i tropikalnych	K_U46
U_03	Student potrafi wdrażać właściwe do sytuacji procedury postępowania epidemiologicznego;	K_U27
Kompetencje społeczne		
K_01	Student jest gotowy do dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.	K_K02

6. Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Epidemiologia chorób zakaźnych i tropikalnych	1	-
W2	Mechanizmy odporności oraz zasady immunoprofilaktyki	1	-
W3	Diagnostyka laboratoryjna oraz obrazowa w rozpoznawaniu chorób zakaźnych i tropikalnych	1	-
W4	Metody leczenia chorób zakaźnych i tropikalnych	1	-
W5	Zakażenia ośrodkowego układu nerwowego	1	-
W6	Choroby zakaźne skóry	1	-
W7	Zakażenia układu oddechowego	1	-
W8	Infekcje układu pokarmowego	1	-
W9	Choroby infekcyjne układu krążenia	1	-
W10	Zakażenia układu moczowo-płciowego	1	-
W11	Posocznica	1	-
W12	Zakażenia szpitalne	1	-
W13	Ekspozycje zawodowe u pracowników medycznych	1	-
W15	Broń biologiczna	1	-
	Razem liczba godzin wykładów	15	-

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
C1	Ocena zagrożeń występujących w podróży, ustalenie wskazań i rodzaju profilaktyki chorób zakaźnych i innych zagrożeń związanych z podróżowaniem, przygotowanie do podróży, opracowanie indywidualnej apteczki podróżnika	5	-
C2	Badanie lekarskie po powrocie z tropiku. Postępowanie z gorączkującym wracającym z tropiku – opracowanie przypadków klinicznych. Postępowanie z chorym na gorączkę krwotoczną lub	5	-

	inną wysoko zakaźną chorobę. Postępowanie z chorym na chorobę dekompresyjną. Postępowanie z chorym na chorobę wysokogórską		
C3	Ustalenie indywidualnego kalendarza szczepień, kwalifikacja pacjenta do szczepienia, przeprowadzenie szczepienia, postępowanie w przypadku wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych.	5	-
	Razem liczba godzin ćwiczeń	15	-

7. Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Wykład	wykład informacyjny	projektor
Ćwiczenia	Analiza przypadku	

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład		P1 – test sprawdzający wiedzę
Ćwiczenia	F1 – „wejściówka” F2 – obserwacja / aktywność	Na ocenę podsumowującą P3 składają się 3 elementy: 7. Ocena uzyska z F1 (wejściówki) – 20% 8. Ocena uzyskana z F2– 40% 9. Ocena uzyskana z P2 (kolokwium) – 40%

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x”)

Symbol efektu	Wykład	Ćwiczenia		
	P1	F1	F2	P2
W_01	x	x		x
W_02	x	x		x
W_03	x	x		x
U_01			x	x
U_02			x	x
U_03			x	x
K_01			x	x

10. **Opis sposobu ustalania oceny końcowej** (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma

prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Wykłady
Warunkiem dopuszczenia do zaliczenia jest uzyskanie pozytywnej oceny z ćwiczeń. Zaliczenie odbywać się będzie w formie testu ukierunkowanego na sprawdzenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się według następujących kryteriów przyznawania oceny końcowej:

- **5,0 –** 100% - 95%;
- **4,5 –** 94% - 88%;
- **4,0 –** 87% - 80%;
- **3,5 –** 79% - 70%;
- **3,0 –** 69% - 60%;
- **2,0 –** poniżej 60%

Zaliczenie poprawkowe odbywać się będzie wg zasad i kryteriów podanych wyżej.

Ćwiczenia
Warunkiem dopuszczenia do zaliczenia jest odbycie wszystkich wymaganych ćwiczeń. Na oceną końcową składają się oceny uzyskane podczas zajęć oraz ocena uzyskana z kolokwium. Rozkład procentowy ocen:
- wejściówki – 20%
- aktywność na zajęciach (wykonanie przydzielonych zadań) – 40%
- kolokwium zaliczeniowe – 40%

Zaliczenie poprawkowe jest możliwe po uzupełnieniu przez studenta wszystkich braków w terminie i formie wskazanej przez nauczyciela, np. praca pisemna 20% i/lub prezentacja multimedialna 40% oraz kolokwium zaliczeniowe 40%.

Kryteria przyznawania oceny końcowej z <u>zakresu ćwiczeń</u>

Przyporządkowanie wartości oceny do odpowiedniej oceny liczbowej i słownej

Wartość oceny	**3,00 – 3,25**	**3,26 – 3,75**	**3,76 – 4,25**	**4,26 – 4,75**	**4,76 – 5,00**
Ocena liczbowa	3	3,5	4	4,5	5
Ocena słowna	dostateczny	dostateczny plus	dobry	dobry plus	bardzo dobry

10.Forma zaliczenia zajęć

Zaliczenie z oceną

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin**	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny kontaktowe studenta (w ramach zajęć):		
liczba godzin pracy studenta z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	**30**	
Praca własna studenta (indywidualna praca studenta związana z zajęciami):		
suma godzin:	**30**	

liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	**1**	

12. Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:

1. Boroń-Kaczmarska A (red.) — Choroby zakaźne w zarysie, Szczecin, 2004, Wydawnictwo Pomorskiej Akademii Medycznej
2. J. Cianciara, J.Juszczyk: Choroby zakaźne i pasożytnicze; Czelej 2013
3. H. Czajka, J.Wysocki: Szczepienia w profilaktyce chorób zakaźnych; Wydawnictwo HELP MED Kraków 2010
4. W. Magdzik, D.Naruszewicz-Lesiuk: Wakcynologia, wyd.II; Wyd.Alfa Medica Press 2007
5. R. Olszański: Problemy zdrowotne w tropiku; Wojskowy Instytut Medyczny, Warszawa 2009
6. D. Prokopowicz: Medycyna Podróży; Wydawnictwo Ekonomia i Środowisko; Białystok 2010
7. 7. Jong ES, Sanford C: The Travel and Tropical Medicine manual; Wyd. IV, Saunders Elsevier 2016

Literatura zalecana / fakultatywna:

5. Denys A — Zakażenia szpitalne. Wybrane zagadnienia., Kraków, 2012, Wolters Kluwer
6. Dziubek Z — Choroby zakaźne i pasożytnicze, Warszawa, 2010, Wydawnictwo Lekarskie PZWL

13. Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Łukasz Laurans
Data sporządzenia / aktualizacji	07.06.2024
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	
Podpis	

	Wydział	NAUK O ZDROWIU
	Kierunek	RATOWNICTWO MEDYCZNE
	Poziom studiów	Studia I stopnia
	Forma studiów	stacjonarne
	Profil studiów	praktyczny
Pozycja w planie studiów		C.14.

KARTA ZAJĘĆ

1.Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**LARYNGOLOGIA**
Punkty ECTS	**1**
Rodzaj zajęć	**Obowiązkowe**
Moduł/specjalizacja	**Nauki kliniczne**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**II**
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**LEK. NAUK MED. KAMIL SARNA**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	Liczba godzin	Rok studiów/semestr	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
wykład	**30**	**II/IV**	**1**

3.Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Zaliczone przedmioty z anatomii i z fizjologii z elementami patofizjologii

4.Cele kształcenia

C1 - Przygotowanie studenta do interpretowania i rozumienia wiedzy dotyczącej istoty schorzeń laryngologicznych.

C2 - Wyposażenie studentów w wiedzę niezbędną do rozpoznawania stanów zagrożenia życia w laryngologii.

C3 - Przygotowanie do aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem.

5.Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektu kierunkowego
	Wiedza	
W_01	Student zna wybrane stany nagłe laryngologiczne i zasady postępowania przedszpitalnego w tym zakresie;	K_W200
W_02	Student zna zasady organizacji opieki specjalistycznej laryngologicznej	K_W213
W_03	Student zna etiopatogenezę najczęstszych schorzeń laryngologicznych wieku podeszłego;	K_W214
W_04	Student zna metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie;	K_W225

Kompetencje społeczne		
K_01	Student jest przygotowany aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem.	K_K01

6.Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Podstawy i techniki badania otolaryngologicznego	1	-
W2	Podstawy audiologii i otoneurologii	1	-
W3	Urazy i stany nagłe w otolaryngologii	1	-
W4	Choroby ucha – wybrane jednostki chorobowe.	1	-
W5	Metody badania nosa i zatok przynosowych. Ocena drożności nosa. Krwawienia z nosa z przyczyn miejscowych i z przyczyn ogólnoustrojowych. Postępowanie z krwawieniami z nosa. Leczenie złamań nosa i zaburzeń drożności nosa. Obrazowanie w schorzeniach nosa i zatok przynosowych. Endoskopia nosa i zatok przynosowych. Ciała obce i metody usuwania.	5	-
W6	Metody badania jamy ustnej i gardła. Akt połykania, wytwarzanie mowy, rola języka i znaczenie śliny. Oglądanie jamy ustnej i gardła. Badanie palpacyjne. Metody badania smaku. Metody obrazowania zmian w obrębie jamy ustnej i gardła. Postępowania w urazach jamy ustnej i gardła - oparzenia, zranienia podniebienia, przygryzienie języka. Nacięcie i drenaż ropni.	5	-
W7	Badanie krtani, przełyku, tchawicy i oskrzeli. Akt połykania i funkcja ochronna, oddechowa, wytwarzanie głosu. Metody obrazowania chorób krtani, przełyku i oskrzeli. Wziernikowanie krtani, tchawicy i oskrzeli. Metody wziernikowania przełyku. Ciała obce w obrębie krtani, tchawicy i oskrzeli. Ciała obce przełyku. Sposoby postępowania z ciałami obcymi.	5	-
W8	Badanie ucha zewnętrznego, środkowego i wewnętrznego. Metody badania, narzędzia do badania ucha, wykonanie badania ucha. Badanie funkcji narządu słuchu i równowagi. Badanie słuchu za pomocą mowy i stroikami. Badanie słuchu za pomocą tonów czystych. Badanie narządu równowagi. Badanie funkcji trąbki słuchowej. Metody obrazowania zmian w obrębie kości skroniowej. Tomografia komputerowa i magnetyczny rezonans jądrowy. Diagnostyka i znaczenie oczopląsu. Urazy błony bębenkowej. Sposoby leczenia perforacji błony bębenkowej. Aparaty słuchowe.	5	-
W9	Badanie kliniczne pacjenta ze schorzeniami w zakresie części twarzowej czaszki i szyi. Oglądanie struktur części twarzowej czaszki i szyi. Badanie palpacyjne. Pobieranie wycinków. Biopsja cienkoigłowa. Rola ultrasonografii w diagnostyce szyi. Badanie naczyń szyi. Rola neuromonitoringu w leczeniu operacyjnym	5	-

	ślinianek. Znieczulenia nasiękowe i przewodowe stosowane w otolaryngologii		
W10	Podsumowanie i przygotowanie do zaliczenia	1	-
	Razem liczba godzin wykładów	30	-

7.Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Wykład	wykład informacyjny	projektor

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład		**P2 –** kolokwium pisemne

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")

Symbol efektu	Wykład
	P2
W_01	X
W_02	X
W_03	X
W_04	X
K_01	X

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Zaliczenie odbywać się będzie w formie testu ukierunkowanego na sprawdzenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się według następujących kryteriów przyznawania oceny końcowej:

- **5,0 –** 100% - 95%;
- **4,5 –** 94% - 88%;
- **4,0 –** 87% - 80%;
- **3,5 –** 79% - 70%;
- **3,0 –** 69% - 60%;
- **2,0 –** poniżej 60%

10. Forma zaliczenia zajęć

Zaliczenie z oceną

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	Liczba godzin	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Godziny kontaktowe studenta (w ramach zajęć):		
liczba godzin pracy studenta z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	**30**	
Praca własna studenta (indywidualna praca studenta związana z zajęciami):		
suma godzin:	**30**	
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	**1**	

12. Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa: 1.Achim Viktor, Stephanie Linke, Cordula Dahlmann " Otorynolaryngologia" wyd. pol. Witold Szyfter Elsevier Urban & Partner, 2009. 2. Iwankiewicz: „Ćwiczenia z otolaryngologii", PZWL Wydawnictwo, Warszawa 2007, wyd.6
Literatura zalecana / fakultatywna: 1. Iwankiewicz :"Otolaryngologia" 2. B. Latkowski: „Otorynolaryngologia". 3. W. Łasiński „Anatomia głowy dla stomatologów".

13. Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Kamil Sarna
Data sporządzenia / aktualizacji	07.06.2024
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	
Podpis	

	Wydział	NAUK O ZDROWIU
	Kierunek	RATOWNICTWO MEDYCZNE
	Poziom studiów	Studia I stopnia
	Forma studiów	stacjonarne
	Profil studiów	praktyczny
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu		C.15.

KARTA ZAJĘĆ

1.Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**MEDYCZNE CZYNNOŚCI RATUNKOWE**
Punkty ECTS	**8**
Rodzaj zajęć	**obowiązkowe**
Moduł/specjalizacja	**Nauki kliniczne**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**II-III**
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**MGR RAFAŁ GAJDA** **LIC. ŁUKASZ KOŚCIUKIEWICZ**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	Liczba godzin	Rok studiów/semestr	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
ćwiczenia	**105**	**II/IV,**	**8**
ćwiczenia	**100**	**III/V**	

3.Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Zaliczone przedmioty: Anatomia, Fizjologia z elementami patofizjologii, Bhp i ergonomia w pracy ratownika, Podstawowe zabiegi medyczne i techniki zabiegów medycznych, Etyka zawodowa ratownika medycznego, Pierwsza pomoc i podstawowe czynności ratunkowe BLS, Kwalifikowana Pierwsza Pomoc, Transport i przemieszczanie chorych i poszkodowanych, Kardiologia, Choroby wewnętrzne.

4.Cele kształcenia

C1 - Przekazanie studentom wiedzy niezbędnej do sprawnego wykonywania medycznych czynności ratunkowych w zakresie określonym przepisami prawa.

C2 – Nabycie przez studentów umiejętności biegłego wykonywania medycznych czynności ratunkowych adekwatnych do stanu poszkodowanego.

C3 - Kształtowanie postawy otwartości na potrzeby pacjenta oraz sprawnego komunikowania się z pacjentem i jego rodziną

5.Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektu kierunkowego
	Wiedza	
W_01	Zna patomechanizmy powstawania oraz objawy stanów nagłego zagrożenia życia i zdrowia.	K_W124, K_W166 K_W168, K_W170

		K_W171
W_02	Zna metody leczenia stanów nagłego zagrożenia życia i zdrowia z wykorzystaniem technik zabiegów ratunkowych i farmakoterapii.	K_W01, K_W38 K_W45, K_W101 K_W118, K_W146 K_W150, K_W173 K_W174, K_W179, K_W196, K_W221 K_W225
Umiejętności		
U_01	Rozpoznaje stany zagrożenia życia w oparciu o badanie przedmiotowe i podmiotowe pacjenta oraz analizę dokumentacji medycznej.	K_U01, K_U25 K_U31, K_U33 K_U50, K_U53 K_U56, K_U59 K_U63, K_U64 K_U73
U_02	Dobiera metody postępowania terapeutycznego i wykonuje medyczne czynności ratunkowe adekwatnie do rozpoznanego stanu poszkodowanego.	K_U28, K_U31 K_U33, K_U46 K_U49, K_U57 K_U60, K_U66 K_U73, K_U81 K_U84, K_U85 K_U86, K_U87 K_U88, K_U90 K_U91, K_U92 K_U94, K_U95 K_U96, K_U97 K_U98, K_U99 K_U108, K_U109 K_U110, K_U111 K_U121, K_U122
Kompetencje społeczne		
K_01	Wykazuje empatię i zrozumienie dla zachowania pacjenta i jego rodziny.	K_K01, K_K06
K_02	Wykazuje gotowość do nawiązania kontaktu i porozumiewania się z pacjentem.	K_K01, K_K06

6.Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści ćwiczeń – zakres wiedzy	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
Semestr IV			
C1	Wprowadzenie do przedmiotu. Podanie programu przedmiot, wykazu literatury, wymagań edukacyjnych oraz warunków i form zaliczeń. Omówienie regulaminu obowiązującego w pracowni.	1	

	Zakres uprawnień ratownika medycznego w świetle przepisów prawa.		
C2	Przyczyny i objawy niedrożności dróg oddechowych u dorosłych i u dzieci. Metody zaopatrzenia dróg oddechowych. Konikopunkcja. Tlenoterapia czynna i bierna.	2	
C3	Przyczyny, patomechanizmy i objawy nagłego zatrzymania krążenia. Algorytmy leczenia NZK u osoby dorosłej według Wytycznych ERC 2021	2	
C4	Nagłe zatrzymanie krążenia u dzieci. Leczenie NZK u dzieci według algorytmów zawartych w Wytycznych ERC 2021	2	
C5	Zatrzymanie krążenia w sytuacjach szczególnych, odwracalne przyczyny zatrzymania krążenia (4xH, 4xT). Wytyczne Europejskiej Rady Resuscytacji COVID-19.	2	
C6	Resuscytacja i wsparcie okresu adaptacyjnego noworodków.	2	
C7	Postępowanie poresuscytacyjne według wytycznych ERC i Europejskiego Towarzystwa Intensywnej Terapii	1	
C8	Etyka resuscytacji. Decyzje dotyczące końca życia	1	
C9	Przyczyny i objawy ostrych zespołów wieńcowych (OZW). Leczenie OZW według algorytmów REC 2021	2	
C10	Wybrane zaburzenia rytmu serca: tachykardia, bradycardia, mogotanie przedsionków – objawy, powikłania, medyczne czynności ratunkowe	2	
C11	Niewydolność oddechowa. Podstawy gazometrii. Wentylacja mechaniczna.	1	
C12	Zaburzenia elektrolitowe – przyczyny, objawy, medyczne czynności ratunkowe	2	
C13	Wstrząs – przyczyny, rodzaje, objawy, medyczne czynności ratunkowe	2	
Zakres wiedzy - semestr V			
C 14	Elementy oceny miejsca wypadku. Porównanie pojęć: uraz – obrażenie. Mechanizmy urazów: wypadki komunikacyjne, upadki, uraz przenikające, wybuch. Elementy oceny stanu poszkodowanego po urazie – plan priorytetów. Kategoryzacja poszkodowanego: „ładuj i jedź", „zostań i działaj"	2	
C15	Wstępne zaopatrzenie dróg oddechowych poszkodowanego po urazie	1	
C16	Obrażenia w obrębie klatki piersiowej – przyczyny, objawy, zagrożenia, postępowanie ratunkowe.	2	
C17	Wstrząs wywołany urazem. Resuscytacja płynowa.	2	
C18	Obrażenia czaszkowo-mózgowe - przyczyny, objawy, zagrożenia, postępowanie ratunkowe	2	
C19	Obrażenia kręgosłupa - przyczyny, objawy, zagrożenia, postępowanie ratunkowe.	2	

C20	Obrażenia brzucha - przyczyny, objawy, zagrożenia, postępowanie ratunkowe.	2	
C21	Obrażenia kończyn - przyczyny, objawy, zagrożenia, postępowanie ratunkowe.	2	
C22	Oparzenia u dorosłych i u dzieci – przyczyny, stopnie, zagrożenia, postępowanie ratunkowe.	2	
C23	Obrażenia u dzieci - odmienności w symptomatologii, badaniu i postępowaniu ratunkowym.	2	
C24	Urazy u osób w wieku podeszłym – odmienności w symptomatologii, badaniu i postępowaniu ratunkowym.	1	
C25	Obrażenia u kobiet w ciąży - odmienności w symptomatologii, badaniu i postępowaniu ratunkowym.	2	
C26	Poszkodowany po urazie pod wpływem alkoholu i/lub środków psychoaktywnych - odmienności w symptomatologii, badaniu i postępowaniu ratunkowym.	1	
	Razem liczba godzin ćwiczeń – zakres wiedzy	45	

Lp.	**Ćwiczenia – zakres umiejętności**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
	Semestr IV		
C1	Ocenianie bezpieczeństwa na miejscu zdarzenia. Podejmowanie decyzji dotyczących realizacji działań ratunkowych.	4	
C2	Ocenianie podstawowych funkcji życiowych. Rozpoznawanie zaburzeń oddychania i krążenia.	4	
C3	Wykonywanie czynności ratowniczych w niedrożności dróg oddechowych u dorosłego i u dziecka. Bezprzyrządowe zaopatrzenie dróg oddechowych. Zaopatrzenie dróg oddechowych z wykorzystaniem rurki U-G, rurki N-G, rurki krtaniowej maski nadkrtaniowej I-Gel. Prowadzenie biernej i czynnej tlenoterapii. Wykonywania konikopunkcji.	6	
C4	Wykonywanie intubacji dotchawiczej w larygoskopii bezpośredniej u dorosłego i u dziecka w różnym wieku. Prowadzenie wentylacji mechanicznej.	6	
C5	Rozpoznawanie mechanizmu zatrzymania krążenia. Prowadzenie resuscytacji krążeniowo-oddechowej u osoby dorosłej w oparciu o algorytm ALS rekomendowane przez ERC.	12	
C6	Prowadzenie resuscytacji krążeniowo-oddechowej w sytuacjach szczególnych.	10	
C7	Oceniania stanu noworodka. Rozpoznawanie zagrożenia życia u noworodka. Wykonywanie zabiegów ratujących życie u noworodka.	4	

C8	Doskonalenie umiejętności prowadzenia resuscytacji krążeniowo-oddechowej w sytuacji symulowanych zdarzeń	4	
C9	Rozpoznawanie ostrych zespołów wieńcowych na podstawie obserwacji wywiadu i zapisu ekg. Wykonywanie medycznych czynności ratunkowych u pacjenta z OZW.	6	
C10	Rozpoznawanie bradykardii, tachykardii, i migotania przedsionków na podstawie obserwacji pacjenta wywiadu i zapisu ekg. Podejmowanie medycznych czynności ratunkowych w wybranych zaburzeniach rytmu serca (elektrostymulacja przez skórna, kardiowersja)	4	
C11	Oznaczanie parametrów krytycznych – pulsoksymetria, kapnometria, gazometria. Interpretowanie wyników badań.	2	
C12	Wykrywanie zaburzeń elektrolitowych. Podejmowanie medycznych czynności ratunkowych w przypadkach różnych zaburzeń elektrolitowych.	2	
C13	Rozpoznawanie wstrząsu. Podejmowanie działań ratunkowych w sytuacjach symulowanych wystąpienia wstrząsu hipowolemicznego, kardiogennego i dystrybucyjnego.	8	
Zakres umiejętności - semestr V			
C14	Rozpoznawanie mechanizmu zatrzymania krążenia u dzieci. Wykonywanie zaawansowanych czynności resuscytacyjnych u dzieci w oparciu o algorytmy PALS rekomendowane przez ERC.	12	
C15	Oceniania stanu noworodka. Rozpoznawanie zagrożenia życia u noworodka. Wykonywanie zabiegów ratujących życie u noworodka.	4	
C16	Podejmowanie medycznych czynności ratunkowych na miejscu zdarzenia: ocena miejsca zdarzenia, ustalanie mechanizmu urazu, przeprowadzanie badania wstępnego osoby/osób poszkodowanych, podejmowanie decyzji dotyczących interwencji terapeutycznych.	6	
C17	Stosowanie procedur przywracania i utrzymywania drożności dróg oddechowych – ćwiczenia utrwalające umiejętności nabyte w semestrze IV	6	
C18	Wykonywanie medycznych czynności ratunkowych w obrażeniach klatki piersiowej. Zaopatrzenie odmy otwartej, technika odbarczenia odmy prężnej, technika zaopatrzenia wiotkiej klatki piersiowej	6	
C19	Rozpoznawanie wstrząsu pourazowego. Wdrażanie medycznych czynności ratunkowych w sytuacji krwawienia zewnętrznego, które można zatrzymać, krwawienia zewnętrznego, którego nie można zatrzymać i krwawienia wewnętrznego. Prowadzenie resuscytacji płynowej poprzez dostęp naczyniowy lub doszpikowy.	6	
C20	Rozpoznawanie obrażeń czaszkowo-mózgowych. Modyfikowanie badania urazowego w obrażeniach głowy.	5	

	Zaopatrywanie ran głowy. Monitorowanie stanu poszkodowanego.		
C21	Rozpoznawanie obrażeń kręgosłupa i rdzenia kręgowego. Wdrażanie medycznych czynności ratunkowych w sytuacji: ręczne i przyrządowe unieruchamianie szyjnego odcinka kręgosłupa, wydobywanie z pojazdu, przetaczanie i przemieszczanie poszkodowanego (nosze podbierakowe), zdejmowanie kasku, modyfikowanie techniki udrażniania dróg oddechowych, stosowanie unieruchomień transportowych (materac próżniowy, deska ortopedyczna)	6	
C22	Rozpoznawanie obrażeń brzucha. Wdrażanie medycznych czynności ratunkowych: zaopatrzenie rany otwartej ściany brzucha, farmakoterapia wstrząsu, monitorowanie stanu poszkodowanego.	4	
C23	Rozpoznawanie obrażeń kostno-stawowych kończyn. Wdrażanie medycznych czynności ratunkowych: stosowanie unieruchomień miękkich, stosowanie unieruchomień szyną Kramera, stosowanie unieruchomień szyną wyciągową, stosowanie materaca próżniowego, zaopatrzenie kikuta po amputacji i części amputowanej, farmakoterapia bólu, resuscytacja płynowa.	6	
C24	Określanie stanu ogólnego poszkodowanego oparzonego. Wstępna ocena głębokości i rozległości oparzenia u dorosłego i u dziecka, rozpoznawanie urazu inhalacyjnego. Kwalifikowanie poszkodowanego do leczenia w centrum oparzeniowym. Wdrażanie medycznych czynności ratunkowych w zależności od rodzaju oparzenia i stanu poszkodowanego	4	
C25	Wdrażanie medycznych czynności ratunkowych u dziecka po urazie: nawiązywanie kontaktu z dzieckiem i jego rodzicami, interpretowanie wyników pomiarów parametrów życiowych z uwzględnieniem wieku, wykorzystywanie skal pediatrycznych do oceny stanu dziecka, uwzględnianie odmienności w symptomatologii obrażeń, wykorzystanie taśmy Broselowa.	7	
C26	Wykonywanie medycznych czynności ratunkowych u osoby po urazie w wieku podeszłym z uwzględnieniem odmienności w symptomatologii i leczeniu wynikających z procesu starzenia.	4	
C27	Wykonywanie medycznych czynności ratunkowych u kobiet w ciąży po urazie: określanie stanu ogólnego i stanu położniczego, uwzględnianie zmian w parametrach życiowych i zmian w położeniu narządów wynikających z ciąży, stosowanie pozycji transportowej.	5	
C29	Wykonywanie medycznych czynności ratunkowych u osób po urazie będących pod wpływem alkoholu/środków psychoaktywnych: nawiązywanie kontaktu, poszukiwanie typowych objawów nadużycia, podawanie środków farmakologicznych.	4	

C30	Doskonalenie umiejętności podejmowania działań ratowniczych u pacjentów urazowych w sytuacji symulowanych zdarzeń	5	
	Razem liczba godzin ćwiczeń – zakres umiejętności	160	

7.Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Ćwiczenia – zakres wiedzy	M1- wyjaśnienie, elementy wykładu M2- pogadanka, pytania i odpowiedzi	Projektor multimedialny, plansze anatomiczne: układu krążenia, układu oddechowego, układu kostnego, układu pokarmowego, układu moczowego, zdjęcia rtg obrażeń kostno-stawowych, wzory karty medycznych czynności ratunkowych, filmy dydaktyczne,
Ćwiczenia- zakres umiejętności	M2- gra decyzyjna (symulacja zdarzenia), analiza przypadku - *case study*, M5 – pokaz, ćwiczenia w sytuacji symulowanej, instruktaż	Wyposażenie pracowni medycznych czynności ratunkowych

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Ćwiczenia – zakres wiedzy	F1 – „wejściówka”	**Semestr IV** Ocena podsumowująca P3 na którą składają się oceny **F1 i F1*** w sposób opisany w punkcie 9 **Semestr V** Na ocenę podsumowującą P3 składają się: **F1*** + **P1** w sposób opisany w punkcie 9
Ćwiczenia – zakres umiejętności	F1* – sprawdzian praktyczny umiejętności F2 - obserwacja podczas zajęć (ocena ćwiczeń wykonywanych podczas zajęć)	

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x”)

Symbol efektu	Ćwiczenia			
	F1	**F1***	**F2**	**P1**
W_01	x			x
W_02	x			x
U_01		x	x	x
U_02		x	x	x
K_01		x	x	x
K_02		x	x	x

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Semestr IV
Do zaliczenia przedmiotu w semestrze IV może przystąpić student, który:

- zrealizował wszystkie przewidziane programem studiów godzin ćwiczeń zastrzeżeniem:
  - kryterium obecności w toku zwykłym – minimum 90% obecności na ćwiczeniach, 10% realizacja zajęć w formie zadania zleconego przez osobę prowadzącą,
  - kryterium obecności w IOS - minimum 75% obecności na ćwiczeniach, 25% realizacja zajęć w formie zadań zleconych przez osobę prowadzącą;
- uzyskał zaliczenie ze wszystkich wejściówek;
- uzyskał zaliczanie z kolokwium semestralnego.

Przyznawanie oceny końcowej odbywa się po ustaleniu średniej ocen uzyskanych:
- z „wejściówek" i kolokwium
- oceny uzyskanej ze sprawdzianu praktycznego.

Waga oceny końcowej:
- średnia ocen śródsemestralnych – 25%
- sprawdzian praktyczny – 75%

Zaplanowano minimum 3 „wejściówki" w semestrze w postaci testu składającego się z zadań jednokrotnego wyboru i zadań otwartych oraz jedno kolokwium semestralne. Ustalenie oceny z każdego testu odbywa się według następujących kryteriów:

- 5,0 – 100% - 95%;
- 4,5 – 94% - 88%;
- 4,0 – 87% - 80%;
- 3,5 – 79% - 70%;
- 3,0 – 69% - 60%;
- 2,0 – poniżej 60%

Sprawdzian praktyczny polega na wykonaniu złożonego zadania ukierunkowanego na ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się według check-listy. Szczegółowa punktacja podawana jest studentom przed przystąpieniem do zaliczenia. **Popełnienie błędu krytycznego skutkuje przerwaniem przez nauczyciela wykonywania zadania i niezaliczeniem sprawdzianu praktycznego. Błędem krytycznym jest czynność nieprawidłowa lub zaniechanie wykonania niezbędnej czynności, co w sytuacji rzeczywistej spowodowałoby znaczące pogorszenie stanu lub zgon osoby chorej/poszkodowanej.**

Kryteria przyznawania oceny ze sprawdzianu praktycznego

Skala ocen	Wartość procentowa oceny
Bardzo dobry (5)	100% - 95%;
Dobry plus (4,5)	94% - 88%;
Dobry (4)	87% - 80%;
Dostateczny plus (3,5)	79% - 70%;
Dostateczny (5)	69% - 60%;

Kryteria przyznawania oceny końcowej w semestrze IV

Przyporządkowanie wartości oceny do odpowiedniej oceny liczbowej i słownej

Wartość oceny	**3,00 – 3,25**	**3,26 – 3,75**	**3,76 – 4,25**	**4,26 – 4,75**	**4,76 – 5,00**
Ocena liczbowa	3	3,5	4	4,5	5

Ocena słowna	dostateczny	dostateczny plus	dobry	dobry plus	bardzo dobry

Sprawdzian praktyczny poprawkowy – opiera się o te same zasady i kryteria, , z tym że zadanie praktyczne pochodzi z puli zadań dodatkowych.

Semestr V
Do egzaminu z przedmiotu w semestrze V może przystąpić student, który:

- zrealizował wszystkie przewidziane programem studiów godzin ćwiczeń
  - kryterium obecności w toku zwykłym – minimum 90% obecności na ćwiczeniach, , 10% realizacja zajęć w formie zadania zleconego przez osobę prowadzącą,
  - kryterium obecności w IOS - minimum 75% obecności na ćwiczeniach, 25% realizacja zajęć w formie zadań zleconych przez osobę prowadzącą;
- uzyskał zaliczenie ze wszystkich wejściówek, według zasad jak w semestrze IV;
- uzyskał zaliczanie z kolokwium semestralnego;
- uzyskał zaliczenie semestru IV.

Przyznawanie oceny końcowej odbywa się po ustaleniu średniej ważonej z:

- oceny uzyskanej z egzaminu pisemnego – 25%
- oceny uzyskanej z egzaminu praktycznego – 75%

Ustalenie oceny z egzaminu pisemnego odbywa się według następujących kryteriów:

- 5,0 – 100% - 95%;
- 4,5 – 94% - 88%;
- 4,0 – 87% - 80%;
- 3,5 – 79% - 70%;
- 3,0 – 69% - 60%;
- 2,0 – poniżej 60%

Egzamin praktyczny polega na wykonaniu złożonego zadania ukierunkowanego na ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się obejmującą cały przedmiot. Szczegółowa punktacja podawana jest studentom przed przystąpieniem do egzaminu.

Kryteria przyznawania oceny ze egzaminu praktycznego

Skala ocen	Wartość procentowa oceny
Bardzo dobry (5)	100% - 95%;
Dobry plus (4,5)	94% - 88%;
Dobry (4)	87% - 80%;
Dostateczny plus (3,5)	79% - 70%;
Dostateczny (5)	69% - 60%;

Kryteria przyznawania oceny końcowej w semestrze V
Przyporządkowanie wartości oceny do odpowiedniej oceny liczbowej i słownej

Wartość oceny	**3,00 – 3,25**	**3,26 – 3,75**	**3,76 – 4,25**	**4,26 – 4,75**	**4,76 – 5,00**
Ocena liczbowa	3	3,5	4	4,5	5
Ocena słowna	dostateczny	dostateczny plus	dobry	dobry plus	bardzo dobry

Egzamin poprawkowy opiera się o te same zasady i kryteria.

11. Forma zaliczenia zajęć

Egzamin

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	Liczba godzin	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Godziny kontaktowe studenta (w ramach zajęć):		
liczba godzin pracy studenta z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	**205**	
Praca własna studenta (indywidualna praca studenta związana z zajęciami):		
Zapoznanie z literaturą	**5**	
Przygotowanie do kolokwium	**10**	
Przygotowanie do sprawdzianu praktycznego	**10**	
Przygotowanie do egzaminu	**10**	
suma godzin:	**240**	
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	**8**	

12.Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:

1. Campbell J.E.: International Trauma Life Suport Ratownictwo przedszpitalne w urazach. Medycyna Praktyczna, Kraków 2022.
2. Wytyczne resuscytacji 2021. Polska Rada Resuscytacji, Europejska Rada Resuscytacji, Kraków 2022.
3. Stany zagrożenia życia i zdrowia. Schematy postępowania dla ZRM typu P. R. Podlewski, wyd. PZWL, Warszawa 2019.
4. Medyczne czynności ratunkowe. Paciorek P., Patrzała A., wyd. PZWL, Warszawa 2015.
5. Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne i wybrane stany nagłe. Wydanie V, J. Gucwa, M. Ostrowski, Medycyna Praktyczna 2023.
6. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2019 r. w sprawie medycznych czynności ratunkowych i świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe, które mogą być udzielane przez ratownika medycznego, Dz. U. 2023 poz. 1180

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. EKG jasno i zrozumiale, Houghton A. R., Gray D. Wydawnictwo α-medica Press, Bielsko Biała 2017.
2. Interpretacja EKG. Kurs podstawowy, Małgorzata Kurpesa, Bartosz Szafran, wyd. PZWL Warszawa 2018.
3. EKG Łatwo Zrozumieć, Jacek Gajek, Piotr Salomon, Dorota Zyśko, wyd. Edra Urban&Partner., Wrocław 2023.
4. Medycyna ratunkowa. Nagłe zagrożenia pochodzenia wewnętrznego, Jakubaszko J. (red) , Wyd. Górnicki, Wrocław 2014.
5. Interna Szczeklika 20223/24 mały podręcznik, Szczeklik A., Wydawnictwo Medycyna Praktyczna, Kraków 2023.
6. Wytyczne ESC 2020 dotyczące postępowania u pacjentów z ostrymi zespołami wieńcowymi bez uniesienia odcinka ST.
7. Wytyczne ESC dotyczące postępowania w ostrym zawale serca z uniesieniem odcinka ST w 2017 roku.

8. Wytyczne ESC 2020 dotyczące diagnostyki i leczenia migotania przedsionków.
9. Kompendium rozpoznań elektrokardiograficznych. Stanowisko grupy ekspertów Sekcji Elektrokardiologii Nieinwazyjnej i Telemedycyny Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego 2016

13. Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Łukasz Kościukiewicz
Data sporządzenia / aktualizacji	07.06. 2024
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	lukkosciukiewicz@gmail.com
Podpis	

	Wydział	NAUK O ZDROWIU
	Kierunek	RATOWNICTWO MEDYCZNE
	Poziom studiów	Studia I stopnia
	Forma studiów	stacjonarne
	Profil studiów	praktyczny
Pozycja w planie studiów		C.16.

KARTA ZAJĘĆ

1.Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**ANESTEZJOLOGIA I INTENSYWNA TERAPIA**
Punkty ECTS	**6**
Rodzaj zajęć	**obowiązkowe**
Moduł/specjalizacja	**Nauki kliniczne**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**III**
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**LEK. MED. WALENTYNA MICKIELEWICZ**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	Liczba godzin	Rok studiów/semestr	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
wykład	**30**	**III/V-VI**	**6**
ćwiczenia	**30**	**III/V-VI**	
zajęcia praktyczne	**30**	**III/V-VI**	

3.Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Posiadać wiedzę z zakresu: anatomii, fizjologii, farmakologii, filozofii i etyki zawodu pielęgniarki, podstaw pielęgniarstwa, badań fizykalnych, chorób wewnętrznych i pielęgniarstwa internistycznego, chirurgii i pielęgniarstwa chirurgicznego, neurologii i pielęgniarstwa neurologicznego

4.Cele kształcenia

C1 – Przekazanie wiedzy dotyczącej diagnozowania, postepowania terapeutycznego i przygotowania do zabiegów medycznych w stanach zagrożenia życia.

C2 – Nabycie umiejętności wykonywania badań fizykalnych, monitorowania czynności układu oddechowego oraz interceptowania wyników badań.

C3 – Kształtowanie kompetencji społecznych pozwalających na aktywne słuchanie i porozumiewanie się oraz dostrzeganie konieczności ustawicznego rozwoju.

5.Efekty uczenia się dla zajęć z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektu kierunkowego
Wiedza		
W_01	przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zespole ostrej niewydolności oddechowej, zaostrzeniu przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmie, ostrych stanach zapalnych dróg oddechowych i odmie opłucnowej;	K_W129
W_02	zasady przygotowania do zabiegów medycznych w stanach zagrożenia życia	K_W146
W_03	wskazania do stosowania intensywnej terapii i zasady jej stosowania	K_W169
W_04	zasady prowadzenia podstawowej i zaawansowanej resuscytacji krążeniowo oddechowej u osób dorosłych i dzieci;	K_W156
W_05	wskazania do odsysania dróg oddechowych i techniki jego wykonywania;	K_W157
W_06	wskazania do przyrządowego i bezprzyrządowego przywracania drożności dróg oddechowych i techniki ich wykonywania	K_W158
W_07	zasady wykonywania toalety drzewa oskrzelowego u pacjenta zaintubowanego;	K_W148
W_08	zasady wykonywania toalety u pacjenta z założoną rurką tracheostomijną i pielęgnacji tracheostomii;	K_W149
W_09	wskazania do podjęcia tlenoterapii biernej lub wentylacji zastępczej powietrzem lub tlenem, ręcznie lub mechanicznie – z użyciem respiratora i techniki ich wykonywania;	K_W159
W_10	metody znieczulenia i zasady opieki nad pacjentem po znieczuleniu;	K_W223
W_11	metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności;	K_W218
W_12	metody i skale oceny bólu, poziomu sedacji oraz zaburzeń snu oraz stanów delirycznych u pacjentów w stanach zagrożenia życia;	K_W224
W_13	zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie krytycznym;	K_W226
Umiejętności		
U_01	przeprowadzać badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu	K_U56
U_02	monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii	K_U57
U_03	interpretować wyniki badań pacjenta z przewlekłą niewydolnością oddechową	K_U58
U_04	rozpoznawać stan zagrożenia życia u pacjenta po przeszczepie narządu;	K_U77
Kompetencje społeczne		
K_01	Dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.	K_K02
K_02	Kierowania się dobrem pacjenta.	K_K06

6.Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Znieczulenie ogólne.	4	-
W2	Przygotowanie do operacji i znieczulenia	4	-

W3	Intubacja dotchawicza i metody znieczulenia	4	-
W4	Opieka pooperacyjna i nadzór nad chorym. Monitorowanie funkcji życiowych	4	-
W5	Wstrząs, płynoterapia i leczenie krwiozastępcze	4	-
W6	Chory nieprzytomny – przyczyny utraty przytomności, ocena chorego, skale służące do oceny chorego w stanie ciężkim.	4	-
W7	Chory po nagłym zatrzymaniu krążenia. Postępowanie poresuscytacyjne w OIOM.	4	-
W8	Standardy i procedury monitorowania stanu klinicznego pacjenta na bloku operacyjnym i w oddziale intensywnej terapii.	2	-
	Razem liczba godzin wykładów	30	-

Lp.	**Treści ćwiczeń**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
C1	Przygotowanie chorego do znieczulenia w trybie ostrym i planowym – ocena stanu ogólnego, choroby towarzyszące(układ oddechowy – astma, POCHP, stany zapalne); układ krążenia (nadciśnienie, choroba wieńcowa, zaburzenia rytmu serca, wady zastawkowe), układ wydalniczy(ostra i przewlekła niewydolność nerek); choroby endokrynologiczne(zaburzenia funkcjonowania tarczycy). Karencja pokarmowa. Przyjmowane leki – kontynuacja przyjmowania leków lub odstawienie w okresie przed operacją. Premedykacja – rola, środki używane w premedykacji(benzodiazepiny, hydroksyzyna, opioidy). Świadoma zgoda na znieczulenie.	2	-
C2	Monitorowanie podstawowych funkcji życiowych na Sali operacyjnej – układ krążenia(EKG, pomiar ciśnienia tętniczego metodą pośrednią i bezpośrednią) układ oddechowy(saturacja przez skórna, kapnografia, analizator gazów w aparacie do znieczulenia), pomiar głębokości znieczulenia(analiza bispektralna), pomiar natężenia zwiotczenia (TOF)	2	-
C3	Znieczulenie ogólne- elementy i objawy znieczulenia; anestetyki wziewne(podtlenek azotu, środki halogenowe), anestetyki dożylne(thiopental, propofol, ketamina, etomidat), opioidy(remi fentanyl, fentanyl, morfina, oksykodon), środki zwiotczające(depolaryzujące- sukcynylocholina; niedepolaryzujące- atrakurium, rokuronium, pankuronium), odwracanie bloku nerwowo mięśniowego (prostygmina). Preoksygenacja, wentylacja przy pomocy maski twarzowej, założenia maski krtaniowej, intubacja dotchawicza.	2	-
C4	Znieczulenie przewodowe – rodzaje znieczulenia przewodowego (znieczulenie powierzchniowe, nasiękowe, blokada nerwów i splotów, znieczulenie podpajęczynówkowe i zewnątrzoponowe) wskazania i przeciwwskazania do	2	-

	zastosowania; środki znieczulenia miejscowego (lignokaina, bupiwakaina, ropiwakaina)		
C5	Opieka nad chorym w okresie pooperacyjnym – zasady funkcjonowania Sali wybudzeń i Sali pooperacyjnej. Powikłania po znieczuleniu ogólnym i przewodowym (hipoksja dyfuzyjna, resztkowe działanie środków zwiotczających, hipotensja, zatrzymanie moczu po znieczuleniu przewodowym) Znaczenie leczenia bólu pooperacyjnego	2	-
C6	Zasady organizacji i funkcjonowania OIT	2	-
C7	Monitorowanie parametrów życiowych w OIT, rozszerzone monitorowanie układu krążenia(podstawowe parametry hemodynamiczne- CO, CVP; pomiar ciśnienia tętniczego metoda bezpośrednią); pomiar ciśnienia śródbrzusznego, pomiar ciśnienia śródczaszkowego.	2	-
C8	Ostra niewydolność oddechowa – przyczyny, objawy, postępowanie terapeutyczno- pielęgnacyjne. Zasady sprawowania opieki pielęgniarskiej nad pacjentem wentylowanym mechanicznie. Rozpoznawanie potencjalnych i występujących problemów wynikających ze stanu klinicznego pacjenta.	2	-
C9	Aminy katecholowe – adrenalina, noradrenalina, dopamina, dobutamina – działanie, sposób podawania we wlewie ciągłym – pompy infuzyjne. Sedacja (benzodiazepiny, propofol, dexmedetomidyna, haloperidol, promazyna) i analgosedacja w OIT (opioidy-remifentanyl, fentanyl, oksykodon, morfina, ketamina).	2	-
C10	Zasada działania respiratora, podstawowe tryby sztucznej wentylacji płuc i wspomagania oddychania. Wybór podstawowych parametrów wentylacji. PEEP – znaczenie, mechanizm działania, wpływ na układ krążenia.	2	-
C11	Pielęgnacja chorego leczonego w OIT – profilaktyka odleżyn, fizykoterapia dróg oddechowych (odsysanie wydzieliny z dróg oddechowych, ćwiczenia zapobiegające niedodmie)	2	-
C12	Zespół dysfunkcji wielonarządowej (MODS)- podstawy kliniczne.	2	-
C13	Ostra niewydolność nerek- zasady postępowania terapeutycznego.	2	-
C14	Sepsa- etiopatogeneza powstawania, zasady diagnostyki i leczenia w oddziale intensywnej terapii. Zatrucia- zasady postępowania terapeutycznego.	2	-
C15	Śmierć pnia mózgu- procedura stwierdzania śmierci osobniczej pacjenta. Elementy transplantologii, problemy etyczno-moralne.	2	-
	Razem liczba godzin ćwiczeń	30	-

Lp.	**Treści zajęć praktycznych**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**

ZP1	Wprowadzenie do zajęć praktycznych (program zajęć, warunki zaliczenia, regulamin zajęć). Zapoznanie z organizacją pracy w oddziale intensywnej terapii, zasadami obsługi sprzętu oraz dostępnej aparatury.	2	-
ZP2	Zasady prowadzenia intensywnego nadzoru nad chorymi leczonymi w oddziale IOM. Doskonalenie umiejętności monitorowania i oceny funkcji życiowych pacjenta w różnych fazach choroby.	2	-
ZP3	Dokumentacja medyczna obowiązująca w oddziale –specyfika i zasady jej prowadzenia	2	-
ZP4	Formułowanie diagnozy pielęgniarskiej, planowanie i realizowanie opieki w oparciu o wybrane studium przypadku.	2	-
ZP5	Nagłe stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych, urazowych i nieurazowych zespołach chirurgicznych. Zasady prowadzenia reanimacji krążeniowo-oddechowej u osoby dorosłej i dziecka w warunkach oddziału intensywnej terapii.	2	-
ZP6	Przygotowanie chorego do znieczulenia w trybie ostrym i planowym – ocena stanu ogólnego, choroby towarzyszące(układ oddechowy – astma, POCHP, stany zapalne); układ krążenia (nadciśnienie, choroba wieńcowa, zaburzenia rytmu serca, wady zastawkowe), układ wydalniczy(ostra i przewlekła niewydolność nerek); choroby endokrynologiczne(zaburzenia funkcjonowania tarczycy). Karencja pokarmowa. Przyjmowane leki – kontynuacja przyjmowania leków lub odstawienie w okresie przed operacją. Premedykacja – rola, środki używane w premedykacji(benzodiazepiny, hydroksyzyna, opioidy).	2	-
ZP7	Monitorowanie podstawowych funkcji życiowych na Sali operacyjnej – układ krążenia(EKG, pomiar ciśnienia tętniczego metodą pośrednią i bezpośrednią) układ oddechowy(saturacja przez skórna, kapnografia, analizator gazów w aparacie do znieczulenia), pomiar głębokości znieczulenia(analiza bispektralna), pomiar natężenia zwiotczenia (TOF)Znieczulenie ogólne- elementy i objawy znieczulenia; anestetyki	2	-
ZP8	Wziewne (podtlenek azotu, środki halogenowe), anestetyki dożylne (thiopental, propofol, ketamina, etomidat), opioidy (remi fentanyl, fentanyl, morfina, oksykodon), środki zwiotczające(depolaryzujące- sukcynylocholina; niedepolaryzujące- atrakurium, rokuronium, pankuronium), odwracanie bloku nerwowo mięśniowego (prostygmina). Preoksygenacja, wentylacja przy pomocy maski twarzowej, założenia maski krtaniowej, intubacja dotchawicza.	2	-
ZP9	Znieczulenie przewodowe – rodzaje znieczulenia przewodowego (znieczulenie powierzchniowe, nasiękowe, blokada nerwów i splotów, znieczulenie podpajęczynówkowe i zewnątrzoponowe) wskazania i przeciwwskazania do zastosowania; środki znieczulenia miejscowego (lignokaina, bupiwakaina, ropiwakaina)	2	-

ZP10	Opieka nad chorym w okresie pooperacyjnym – zasady funkcjonowania Sali wybudzeń i Sali pooperacyjnej. Powikłania po znieczuleniu ogólnym i przewodowym (hipoksja dyfuzyjna, resztkowe działanie środków zwiotczających, hipotensja, zatrzymanie moczu po znieczuleniu przewodowym) Znaczenie leczenia bólu pooperacyjnego.	2	-
ZP11	Zasady organizacji i funkcjonowania OIT	2	-
ZP12	Monitorowanie parametrów życiowych w OIT, rozszerzone monitorowanie układu krążenia(podstawowe parametry hemodynamiczne- CO, CVP; pomiar ciśnienia tętniczego metoda bezpośrednią); pomiar ciśnienia śródbrzusznego, pomiar ciśnienia śródczaszkowego.	2	-
ZP13	Aminy katecholowe – adrenalina, noradrenalina, dopamina, dobutamina – działanie, sposób podawania we wlewie ciągłym – pompy infuzyjne. Sedacja (benzodiazepiny, propofol, dexmedetomidyna, haloperidol, promazyna) i analgosedacja w OIT (opioidy- remifentanyl, fentanyl, oksykodon, morfina, ketamina).	2	-
ZP14	Zasada działania respiratora, podstawowe tryby sztucznej wentylacji płuc i wspomagania oddychania. Wybór podstawowych parametrów wentylacji. PEEP – znaczenie, mechanizm działania, wpływ na układ krążenia.	2	-
ZP15	Pielęgnacja chorego leczonego w OIT – profilaktyka odleżyn, fizykoterapia dróg oddechowych (odsysanie wydzieliny z dróg oddechowych, ćwiczenia zapobiegające niedodmie)	2	-
	Razem liczba godzin laboratoriów	30	-

7. Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	M1 - wykład informacyjny	projektor
Ćwiczenia	M2 – metoda przypadków, dyskusja	Opisy przypadków, tablica multimedialna
Zajęcia praktyczne	M5 – pokaz , działania praktyczne, analiza dokumentacji medycznej	Sprzęt i wyposażenie OIOM

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład		P1 – test sprawdzający wiedzę
Ćwiczenia	F1 – „wejściówka” F2 - obserwacja podczas zajęć / aktywność	Na ocenę podsumowującą P3 składają się 3 elementy:

		1. Ocena uzyska z F1 (wejściówki) – 20% **2.** Ocena uzyskana z F2– 40% **3.** Ocena uzyskana z P2 (kolokwium) – 40%
Zajęcia praktyczne	F2 – obserwacja podczas zajęć / aktywność	Na ocenę podsumowującą P3 składają się oceny: **6.** Oceny uzyskane z F2 – 75% **7.** Ocena uzyskana z P2 (kolokwium) – 25%

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")

Symbol efektu	Wykład	Ćwiczenia			Zajęcia praktyczne	
	P1	F1	F2	P2	F2	P2
W_01	x	x		x		x
W_02	x	x		x		x
W_03	x	x		x		x
W_04	x	x		x		x
W_05	x	x		x		x
W_06	x	x		x		x
W_07	x	x		x		x
W_08	x	x		x		x
W_09	x	x		x		x
W_10	x	x		x		x
W_11	x	x		x		x
W_12	x	x		x		x
W_13	x	x		x		x
U_01			x	x	x	x
U_02			x	x	x	x
U_03			x	x	x	x
U_04			x	x	x	x
K_01			x	x	x	x
K_02			x	x	x	x

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Wykłady
Warunkiem dopuszczenia do zaliczenia w semestrze V i egzaminu w semestrze VI jest uzyskanie pozytywnej oceny z ćwiczeń. Zaliczenie i egzamin odbywać się będzie w formie testu ukierunkowanego na sprawdzenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się według następujących kryteriów przyznawania oceny końcowej:

- **5,0 –** 100% - 95%;
- **4,5 –** 94% - 88%;
- **4,0 –** 87% - 80%;
- **3,5 –** 79% - 70%;
- **3,0 –** 69% - 60%;

- **2,0 –** poniżej 60%

Zaliczenie i egzamin poprawkowy odbywać się będzie wg zasad i kryteriów podanych wyżej.

Ćwiczenia
Warunkiem dopuszczenia do zaliczenia jest odbycie wszystkich wymaganych ćwiczeń. Na oceną końcową składają się oceny uzyskane podczas zajęć oraz ocena uzyskana z kolokwium. Rozkład procentowy ocen:
- wejściówki – 20%
- aktywność na zajęciach (wykonanie przydzielonych zadań) – 40%
- kolokwium zaliczeniowe – 40%

Zaliczenie poprawkowe jest możliwe po uzupełnieniu przez studenta wszystkich braków w terminie i formie wskazanej przez nauczyciela, np. praca pisemna 20% i/lub prezentacja multimedialna 40% oraz kolokwium zaliczeniowe 40%.

Zajęcia praktyczne
Warunkiem otrzymania pozytywnej oceny jest odbycie wszystkich przewidzianych planem studiów zajęć praktycznych. Na oceną końcową składają się oceny uzyskane podczas zajęć oraz ocena uzyskana z kolokwium. Rozkład procentowy ocen:
- aktywność na zajęciach (wykonywanie przydzielonych zadań) – 75%
- kolokwium zaliczeniowe – 25%

Zaliczenie poprawkowe jest możliwe po uzupełnieniu braków (odbycie wszystkich godzin zajęć przewidzianych w planie studiów) oraz zaliczenie kolokwium wg takich samych kryteriów .

Kryteria przyznawania oceny końcowej z zakresu ćwiczeń i zajęć praktycznych

Przyporządkowanie wartości oceny do odpowiedniej oceny liczbowej i słownej

Wartość oceny	**3,00 – 3,25**	**3,26 – 3,75**	**3,76 – 4,25**	**4,26 – 4,75**	**4,76 – 5,00**
Ocena liczbowa	3	3,5	4	4,5	5
Ocena słowna	dostateczny	dostateczny plus	dobry	dobry plus	bardzo dobry

10.Forma zaliczenia zajęć

Egzamin

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin**	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny kontaktowe studenta (w ramach zajęć):		
liczba godzin pracy studenta z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	**90**	
Praca własna studenta (indywidualna praca studenta związana z zajęciami):		
przygotowanie do kolokwium zaliczeniowych	10	
przygotowanie do egzaminu	25	
przygotowanie do realizacji zajęć laboratoryjnych, wykonanie ćwiczeń,	20	
zapoznanie z literaturą	20	

suma godzin:	**165**	
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	**6**	

12.Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa: 1. Mark Weinert – Anestezjologia, crash course; Wydawnictwo Elsevier Urban& Partner, 2001
Literatura zalecana / fakultatywna: 1. R. Larsen Anestezjologia, Wydawnictwo Elsevier Urban& Partner, 2013 2. Z. Rybicki – Intensywna Terapia, Wyfawnictwo Makmed, Lublin 2009, wyd. 2

13.Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Walentyna Mickielewicz
Data sporządzenia / aktualizacji	07.06.2024
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	
Podpis	

	Wydział	NAUK O ZDROWIU
	Kierunek	RATOWNICTWO MEDYCZNE
	Poziom studiów	Studia I stopnia
	Forma studiów	stacjonarne
	Profil studiów	praktyczny
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		C.17.

KARTA ZAJĘĆ

1. Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**MEDYCYNA RATUNKOWA I KATASTROF**
Punkty ECTS	**4**
Rodzaj zajęć	**obowiązkowe**
Moduł/specjalizacja	**Nauki kliniczne**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**III**
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**DR MICHAŁ KURDZIEL**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	**Liczba godzin**	**Rok studiów/semestr**	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
wykład	**60**	**III/V-VI**	**4**
ćwiczenia	**40**	**III/V-VI**	

3.Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Znajomość zagadnień z zakresu anatomii, fizjologii oraz patofizjologii, medycznych czynności ratunkowych i medycyny taktycznej.

4. Cele kształcenia

C1 - przekazanie wiedzy na temat sposobu postępowania z pacjentem po urazie zarówno warunkach przedszpitalnych i szpitalnych w katastrofach i zdarzeniach masowych;

C2 – nabycie umiejętności organizacji działań ratowniczych w zdarzeniach masowych i katastrofach;

C3 – kształtowanie kompetencji interpersonalnych.

5.Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	**Opis efektu uczenia się**	**Odniesienie do efektu kierunkowego**
	Wiedza	
W_01	Student zna rodzaje środków przymusu bezpośredniego i zasady ich stosowania w systemie ochrony zdrowia;	K_W113
W_02	Student zna mechanizmy prowadzące do nagłych zagrożeń zdrowia i życia;	K_W117
W_03	Student zna zasady ewakuacji poszkodowanych z pojazdu;	K_W143
W_04	Student zna etyczne aspekty postępowania ratowniczego w zdarzeniach mnogich i masowych oraz katastrofach	K_W187

W_05	Student zna rolę i znaczenie Lotniczego Pogotowia Ratunkowego w systemie Państwowe Ratownictwo Medyczne;	K_W203
W_06	wskazania do leczenia hiperbarycznego;	K_W184
Umiejętności		
U_01	Student potrafi oceniać stan świadomości pacjenta;	K_U54
U_02	Student potrafi monitorować stan pacjenta podczas czynności medycznych i transportowych;	K_U74
U_03	Student potrafi transportować pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych;	K_U106
Kompetencje społeczne		
K_01	Student jest przygotowany do aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem.	K_K01

6.Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Ratownictwo Medyczne w Polsce i na Świecie	2	-
W2	Algorytm postępowania z pacjentem po ciężkim urazie w okresie przedszpitalnym.	2	-
W3	Algorytm postępowania w niewydolności oddechowej po urazie.	2	-
W4	Algorytm postępowania z chorym we wstrząsie pourazowym / po urazie głowy kręgosłupa, tępym i przenikającym urazie brzucha, miednicy, kończyn/	2	-
W5	Algorytm postępowania w MOC /ATLS/	2	-
W6	Wstrząs	2	-
W7	Hiperbaria tlenowa – wskazania, metody	2	-
W8	Stany zagrożenia życia pochodzenia wewnętrznego – symptomatologia stanów nagłych	2	-
W9	Pacjent z bólem w klatce piersiowej – postępowanie z ZRM i SOR	2	-
W10	Ostre zespoły wieńcowe /OZW/ w świetle wytycznych ERC 2015	2	-
W11	Dokumentacja działań ratowniczych na miejscu zdarzenia i w SOR	2	-
W12	Pacjent z objawami ‘ostrego brzucha’ i inne nagłe zagrożenia chirurgiczne	2	-
W13	Organizacja działań ratowniczych w zdarzeniach masowych i katastrofach	2	-
W14	Informacja, komunikacja i łączność radiowa w zdarzeniach masowych i katastrofach	2	-
W15	Postępowanie w zagrożeniach środowiskowych: oparzenia, odmrożenia, hipotermia, hipertermia, porażenia prądem i piorunem, uraz ciśnieniowy.	2	-

W16	Wprowadzenie do problemu medycyny katastrof – podstawowe pojęcia.	2	-
W17	Definicja klęski żywiołowej.	2	-
W18	Rodzaje katastrof spowodowanych siłami natury i wywołanych przez człowieka.	2	-
W19	Plany zabezpieczenia ratunkowego z uwzględnieniem zabezpieczenia medycznego na wypadek katastrof.	2	-
W20	Triage – segregacja medyczna (wstępny triage, etapy triage'u przesiewowego).	2	-
W21	Organizacja pomocy medycznej w wypadkach masowych katastrof.	2	-
W22	Zasady dekontaminacji w zdarzeniach masowych.	2	-
W23	Zasady transportu poszkodowanych.	2	-
W24	Rola szpitalnego oddziału ratunkowego podczas wypadków masowych spowodowanych atakami terroru.	2	-
W25	Organizacja Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego na obszarze powiatu, województwa i kraju.	2	-
W26	Organizacja przekazywania informacji w zabezpieczeniu medycznym wypadków masowych i katastrof.	2	-
W27	Terroryzm bombowy – zagrożenia i procedury postępowania.	2	-
W29	Rola i organizacja łączności radiowej.	2	-
W29	Psychologiczne aspekty katastrof.	2	-
W30	Działania ratownicze w sytuacjach specjalnych, ryzyko związane z dużymi zgromadzeniami.	2	-
	Razem liczba godzin wykładów	**60**	-

Lp.	**Treści ćwiczeń**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
C1	Postępowanie przy urazach mięśniowo-szkieletowych	2	-
C2	Postępowanie we wstrząsie	2	-
C3	Postępowanie w niewydolności oddechowej po urazie	2	-
C4	Postępowanie z chorym po urazie głowy, kręgosłupa, tępym i przenikającym urazie brzucha, miednicy, kończyn/	2	-
C5	Postępowanie w stanach zagrożenia życia pochodzenia wewnętrznego – symptomatologia stanów nagłych	2	-
C6	Dokumentacja działań ratowniczych na miejscu zdarzenia i w SOR	2	-
C7	Przygotowanie SOR na przyjęcie poszkodowanych w zdarzeniach masowych lub katastrofach.	2	-

C8	Zasady współdziałania i koordynacji służb ratowniczych na	2	-
C9	Bioterroryzm –zagrożenia i procedury postępowania	2	-
C10	Postępowanie w zagrożeniach środowiskowych	2	-
C11	Etapy reagowania razie katastrofy.	2	-
C12	Zadania poszczególnych jednostek systemu ratownictwa w katastrofach	2	-
C13	Zasady selekcji poszkodowanych, priorytety. Triage w masowych zatruciach chemicznych, biologicznych.	2	-
C14	Podstawy oceny podczas triage'u w systemie S.T.A.R.T	2	-
C15	Podstawowe leczenie na miejscu zdarzenia – zabiegi ratujące życie.	2	-
C16	Zabezpieczenie doraźne zdarzenia i organizacja opieki na terenie ośrodka szpitalnego.	2	-
C17	Zasady prowadzenia korespondencji radiowej.	2	-
C18	Sposoby zabezpieczania dużych zgromadzeń.	2	-
C19	Konstruowanie planów reagowania kryzysowego województwa podlaskiego.	2	-
C20	Krajowy plan zarządzania kryzysowego	2	-
	Razem liczba godzin ćwiczeń	**40**	-

7.Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	M1 - wykład informacyjny	Tablica multimedialna
Ćwiczenia	M2 - analiza przypadku	Tablica multimedialna, opis przypadku, flipchart, pisaki

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład		P1 – test sprawdzający wiedzę
Ćwiczenia	F2 – obserwacja / aktywność	Na ocenę podsumowującą P3 składają się 3 elementy: 1.Ocena uzyskana z F2– 40% 3.Ocena uzyskana z P2 (kolokwium) – 40%

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")

Symbol efektu	Wykład	Ćwiczenia	
	P1	F2	P2
W_01	x		
W_02	x		
W_03	x		
W_04	x		
W_05	x		
W_06	x		
U_01		x	x
U_02		x	x
U_03		x	x
K_01		x	x

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Wykłady
Warunkiem dopuszczenia do zaliczenia w semestrze V i egzaminu w semestrze VI jest uzyskanie pozytywnej oceny z ćwiczeń. Zaliczenie i egzamin odbywać się będzie w formie testu ukierunkowanego na sprawdzenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się według następujących kryteriów przyznawania oceny końcowej:

- **5,0 –** 100% - 95%;
- **4,5 –** 94% - 88%;
- **4,0 –** 87% - 80%;
- **3,5 –** 79% - 70%;
- **3,0 –** 69% - 60%;
- **2,0 –** poniżej 60%

Zaliczenie i egzamin poprawkowy odbywać się będzie wg zasad i kryteriów podanych wyżej.

Ćwiczenia
Warunkiem dopuszczenia do zaliczenia jest odbycie wszystkich wymaganych ćwiczeń. Na oceną końcową składają się oceny uzyskane podczas zajęć oraz ocena uzyskana z kolokwium. Rozkład procentowy ocen:
- aktywność na zajęciach (wykonanie przydzielonych zadań) – 60%
- kolokwium zaliczeniowe – 40%

Zaliczenie poprawkowe jest możliwe po uzupełnieniu przez studenta wszystkich braków w terminie i formie wskazanej przez nauczyciela, np. praca pisemna 60% oraz kolokwium zaliczeniowe 40%.

Kryteria przyznawania oceny końcowej z <u>zakresu ćwiczeń</u>

Przyporządkowanie wartości oceny do odpowiedniej oceny liczbowej i słownej

Wartość oceny	**3,00 – 3,25**	**3,26 – 3,75**	**3,76 – 4,25**	**4,26 – 4,75**	**4,76 – 5,00**
Ocena liczbowa	3	3,5	4	4,5	5
Ocena słowna	dostateczny	dostateczny plus	dobry	dobry plus	bardzo dobry

10.Forma zaliczenia zajęć

Egzamin

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin**	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny kontaktowe studenta (w ramach zajęć):		
liczba godzin pracy studenta z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	**100**	
Praca własna studenta (indywidualna praca studenta związana z zajęciami):		
przygotowanie do egzaminu	10	
zapoznanie z literaturą	10	
suma godzin:	**120**	
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	**4**	

12. Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:

1. Campbell J.E.: International Trauma Life Support. Ratownictwo przedszpitalne w urazach. Medycyna Praktyczna, Kraków 2022.
2. P. Driscoll, D. Skinner, R. Earlam, red. wyd. pol. J. Jakubaszko .: ABC postępowania w urazach. Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2010.
3. Wytyczne resuscytacji 2021 Europejskiej Rady Resuscytacji. On-line: cprguidelines.eu
4. Plantz Scott H., E.John Wipfler red. Jakubaszko J.: „NMS Medycyna Ratunkowa", Urban & Partner, Wrocław 2008
5. Zawadzki A. „Medycyna Ratunkowa" Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2006.

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. Keim Samuel (red.), 2007, Medycyna ratunkowa na dyżurze PZWL – Wydawnictwo Lekarskie Podręcznik dla ratowników medycznych". PZWL, Warszawa
2. Ustawa z dn.8 września 2006 roku (Dziennik Ustaw Nr 191 Poz.1410) o Państwowym Ratownictwie Medycznym

13. Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Michał Kurdziel
Data sporządzenia / aktualizacji	07.06.2024
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	
Podpis	

	Wydział	NAUK O ZDROWIU
	Kierunek	RATOWNICTWO MEDYCZNE
	Poziom studiów	Studia I stopnia
	Forma studiów	stacjonarne
	Profil studiów	praktyczny
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)		C.18.

KARTA ZAJĘĆ

1.Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**MEDYCYNA SĄDOWA**
Punkty ECTS	**1**
Rodzaj zajęć	**obowiązkowe**
Moduł/specjalizacja	**Nauki kliniczne**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**III**
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	Liczba godzin	Rok studiów/semestr	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
wykład	**10**	**III/V**	**1**
ćwiczenia	**10**	**III/V**	

3.Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Zaliczone przedmioty z BHP oraz z prawa medycznego

4.Cele kształcenia

C1 - Zapoznanie z zakresem współczesnej medycyny sądowej.

C2 – Nabycie umiejętności rozpoznawania przypadków, które mogą wystąpić w praktyce ratownika medycznego, będących w sferze zainteresowania organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości.

C3 – Przygotowanie do wykorzystania wiedzy prawniczej oraz medycznej w pracy ratownika medycznego.

5.Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektu kierunkowego
	Wiedza	
W_01	regulacje prawne dotyczące ochrony zdrowia psychicznego, ze szczególnym uwzględnieniem zasad przyjęcia do szpitala psychiatrycznego;	K_W112
W_02	zasady oceny stanu pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania i podjęcia albo odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych, w tym w przypadku rozpoznania zgonu;	K_W153
W_03	wskazania do stosowania intensywnej terapii i zasady jej stosowania;	K_W169

W_04	podstawowe zagadnienia z zakresu medycyny sądowej;	K_W208
Umiejętności		
U_01	prowadzić dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych;	K_U65
U_02	postępować zgodnie z procedurą z ciałem zmarłego pacjenta;	K_U119
U_03	rozpoznawać pewne znamiona śmierci;	K_U102
Kompetencje społeczne		
K_01	Samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw.	K_K03

6.Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Zagadnienia wstępne: pozycja i rola medycyny sądowej wśród nauk medycznych.	2	-
W2	Zadania lekarza medycyny sądowej.	2	-
W3	Charakterystyka sądowo - lekarskiej sekcji zwłok.	2	-
W4	Śmierć. Rodzaje śmierci. Znamiona śmierci.	2	-
W5	Zabójstwo a samobójstwo	2	-
	Razem liczba godzin wykładów	10	-

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
C1	Zasady określania czasu zgonu.	2	-
C2	Obrażenia a uraz. Charakterystyka obrażeń powstałych w wyniku użycia broni palnej, narzędzi ostrych i tępych.	2	-
C3	Zasady opiniowania sądowo – lekarskiego – wybrane aspekty (przypadek błędu medycznego, sprawy karne, maltretowanie, wypadek drogowy)	2	-
C4	Zabezpieczenie materiału dowodowego na miejscu zdarzenia.	2	-
C5	Zabezpieczenie materiału biologicznego do badań toksykologicznych	2	-
	Razem liczba godzin ćwiczeń	10	-

7. Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Wykład	wykład informacyjny	projektor
Ćwiczenia	analiza przypadku	Opis przypadku, tablica multimedialna, tablica suchościeralna, pisaki

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład		P2 – kolokwium ustne
Ćwiczenia	F2 obserwacja podczas zajęć / aktywność	P3 – ocena podsumowująca z F2

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")

Symbol efektu	Wykład	Ćwiczenia
	P2	P3
W_01	x	x
W_02	x	x
W_03	x	x
U_01	x	x
U_02	x	x
U_03	x	x
K_01	x	x

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Wykłady
Do zaliczenia może przystąpić student, który uzyskał pozytywną oceną z zakresu ćwiczeń. Ustalenie oceny końcowej odbywa się na podstawie kolokwium. Zdający odpowiadają na 3 losowo wybrane zagadnienia. Za odpowiedź na każde zagadnienie zdający otrzymują 2 pkt (za odpowiedź pełną) oraz 1 pkt (za odpowiedź niepełną). Maksymalna liczba punktów jest równa 6.
Kryteria ustalania oceny z odpowiedzi ustnej:

- 6 pkt – bardzo dobry,
- 5 pkt – dobry plus,
- 4 pkt – dobry,
- 3 pkt – dostateczny plus,
- 2 pkt – dostateczny.

Zaliczenie poprawkowe odbywa się wg tych samych zasad i kryteriów, z tym że zdający odpowiadają na zagadnienia z puli zadań dodatkowych.

Ćwiczenia
Warunkiem otrzymania oceny pozytywnej jest zrealizowanie wszystkich godzin ćwiczeń przewidzianych w planie studiów. Ocena końcowa jest średnią arytmetyczną ocen formujących uzyskanych podczas realizacji ćwiczeń.

Kryteria przyznawania oceny końcowej

Przyporządkowanie wartości oceny do odpowiedniej oceny liczbowej i słownej

Wartość oceny	**3,00 – 3,25**	**3,26 – 3,75**	**3,76 – 4,25**	**4,26 – 4,75**	**4,76 – 5,00**

Ocena liczbowa	3	3,5	4	4,5	5
Ocena słowna	dostateczny	dostateczny plus	dobry	dobry plus	bardzo dobry

Zaliczenie poprawkowe odbywa się w formie i terminie wskazanym przez nauczyciela, np. przygotowanie prezentacji multimedialnej, referatu, streszczenia pozycji literaturowej, odpowiedź ustna, tak by można było ustalić oceny formujące. Kryteria przyznawania oceny końcowej pozostają jak wyżej.

10.Forma zaliczenia zajęć

Zaliczenie z oceną

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin**	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny kontaktowe studenta (w ramach zajęć):		
liczba godzin pracy studenta z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	**20**	
Praca własna studenta (indywidualna praca studenta związana z zajęciami):		
przygotowanie do kolokwium zaliczeniowych	5	
przygotowanie do realizacji zajęć	5	
suma godzin:	**30**	
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	**1**	

12.Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:
1. S. Raszeja, W. Nasiłowski, J. Markiewicz — Medycyna sądowa. Podręcznik dla studentów medycyny, Warszawa, 1993, PZWL

Literatura zalecana / fakultatywna:
2. V.J. DiMaio, D. DiMaio — Medycyna sądowa, Wrocław, 2003, Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner

13.Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Ewa Przybylak
Data sporządzenia / aktualizacji	07.06.2024
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	eprzybylak@ajp.edu.pl
Podpis	

	Wydział	NAUK O ZDROWIU
	Kierunek	RATOWNICTWO MEDYCZNE
	Poziom studiów	Studia I stopnia
	Forma studiów	stacjonarne
	Profil studiów	praktyczny
Pozycja w planie studiów		C. 19.

KARTA ZAJĘĆ

1. Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**ORTOPEDIA I TRAUMATOLOGIA**
Punkty ECTS	**3**
Rodzaj zajęć	**obowiązkowe**
Moduł/specjalizacja	**Nauki kliniczne**
Język, w który prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**III**
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**DR N. MED. KRZYSZTOF CHROBROWSKI**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	**Liczba godzin**	**Rok studiów/semestr**	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
wykład	**15**	**III/V**	**3**
ćwiczenia	**15**	**III/V**	
zajęcia praktyczne	**30**	**III/V**	

3. Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Zaliczone przedmioty z anatomii i z fizjologii z elementami patofizjologii

4.Cele kształcenia

C1 - Przygotowanie studenta do udzielania pomocy na miejscu wypadku i w warunkach oddziału ratunkowego w zakresie urazów i chorób narządu ruchu, głowy, klatki piersiowej, jamy brzusznej.

C2 - Rozwinięcie umiejętności oceny pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego, przeprowadzenie badań fizykalnych pacjenta po urazie

C3 – Kształtowanie świadomości poszanowania godności człowieka i kierowania się dobrem pacjenta.

5. Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	**Opis efektu uczenia się**	**Odniesienie do efektu kierunkowego**
	Wiedza	
W_01	Student zna wskazania do układania pacjenta w pozycji właściwej dla jego stanu lub odniesionych obrażeń;	K_W154
W_02	Student zna zasady udzielania pomocy ofiarom wypadków;	K_W144
W_03	Student zna zasady i technikę wykonywania opatrunków;	K_W145
	Umiejętności	

U_01	Student potrafi przygotowywać pacjenta do transportu;	K_U72
U_02	Student potrafi oceniać stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego;	K_U47
U_03	Student potrafi układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała;	K_U55
Kompetencje społeczne		
K_01	Student jest przygotowany do kierowania się dobrem pacjenta.	K_K06

6.Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Rozpoznawanie i leczenie złamań miednicy. Urazy okolicy stawu biodrowego (zwichnięcia, złamania bliższego odcinka kości udowej), złamania kości udowej.	2	-
W2	Uszkodzenia kolana –złamania nasad kości tworzących staw kolanowy, złamania rzepki, uszkodzenia więzadłowe kolana. Rozpoznawanie, zaopatrzenie pierwotne sposoby leczenia, powikłania.	2	-
W3	Złamania trzonu goleni. Uszkodzenia stawu skokowego i stopy. Rozpoznanie, zaopatrzenie pierwotne, sposoby leczenia, powikłania.	2	-
W4	Rozpoznawanie i leczenie uszkodzeń kręgosłupa- złamań i zwichnięć. Postępowanie w uszkodzeniach rdzenia kręgowego. Rozpoznawanie, zaopatrzenie pierwotne, sposoby leczenia, powikłania.	2	-
W5	Uszkodzenia tkanek miękkich (urazy mięśni i ścięgien, entezopatie, zespoły powięziowe). Rozpoznawanie, zaopatrzenie pierwotne, sposoby leczenia, powikłania).	2	-
W6	Amputacje i protezowanie kończyn górnych i dolnych. Ortezy kończyn górnych i dolnych. Rozpoznawanie, zapatrzenie pierwotne, sposoby leczenia, powikłania.	2	-
W7	Zabiegi artroskopowe w ortopedii i traumatologii narządu ruchu. Powikłania po złamaniach kości i zwichnięciach stawów, zakażenia, złamania patologiczne, rozpoznawanie, zasady leczenia.	3	-
	Razem liczba godzin wykładów	15	-

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
C1	Uszkodzenia okolicy stawu ramiennego (złamania, zwichnięcia, uszkodzenia radionegatywne) - rozpoznawanie, zaopatrzenie pierwotne, sposoby leczenia.	5	-
C2	Złamanie trzonu i dalszego odcinka kości ramiennej. Uszkodzenia łokcia. Rozpoznawanie, zaopatrzenie pierwotne, sposoby leczenia, powikłania.	5	-
C3	Złamania przedramienia, nadgarstka i ręki. Rozpoznawanie, zaopatrzenie pierwotne, sposoby leczenia, powikłania. Uszkodzenia ścięgien i nerwów ręki. Rozpoznawanie, zaopatrzenie pierwotne, sposoby leczenia, powikłania	5	-
	Razem liczba godzin ćwiczeń	15	-

Lp.	Treści zajęcia praktyczne	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
ZP1	Zajęcia organizacyjno–wprowadzające. Zapoznanie studentów z problematyką i kryteriami zaliczenia zajęć.	2	-
ZP2	Diagnostyka obrazowa i jej znaczenie w rozpoznawaniu i leczeniu schorzeń narządu ruchu. Badanie radiologiczne, tomografia komputerowa , rezonans magnetyczny, badanie ultrasonograficzne, scyntygrafia, artrografia.	4	-
ZP3	Sposoby zaopatrywania urazów kończyny górnej i dolnej na miejscu wypadku. Sale chorych-badanie przedmiotowe, demonstracja przypadków.	6	-
ZP4	Sposoby nieoperacyjnego i operacyjnego leczenia urazów kończyny górnej – obręcz barkowa, ramię, łokieć, przedramię, nadgarstek i ręka. Instrumentaria i techniki zespoleń. Sale chorych - badanie przedmiotowe, demonstracja przypadków, opatrunki gipsowe, techniki.	6	-
ZP5	Sposoby nieoperacyjnego i operacyjnego leczenia urazów obręczy biodrowej, uda, stawu kolanowego, goleni i stawu skokowego i stopy. Instrumentaria i techniki zespoleń. Sale chorych-badanie przedmiotowe, demonstracja przypadków, opatrunki gipsowe, techniki.	6	-
ZP6	Sposoby nieoperacyjnego i operacyjnego leczenia kręgosłupa instrumentarium i techniki zespoleń. Sale chorych-badanie przedmiotowe, demonstracja przypadków, opatrunki gipsowe, techniki.	6	-
	Razem liczba godzin zajęć klinicznych	30	-

7.Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Wykład	M1 - wykład informacyjny	Tablica multimedialna
Ćwiczenia	M2 - analiza przypadku	Tablica multimedialna, opis przypadku, flipchart, pisaki
Zajęcia praktyczne	M5 - analiza raportów, analiza dokumentacji medycznej, działania praktyczne	Wyposażenie placówki szkoleniowej

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład		P1 – test sprawdzający wiedzę
Ćwiczenia	F1 – „wejściówka” F2 – obserwacja / aktywność	Na ocenę podsumowującą P3 składają się 3 elementy: 1. Ocena uzyska z F1 (wejściówki) – 20% 2.Ocena uzyskana z F2– 40% 3.Ocena uzyskana z P2 (kolokwium) – 40%

Zajęcia praktyczne	F2 – obserwacja/aktywność	Na ocenę podsumowującą P3 składają się oceny: 1.Oceny uzyskane z F2 – 75% 2.Ocena uzyskana z P2 (kolokwium) – 25%

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")

Symbol efektu	Wykład	Ćwiczenia			Zajęcia praktyczne	
	P1	F1	F2	P2	F2	P2
W_01	x	x		x		x
U_01			x	x	x	x
U_02			x	x	x	x
K_01			x	x	x	x

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Wykłady
Warunkiem dopuszczenia do egzaminu w semestrze jest uzyskanie pozytywnej oceny z ćwiczeń. Egzamin odbywać się będzie w formie testu ukierunkowanego na sprawdzenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się według następujących kryteriów przyznawania oceny końcowej:

- **5,0 –** 100% - 95%;
- **4,5 –** 94% - 88%;
- **4,0 –** 87% - 80%;
- **3,5 –** 79% - 70%;
- **3,0 –** 69% - 60%;
- **2,0 –** poniżej 60%

Zaliczenie i egzamin poprawkowy odbywać się będzie wg zasad i kryteriów podanych wyżej.

Ćwiczenia
Warunkiem dopuszczenia do zaliczenia jest odbycie wszystkich wymaganych ćwiczeń. Na oceną końcową składają się oceny uzyskane podczas zajęć oraz ocena uzyskana z kolokwium. Rozkład procentowy ocen:
- wejściówki – 20%
- aktywność na zajęciach (wykonanie przydzielonych zadań) – 40%
- kolokwium zaliczeniowe – 40%

Zaliczenie poprawkowe jest możliwe po uzupełnieniu przez studenta wszystkich braków w terminie i formie wskazanej przez nauczyciela, np. praca pisemna 20% i/lub prezentacja multimedialna 40% oraz kolokwium zaliczeniowe 40%.

Zajęcia praktyczne
Warunkiem otrzymania pozytywnej oceny jest odbycie wszystkich przewidzianych planem studiów zajęć praktycznych. Na oceną końcową składają się oceny uzyskane podczas zajęć oraz ocena uzyskana z kolokwium. Rozkład procentowy ocen:
- aktywność na zajęciach (wykonywanie przydzielonych zadań) – 75%
- kolokwium zaliczeniowe – 25%

Zaliczenie poprawkowe jest możliwe po uzupełnieniu braków (odbycie wszystkich godzin zajęć przewidzianych w planie studiów) oraz zaliczenie kolokwium wg takich samych kryteriów .

Kryteria przyznawania oceny końcowej z zakresu ćwiczeń i zajęć praktycznych
Przyporządkowanie wartości oceny do odpowiedniej oceny liczbowej i słownej

Wartość oceny	**3,00 – 3,25**	**3,26 – 3,75**	**3,76 – 4,25**	**4,26 – 4,75**	**4,76 – 5,00**
Ocena liczbowa	3	3,5	4	4,5	5
Ocena słowna	dostateczny	dostateczny plus	dobry	dobry plus	bardzo dobry

10.Forma zaliczenia zajęć

Egzamin

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin**	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny kontaktowe studenta (w ramach zajęć):		
liczba godzin pracy studenta z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	**60**	
Praca własna studenta (indywidualna praca studenta związana z zajęciami):		
przygotowanie do kolokwium zaliczeniowego	5	
przygotowanie do egzaminu	10	
przygotowanie do realizacji ćwiczeń	5	
zapoznanie z literaturą	10	
suma godzin:	**90**	
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	**3**	

12.Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:
1. Marciniak W., Szulc A.: Wiktora Degi Ortopedia i Rehabilitacja. PZWL, Warszawa, 2006
2. Gaździk T. (red.): Ortopedia i Traumatologia. PZWL, 2009

Literatura zalecana / fakultatywna:
1. Wiktora Degi - Ortopedia i Rehabilitacja pod redakcją W. Marciniaka i A. Szulca, PZWL, W-wa 2003

13.Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Krzysztof Chrobrowski
Data sporządzenia / aktualizacji	07.06.2024
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	
Podpis	

	Wydział	NAUK O ZDROWIU
	Kierunek	RATOWNICTWO MEDYCZNE
	Poziom studiów	Studia I stopnia
	Forma studiów	stacjonarne
	Profil studiów	praktyczny
Pozycja w planie studiów		C.20.

KARTA ZAJĘĆ

1.Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**PEDIATRIA**
Punkty ECTS	**3**
Rodzaj zajęć	**obowiązkowe**
Moduł/specjalizacja	**Nauki kliniczne**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**III**
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**DR NAUK MED. GRZEGORZ GRUND**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	**Liczba godzin**	**Rok studiów/semestr**	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
wykład	**30**	**III/V**	**3**
ćwiczenia	**30**	**III/V**	

3.Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Zaliczone przedmioty z anatomii i z fizjologii z elementami patofizjologii oraz chorób wewnętrznych

4.Cele kształcenia

C1 – Przekazanie wiedzy w zakresie wiedzy dotyczącej odrębności morfologiczno-fizjologicznych narządów i układów organizmów w wieku rozwojowym oraz najczęstszych chorób wieku rozwojowego.

C2 - Rozwinięcie umiejętności praktycznych w zakresie rozpoznawania najczęstszych chorób wieku rozwojowego ze szczególnym wskazaniem na stany zagrożenia życia w pediatrii.

C3 - Przygotowanie do aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem i jego rodziną.

5.Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	**Opis efektu uczenia się**	**Odniesienie do efektu kierunkowego**
	Wiedza	
W_01	Student zna zasady postępowania w najczęstszych chorobach dzieci, z uwzględnieniem odrębności uzależnionych od wieku.	K_W101
W_02	Student zna podstawowe normy rozwojowe badania przedmiotowego dziecka.	K_W102
W_03	Student zna najczęstsze choroby zakaźne wieku dziecięcego.	K_W104

W_04	Student zna odrębności morfologiczno-fizjologiczne poszczególnych narządów i układów organizmu w wieku rozwojowym.	K_W105
Umiejętności		
U_01	Student potrafi postępować z dzieckiem w oparciu o znajomość symptomatologii najczęstszych chorób dziecięcych.	K_U49
U_02	Student potrafi dostosowywać sposób postępowania do wieku dziecka oraz współpracować z rodzicami/opiekunami dziecka	K_U51
U_03	Student potrafi wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza	K_U110
Kompetencje społeczne		
K_01	Student jest przygotowany do aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem oraz jego rodziną.	K_K01

6.Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Badanie przedmiotowe i podmiotowe w chorobach wieku rozwojowego.	2	-
W2	Niewydolność oddechowa – odmienności w symptomatologii i postępowanie w stanie zagrożenia życia	4	
W3	Zaburzenia odżywiania. Zespoły nietolerancji pokarmowej.	3	-
	Ostre biegunki i stany odwodnienia.	3	
W4	Zaburzenia krzepnięcia i skazy krwotoczne – postępowanie w stanie zagrożenia życia.	3	-
	Wstrząs u dzieci. Posocznica.	3	
W5	Choroby przewodu pokarmowego - odmienności w symptomatologii i postępowanie w stanie zagrożenia życia	3	-
W6	Choroby układu nerwowego – zaburzenia świadomości, neuroinfekcje, stany drgawkowe - odmienności w symptomatologii i postępowanie w stanie zagrożenia życia	3	-
W7	Postępowanie z dzieckiem w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego – stabilizacja stanu pacjenta, przygotowanie i transport dziecka w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.	3	
W8	Zespół dziecka maltretowanego. Powtórzenie wiadomości, przygotowanie do egzaminu.	3	
	Razem liczba godzin wykładów	30	-

Lp.	Treści zajęcia praktyczne	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
ZP1	Wprowadzenie do zajęć praktycznych w oddziale pediatrii. Udział w badaniach dignostycznych – przygotowanie i obserwacja dziecka po badaniach. Współpraca z rodzicami/opiekunami dziecka.	5	-
ZP2	Udział w diagnozowaniu i leczeniu pacjentów pediatrycznych z ostrymi i przewlekłymi chorobami układu oddechowego. Osłuchiwanie płuc oraz interpretacja wyników badań osłuchowych. Podawanie leków różnymi drogami z	5	-

	uwzględnieniem tlenoterapii. Współpraca z rodzicami/opiekunami dziecka.		
ZP3	Udział w diagnozowaniu i leczeniu pacjentów pediatrycznych z chorobami układu pokarmowego. Podawanie leków różnymi drogami z uwzględnieniem płynoterapii. Współpraca z rodzicami/opiekunami dziecka.	5	-
ZP4	Udział w diagnozowaniu i leczeniu pacjentów pediatrycznych z cukrzycą. Podawanie insuliny. Wykonywanie badania poziomu glukozy we krwi z wykorzystaniem glukometru. Współpraca z rodzicami/opiekunami dziecka.	5	-
ZP5	Udział w diagnozowaniu i leczeniu pacjenta pediatrycznego z praktycznym wykorzystaniem wybranych umiejętności zawodowych.	5	-
ZP6	Utrwalanie umiejętności nabytych podczas zajęć. Podsumowanie zajęć – przeprowadzenie oceny i samooceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się w oparciu o kolokwium zaliczeniowe.	5	
	Razem liczba godzin zajęć klinicznych	30	-

7.Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Wykład	M1 - wykład informacyjny	Tablica multimedialna
Zajęcia praktyczne	M5 - analiza raportów, analiza dokumentacji medycznej, działania praktyczne	Wyposażenie placówki szkoleniowej

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład		P1 – test sprawdzający wiedzę
Zajęcia praktyczne	F2 – obserwacja/aktywność	Na ocenę podsumowującą P3 składają się oceny: 1. Oceny uzyskane z F2 – 75% 2. Ocena uzyskana z P2 (kolokwium) – 25%

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x”)

Symbol efektu	Wykład	Zajęcia praktyczne	
	P1	F2	P2
W_01	x		x
W_02	x		x
W_03	x		x
W_04	x		x
U_01		x	x
U_02		x	x

U_03		x	x
K_01		x	x

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Wykłady
Egzamin odbywać się będzie w formie testu ukierunkowanego na sprawdzenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się według następujących kryteriów przyznawania oceny końcowej:

- **5,0 –** 100% - 95%;
- **4,5 –** 94% - 88%;
- **4,0 –** 87% - 80%;
- **3,5 –** 79% - 70%;
- **3,0 –** 69% - 60%;
- **2,0 –** poniżej 60%

Egzamin poprawkowy odbywać się będzie wg zasad i kryteriów podanych wyżej.

Zajęcia praktyczne
Warunkiem otrzymania pozytywnej oceny jest odbycie wszystkich przewidzianych planem studiów zajęć praktycznych. Na oceną końcową składają się oceny uzyskane podczas zajęć oraz ocena uzyskana z kolokwium. Rozkład procentowy ocen:
- aktywność na zajęciach (wykonywanie przydzielonych zadań) – 75%
- kolokwium zaliczeniowe – 25%

Zaliczenie poprawkowe jest możliwe po uzupełnieniu braków (odbycie wszystkich godzin zajęć przewidzianych w planie studiów) oraz zaliczenie kolokwium wg takich samych kryteriów .

Kryteria przyznawania oceny końcowej z <u>zakresu ćwiczeń i zajęć praktycznych</u>

Przyporządkowanie wartości oceny do odpowiedniej oceny liczbowej i słownej

Wartość oceny	**3,00 – 3,25**	**3,26 – 3,75**	**3,76 – 4,25**	**4,26 – 4,75**	**4,76 – 5,00**
Ocena liczbowa	3	3,5	4	4,5	5
Ocena słowna	dostateczny	dostateczny plus	dobry	dobry plus	bardzo dobry

10.Forma zaliczenia zajęć

Egzamin

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin**	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny kontaktowe studenta (w ramach zajęć):		

liczba godzin pracy studenta z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	**60**	
Praca własna studenta (indywidualna praca studenta związana z zajęciami):		
przygotowanie do kolokwium zaliczeniowych	10	
przygotowanie do egzaminu	10	
zapoznanie z literaturą	10	
suma godzin:	**90**	
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	**3**	

12. Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa: 1. Pediatria tom 1-3 pod.red. J.J. Pietrzyka wyd.2018 2. Pediatria tom1-2. Pod.red. W. Kawalec PZWL Warszawa 2014
Literatura zalecana / fakultatywna: 1. Standardy Medyczne. 2. Medycyna Praktyczna.

13.Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Grzegorz Grund
Data sporządzenia / aktualizacji	07.06.2024
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	
Podpis	

	Wydział	NAUK O ZDROWIU
	Kierunek	RATOWNICTWO MEDYCZNE
	Poziom studiów	Studia I stopnia
	Forma studiów	stacjonarne
	Profil studiów	praktyczny
Pozycja w planie studiów		C.21.

KARTA PRZEDMIOTU/MODUŁU

1.Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**NEUROCHIRURGIA**
Punkty ECTS	**1**
Rodzaj zajęć	**obowiązkowe**
Moduł/specjalizacja	**Nauki kliniczne**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**III**
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**LEK. MED. ALECH DZIAMCHUK**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	Liczba godzin	Rok studiów/semestr	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
wykład	**30**	**III/V**	**1**

3.Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Zaliczone przedmioty z anatomii i chirurgii

4.Cele kształcenia

C1 - Przekazanie studentom wiedzy z zakresu symptomatologii, metod diagnostyczno - leczniczych chorób układu nerwowego wymagających leczenia inwazyjnego i intensywnego nadzoru.
C2 – Rozwinięcie umiejętności oceny stanu ogólnego , stanu przytomności i świadomości pacjenta z wykorzystaniem skal oceny neurologicznej.
C3 – Student jest świadomy konieczności ustawicznego kształcenia i doskonalenia zawodowego.

5.Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektu kierunkowego
	Wiedza	
W_01	Student zna podstawowe zespoły chorobowe wymagające interwencji chirurgicznej i intensywnego leczenia z przyczyn neurologicznych	K_W136 K_W137
W_02	Student zna symptomatologię stanów nagłych w najczęstszych chorobach układu nerwowego w tym: urazach czaszkowo-mózgowych, urazach kręgosłupa i nerwów obwodowych, chorobach naczyniowych mózgu, chorobach onkologicznych centralnego i obwodowego układu nerwowego,	K_W136 K_W140
	Umiejętności	

U_01	Student potrafi przeprowadzić podstawową ocenę stanu ogólnego, stanu przytomności i świadomości pacjenta w kontekście rozpoznania stanów nagłych, potrafi wykorzystać podstawowe skale oceny neurologicznej.	K_U 93
Kompetencje społeczne		
K_01	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	K_K05

6.Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Podstawowe jednostki chorobowe ośrodkowego układu nerwowego będące wskazaniem do leczenia neurochirurgicznego – diagnostyka.	8	-
W2	Postępowanie w urazach ośrodkowego układu nerwowego. Przyszłość w neurotraumatologii.	4	-
W3	Stany zagrożenia życia w neurochirurgii. Krwawienie podpajęczynówkowe. Malformacje naczyniowe.	6	-
W4	Stany zagrożenia życia w neurochirurgii. Wzmożone ciśnienie śródczaszkowe. Zespoły wklinowania mózgu. Wodogłowie.	6	
W5	Urazy nerwów obwodowych.	3	-
W6	Podstawy neuropsychologii. Rokowanie i śmiertelność w neurotraumatologii.	3	-
	Razem liczba godzin wykładów	30	-

7.Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Wykład	wykład informacyjny	Projektor

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład		P2 – kolokwium pisemne

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")

Symbol efektu	Wykład
	P1
W_01	X
W_02	X
U_01	X
K_01	X

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Ocena końcowa z przedmiotu ustalana jest na podstawie testu, który zawiera zadania otwarte oraz zadania jednokrotnego wyboru. Maksymalna liczba punktów z testu wynosi 50.
Kryteria przyznawania oceny z testu

- **5,0 –** 100% - 95%;
- **4,5 –** 94% - 88%;
- **4,0 –** 87% - 80%;
- **3,5 –** 79% - 70%;
- **3,0 –** 69% - 60%;
- **2,0 –** poniżej 60%

10.Forma zaliczenia zajęć

Zaliczenie z oceną

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	Liczba godzin	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Godziny kontaktowe studenta (w ramach zajęć):		
liczba godzin pracy studenta z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	**30**	
Praca własna studenta (indywidualna praca studenta związana z zajęciami):		
suma godzin:	**30**	
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	**1**	

12.Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:
1. Garden, Bradubury – Chirurgia (2015)
2. Noszczyk – Chirurgia (2009)

Literatura zalecana / fakultatywna:
1. Greenberg – Handbook of Neurosurgery (2016)

13.Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Alech Dziamchuk
Data sporządzenia / aktualizacji	07.06.2024
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	
Podpis	

	Wydział	NAUK O ZDROWIU
	Kierunek	RATOWNICTWO MEDYCZNE
	Poziom studiów	Studia I stopnia
	Forma studiów	stacjonarne
	Profil studiów	praktyczny
Pozycja w planie studiów		C.22

KARTA ZAJĘĆ

1.Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**OKULISTYKA**
Punkty ECTS	**1**
Rodzaj zajęć	**obowiązkowe**
Moduł/specjalizacja	**Nauki kliniczne**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**III**
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**LEK. MED. FRANCISZEK WERYSZKO**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	Liczba godzin	Rok studiów/semestr	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
wykład	**30**	**III/VI**	**1**

3.Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Zaliczone przedmioty z anatomii i z fizjologii z elementami patofizjologii

4. Cele kształcenia

C1 - Zapoznanie studentów ze stanami nagłymi w okulistyce zagrażającymi widzeniu, wymagającymi pilnej pomocy i interwencji okulistycznej.

C2 – Wyposażenie studentów w wiedzę pozwalającą na rozpoznanie stanów nagłych w okulistyce.

C3 – Przygotowanie studentów rozpoznawania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.

5. Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektu kierunkowego
	Wiedza	
W_01	Student zna wybrane stany nagłe okulistyczne i zasady postępowania przedszpitalnego w tym zakresie	K_W199
W_02	Student zna rodzaje obrażeń oka, ich definicje oraz zasady kwalifikacji do centrum urazowego	K_W193
W_03	Student zna rodzaje badań diagnostycznych w okulistyce i zasady ich zlecania;	K_W210
	Kompetencje społeczne (EPK...)	
K-01	Student dostrzega czynniki wpływające na reakcje własne i pacjenta.	K_K02

6.Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Stany nagłe w okulistyce oraz zasady postępowania przedszpitalnego.	5	-
W2	Podstawy diagnostyki okulistycznej: podstawowe badania diagnostyczne, badanie podmiotowe i przedmiotowe narządu wzroku, badanie reakcji źrenic, ruchomość gałek ocznych.	5	-
W3	Czerwone oko: główne przyczyny, diagnostyka, postępowanie, leczenie.	5	-
W4	Nagła i przewlekła utrata widzenia: choroby naczyniowe siatkówki, odwarstwienie siatkówki, krwotoki do ciała szklistego, neuropatie n. II, jaskra, zaćma, zwyrodnienie plamki związane z wiekiem.	5	-
W5	Urazy narządu wzroku: rany powiek, oparzenia chemiczne i termiczne narządu wzroku, rany gałki ocznej, ciała obce powierzchni oka i wewnątrzgałkowe.	5	-
W6	Urazy tępe narządu wzroku	5	-
	Razem liczba godzin wykładów	30	-

7. Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Wykład	wykład informacyjny	projektor

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład		**P2 –** kolokwium pisemne

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x”)

Symbol efektu	Wykład
	P2
W_01	X
W_02	X
W_03	X
K_01	X

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Zaliczenie odbywać się będzie w formie testu ukierunkowanego na sprawdzenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się według następujących kryteriów przyznawania oceny końcowej:

- **5,0 –** 100% - 95%;
- **4,5 –** 94% - 88%;
- **4,0 –** 87% - 80%;
- **3,5 –** 79% - 70%;
- **3,0 –** 69% - 60%;
- **2,0 –** poniżej 60%

10. Forma zaliczenia zajęć

Zaliczenie z oceną

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	Liczba godzin	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Godziny kontaktowe studenta (w ramach zajęć):		
liczba godzin pracy studenta z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	**30**	
Praca własna studenta (indywidualna praca studenta związana z zajęciami):		
suma godzin:	**30**	
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	**1**	

12. Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:
1. Niżankowska Hanna Maria : Podstawy okulistyki, VOLUMED , Wrocław 2000, wyd.2

Literatura zalecana / fakultatywna:
1. Bradfort Cynthia: Okulistyka dla studentów, Red. Wyd. Pol. Justyna Izabelska, Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2 wyd.1

13. Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Franciszek Weryszko
Data sporządzenia / aktualizacji	07.06.2024
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	
Podpis	

	Wydział	NAUK O ZDROWIU
	Kierunek	RATOWNICTWO MEDYCZNE
	Poziom studiów	Studia I stopnia
	Forma studiów	stacjonarne
	Profil studiów	praktyczny
Pozycja w planie studiów		C.23.

KARTA ZAJĘĆ

1.Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**ONKOLOGIA**
Punkty ECTS	**1**
Rodzaj zajęć	**Obowiązkowe**
Moduł/specjalizacja	**Nauki kliniczne**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**III**
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**DR N. MED. ADAM OSTROWSKI**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	Liczba godzin	Rok studiów/semestr	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
wykład	**30**	**III/VI**	**1**

3.Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Zaliczone przedmioty z anatomii, fizjologii z elementami patofizjologii, chorób wewnętrznych

4.Cele kształcenia

C1 - Przygotowanie studenta do interpretowania i rozumienia wiedzy dotyczącej istoty schorzeń onkologicznych.

C2 - Wyposażenie studentów w wiedzę niezbędną do rozpoznawania stanów zagrożenia życia w onkologii.

C3 - Przygotowanie do aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem.

5. Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektu kierunkowego
Wiedza		
W_01	Student zna wybrane wady wrodzone i choroby uwarunkowane genetycznie;	K_W107
W_02	Student zna uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów;	K_W114
W_03	Student zna stany zagrożenia w chorobach nowotworowych oraz postępowanie przedszpitalne i w SOR w przypadku takich zagrożeń;	K_W181
Kompetencje społeczne		

K_01	Student jest przygotowany do aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem.	K_K01

6. Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Nowotwory – problem społeczny i medyczny. Profilaktyka pierwotna i wtórna. Europejski kodeks walki z rakiem.	3	-
W2	Podstawy biologii nowotworów (etapy kancerogenezy, cechy nowotworów złośliwych, stadia choroby nowotworowej, drogi szerzenia nowotworu).	3	-
W3	Wczesne objawy chorób nowotworowych. Metody diagnostyczne stosowane w onkologii.	2	-
W4	Strategia leczenia skojarzonego nowotworów. Kontrola po leczeniu przeciwnowotworowym.	2	-
W5	Podstawy diagnostyki i leczenia najczęściej występujących nowotworów (rak piersi, płuca).	2	-
W6	Podstawy diagnostyki i leczenia najczęściej występujących nowotworów (nowotwory przewodu pokarmowego, układu moczowo-płciowego).	2	-
W7	Podstawy medycyny paliatywnej w onkologii. Leczenie objawowe i przeciwbólowe w onkologii. Psychologiczne aspekty choroby nowotworowej.	2	-
W8	Biologia choroby nowotworowej: onkogeneza, zaburzenia podziału komórek, transformacja nowotworowa, onkogeny, protoonkogeny, antyonkogeny, cechy komórki nowotworowej, apoptoza.	2	-
W9	Podstawy nowoczesnej diagnostyki i leczenia nowotworów: co to jest wyleczenie w onkologii, przeżycia 5-letnie, umieralność, profilaktyka pierwotna i wtórna nowotworów, badania przesiewowe, sposoby rozpoznawania nowotworów, badanie histopatologiczne, markery nowotworowe, stopniowanie nowotworu, stopień złośliwości, system TNM, stopnie klinicznego zaawansowania, strategie leczenia nowotworów, leczenie radykalne, leczenie paliatywne, leczenie skojarzone, czynniki prognostyczne i predykcyjne.	3	-
W10	Radioterapia nowotworów: radioterapia radykalna, radioterapia paliatywna, rodzaje promieniowania, oddziaływanie promieniowania jonizującego z atomem, z komórką, promieniowrażliwość i promienioouleczalność nowotworów, indeks terapeutyczny, frakcjonowanie dawki, stany nagłe w onkologii, radioterapia stereotaktyczna, radioterapia śródoperacyjna, brachyterapia, powikłania ostre i późne radioterapii.	3	-

W11	Leczenie systemowe nowotworów: klasyczna chemioterapia, rodzaje cytostatyków, mechanizm działania, drogi podawania, schematy wielolekowe, chemioterapia radykalna i paliatywna, powikłania ostre i późne chemioterapii, hormonoterapia, terapie celowane, immunoterapia.	3	-
W12	Pacjent po leczeniu onkologicznym: kontrola po leczeniu, problemy fizyczne, socjalne i psychiczne, niepełnosprawność, rehabilitacja, przewlekłe osłabienie, problemy z odżywianiem, problemy seksualne, ciąża po leczeniu onkologicznym, jakość życia.	2	-
W13	Podsumowanie wiedzy i przygotowanie do zaliczania	1	-
	Razem liczba godzin wykładów	30	-

7.Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Wykład	wykład informacyjny	projektor

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład		**P2 –** kolokwium pisemne

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x”)

Symbol efektu	Wykład
	P2
W_01	X
W_02	X
W_03	X
K_01	X

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Zaliczenie odbywać się będzie w formie testu ukierunkowanego na sprawdzenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się według następujących kryteriów przyznawania oceny końcowej:

- **5,0 –** 100% - 95%;
- **4,5 –** 94% - 88%;
- **4,0 –** 87% - 80%;
- **3,5 –** 79% - 70%;

- **3,0 –** 69% - 60%;
- **2,0 –** poniżej 60%

10. Forma zaliczenia zajęć

Zaliczenie z oceną

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	Liczba godzin	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Godziny kontaktowe studenta (w ramach zajęć):		
liczba godzin pracy studenta z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	**30**	
Praca własna studenta (indywidualna praca studenta związana z zajęciami):		
suma godzin:	**30**	
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	**1**	

12. Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:
1. Radosław Kordek, Onkologia. Podręcznik dla studentów i lekarzy, wyd. Via Medica, Gdańsk., 2007 ;
2. Maciej Krzakowski, Zalecenia postępowania diagnostyczno-terapeutycznego w nowotworach złośliwych, wyd. Via Medica, Gdańsk., 2013
Krystyna de Walden Gałuszko, Podstawy opieki paliatywnej. PZWL 2006

Literatura zalecana / fakultatywna:
1.Wolters kluver Health, Cancer - Principles and Praktice of Oncolog, wyd. Vincent de Vita, 2011
2. Marek Z. Wojtukiewicz, Ewa Sierko „Leczenie ukierunkowane na cele molekularne w onkolgii i hematoonkologii", *Via Medica*, 2013

13. Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Adam Ostrowski
Data sporządzenia / aktualizacji	07.06.2024
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	
Podpis	

	Wydział	NAUK O ZDROWIU
	Kierunek	RATOWNICTWO MEDYCZNE
	Poziom studiów	Studia I stopnia
	Forma studiów	stacjonarne
	Profil studiów	praktyczny
Pozycja w planie studiów		C.24.

KARTA ZAJĘĆ

Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**PSYCHIATRIA Z ELEMENTAMI PSYCHIATRII DZIECIĘCEJ**
Punkty ECTS	**3**
Rodzaj zajęć	**obowiązkowe**
Moduł/specjalizacja	**Nauki kliniczne**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**III**
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**LEK. MED. SŁAWOMIR STEFANOWICZ**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	Liczba godzin	Rok studiów/semestr	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
wykład	**30**	**III/VI**	**3**
zajęcia praktyczne	**30**	**III/VI**	

3.Wymagania wstępne z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Znajomość zagadnień z psychologii

4.Cele kształcenia

C1 - Przekazanie wiedzy z zakresu psychiatrii niezbędnej do wykonywania zwodu ratownika medycznego z uwzględnieniem symptomatologii w psychiatrii dziecięcej.

C2 - Kształtowanie umiejętności kontaktu terapeutycznego w pacjentem z zaburzeniami psychicznymi w tym z pacjentem pediatrycznym.

C3 - Kształtowanie postawy zrozumienia i empatii oraz odpowiedzialności i poszanowania praw pacjenta.

5.Efekty uczenia się dla zajęć z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektu kierunkowego
	Wiedza	
W_01	symptomatologię ogólną zaburzeń psychicznych i zasady ich klasyfikacji według głównych systemów klasyfikacyjnych;	K_W109
W_02	objawy najczęstszych chorób psychicznych, zasady ich diagnozowania i postępowania terapeutycznego;	K_W110
W_03	specyfikę zaburzeń psychicznych u dzieci, młodzieży i osób starszych;	K_W111

W_04	regulacje prawne dotyczące ochrony zdrowia psychicznego, ze szczególnym uwzględnieniem zasad przyjęcia do szpitala psychiatrycznego;	K_W112
Umiejętności		
U_01	oceniać i opisywać stan psychiczny pacjenta;	K_U61
Kompetencje społeczne		
K_01	Aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem.	K_K01

6.Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Badanie psychiatryczne – ocena stanu psychicznego pacjenta. Zasady kontaktu z osobą z zaburzeniami psychicznymi, także z dziećmi	3	-
W2	Psychopatologia ogólna - objawy psychopatologiczne, pojęcie normalności w psychiatrii	3	-
W3	Zasady klasyfikacji zaburzeń psychicznych.	3	-
W4	Schizofrenia.	2	-
W5	Organiczne zaburzenia psychiczne.	2	-
W6	Zaburzenia afektywne.	2	-
W7	Zaburzenia psychiczne związane z używaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież i dzieci.	2	-
W8	Zaburzenia nerwicowe, związane ze stresem i pod postacią somatyczną.	2	-
W9	Zaburzenia osobowości.	2	-
W10	Stany nagłe w psychiatrii (ocena ryzyka samobójstwa, zachowania agresywne, zaburzenia świadomości).	2	-
W11	Leczenie biologiczne w psychiatrii.	2	-
W12	Aspekty prawne w psychiatrii - Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego, Ustawa o prawach pacjenta i rzeczniku praw pacjenta.	3	-
W13	Podsumowanie wiadomości i przygotowanie studenta do zajęć kliniczny.	2	-
	Razem liczba godzin wykładów	**30**	-

Lp.	Treści zajęć praktycznych	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
ZP1	Nawiązanie kontaktu terapeutycznego, ocena stanu psychicznego i omówienie możliwości diagnostyki i terapii pacjenta z zaburzeniem depresyjnym nawracającym.	4	-
ZP2	Nawiązanie kontaktu terapeutycznego, ocena stanu psychicznego i omówienie możliwości diagnostyki i terapii pacjenta z zaburzeniem afektywnym dwubiegunowym.	4	-

ZP3	Nawiązanie kontaktu terapeutycznego, ocena stanu psychicznego i omówienie możliwości diagnostyki i terapii pacjenta z zaburzeniem urojeniowym.	4	-
ZP4	Nawiązanie kontaktu terapeutycznego, ocena stanu psychicznego i omówienie możliwości diagnostyki i terapii pacjenta ze schizofrenią.	4	-
ZP5	Nawiązanie kontaktu terapeutycznego, ocena stanu psychicznego i omówienie możliwości diagnostyki i terapii pacjenta z zaburzeniem lękowym	4	-
ZP6	Nawiązanie kontaktu terapeutycznego, ocena stanu psychicznego i omówienie możliwości diagnostyki i terapii pacjenta z zaburzeniem psychicznym związanym ze stosowaniem substancji psychoaktywnych	4	-
ZP7	Ocena ryzyka samobójstwa i zachowań agresywnych u pacjenta z zaburzeniami psychicznymi, także wśród dzieci i młodzieży.	4	-
ZP8	Podsumowanie i zaliczenie	2	-
	Razem liczba godzin zajęć klinicznych	**30**	-

7.Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Wykład	M1 - wykład informacyjny	projektor
Zajęcia praktyczne	M5 - analiza raportów, analiza dokumentacji medycznej, działania praktyczne	Wyposażenie placówki szkoleniowej

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład		P1- egzamin pisemny
Zajęcia praktyczne	F2 - obserwacja podczas zajęć / aktywność	P3 - ocena podsumowująca z F2

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x”)

Symbol efektu	Wykład	Zajęcia praktyczne	
	P1	**F2**	**P3**
W_01	x		x
W_02	x		x
W_03	x		x
W_04	x		x

U_01		x	x
K_01	x	x	x

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Wykłady

Egzamin odbywać się będzie w formie testu ukierunkowanego na sprawdzenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się według następujących kryteriów przyznawania oceny końcowej:

- **5,0 – 100% - 95%;**
- **4,5 – 94% - 88%;**
- **4,0 – 87% - 80%;**
- **3,5 – 79% - 70%;**
- **3,0 – 69% - 60%;**
- **2,0 – poniżej 60%**

Zaliczenie poprawkowe odbywać się będzie wg zasad i kryteriów podanych wyżej.

Zajęcia praktyczne

Warunkiem otrzymania pozytywnej oceny jest odbycie wszystkich przewidzianych planem studiów zajęć praktycznych. Na oceną końcową składają się oceny uzyskane podczas zajęć oraz ocena uzyskana z kolokwium. Rozkład procentowy ocen:

- aktywność na zajęciach (wykonywanie przydzielonych zadań) – 75%

- kolokwium zaliczeniowe – 25%

Zaliczenie poprawkowe jest możliwe po uzupełnieniu braków (odbycie wszystkich godzin zajęć przewidzianych w planie studiów) oraz zaliczenie kolokwium wg takich samych kryteriów .

Kryteria przyznawania oceny końcowej z zakresu zajęć praktycznych

Przyporządkowanie wartości oceny do odpowiedniej oceny liczbowej i słownej

Wartość oceny	**3,00 – 3,25**	**3,26 – 3,75**	**3,76 – 4,25**	**4,26 – 4,75**	**4,76 – 5,00**
Ocena liczbowa	**3**	**3,5**	**4**	**4,5**	**5**
Ocena słowna	**dostateczny**	**dostateczny plus**	**dobry**	**dobry plus**	**bardzo dobry**

10.Forma zaliczenia zajęć

Egzamin

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin**	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**

Godziny kontaktowe studenta (w ramach zajęć):		
liczba godzin pracy studenta z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	**60**	
Praca własna studenta (indywidualna praca studenta związana z zajęciami):		
przygotowanie do kolokwium zaliczeniowych	5	
przygotowanie do testu	10	
zapoznanie z literaturą	15	
suma godzin:	**90**	
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	**3**	

12.Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:

1. Wolańczyk T., Komender J.: Zaburzenia emocjonalne i behawioralne u dzieci, PZWL, Warszawa 2005, 2013.
2. Namysłowska I.(red), Psychiatria dzieci i młodzieży, PZWL, Warszawa 2004, 2007, 2012.
3. Goodman R., Scott S. (red. Rabe-Jabłońska J.), Psychiatria dzieci i młodzieży, Wyd. Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2000.
4. Jaracz J., Patrzała A. Psychiatria w praktyce ratownika medycznego. Wydawnictwo Lekarskie PZWL Warszawa 2015
5. Neu P. Stany nagłe w psychiatrii. Podręcznik psychiatrii ratunkowej. Wydawnictwo Lekarskie PZWL Warszawa 2019

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. Gałecki P., Szulc A. Psychiatria. Edra Urban&Partner Wrocław 2018
2. Jarema M., Rabe - Jabłońska J. Psychiatria podręcznik dla studentów medycyny. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2016
3. Rymaszewska J., Dudek D. Psychiatria w medycynie. Medical Education, Warszawa 2016

13.Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Sławomir Stefanowicz
Data sporządzenia / aktualizacji	07.06.2024
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	
Podpis	

	Wydział	NAUK O ZDROWIU
	Kierunek	RATOWNICTWO MEDYCZNE
	Poziom studiów	Studia I stopnia
	Forma studiów	stacjonarne
	Profil studiów	praktyczny
Pozycja w planie studiów		C.25.

KARTA ZAJĘĆ

Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**ZASADY LECZENIA BÓLU**
Punkty ECTS	**1**
Rodzaj zajęć	**obowiązkowy**
Moduł/specjalizacja	**Nauki kliniczne**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**III**
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**LEK. MED. WALENTYNA MICKIELEWICZ**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	Liczba godzin	Rok studiów/semestr	Punkty ECTS (zgodnie z programem studiów)
wykład	**10**	**III/VI**	**1**
ćwiczenia	**10**	**III/VI**	

3.Wymagania wstępne z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Zdobyta wiedza z zakresu zajęć z biochemii, fizjologii i farmakologii

4.Cele kształcenia

C1 – Rozszerzenie wiedzy studentów ratownictwa medycznego w zakresie postępowania przeciwbólowego.
C2 – Rozwinięcie umiejętności niezbędnych do udzielania świadczeń zdrowotnych w zakresie postępowania przeciwbólowego.
C3 – Kształtowanie postawy wrażliwości na cierpienie, poszanowania praw drugiego człowieka

5. Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektu kierunkowego

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektu kierunkowego
	Wiedza	
W_01	Student posługuje się mianownictwem anatomicznym.	K_W05
W_02	Student zna budowę ciała ludzkiego w ujęciu topograficznym oraz czynnościowym	K_W06
W_03	Student zna metody ograniczania bólu, ze szczególnym uwzględnieniem farmakoterapii dzieci.	K_W119

W_04	Student zna skale oceny bólu i możliwości wdrożenia leczenia przeciwbólowego przez ratownika medycznego.	K_W120
Umiejętności		
U_01	Student potrafi lokalizować poszczególne okolice ciała i znajdujące się w nich narządy oraz ustalać położenie narządów względem siebie.	K_U08
U_02	Student potrafi wykazywać różnice w budowie ciała oraz w czynnościach narządów u osoby dorosłej i dziecka.	K_U09
U_03	Student potrafi stosować leczenie przeciwbólowe.	K_U75
U_04	Student potrafi oceniać stopień nasilenia bólu według znanych skal.	K_U76
Kompetencje społeczne		
K_01	Student prezentuje postawę aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem.	K_K01

6.Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Podstawy patofizjologii bólu.	2	-
W2	Ocena nasilenia bólu za pomocą różnych skal.	2	-
W3	Zasady stosowania leków przeciwbólowych, drabina analgetyczna WHO.	2	-
W4	Nieopioidowe leki przeciwbólowe.	2	-
W5	Opioidowe leki przeciwbólowe.	2	-
	Razem liczba godzin wykładów	**10**	-

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
C1	Analgezja multimodalna w leczeniu bólu, niefarmakologiczne metody uśmierzania bólu.	2	-
C2	Podstawy prawne i możliwości stosowania leków przeciwbólowych przez ratowników medycznych.	2	-
C3	Farmakoterapia bólu u dzieci.	1	-
C4	Farmakoterapia bólu u kobiet ciężarnych, karmiących oraz u osób w podeszłym wieku.	1	-
C5	Zasady postępowania w bólach pourazowych, nowotworowych oraz innych ostrych zespołach bólowych.	2	-
C6	Monitorowanie postępowania przeciwbólowego. Zagrożenia i przeciwdziałania w przypadku przedawkowania leków stosowanych w terapii bólu.	2	-
	Razem liczba godzin ćwiczeń	**10**	-

7.Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Wykład	M1 - wykład informacyjny	projektor
Zajęcia praktyczne	M2 - analiza przypadku	Tablica suchościeralna, flipchart, pisaki,

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) – wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy (wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) – podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się (wybór z listy)**
Wykład		**P2-** kolokwium pisemne
Zajęcia praktyczne	**F2 -** obserwacja podczas zajęć / aktywność	**P3 –** ocena podsumowująca z F2

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")

Symbol efektu	**Wykład**	**Zajęcia praktyczne**	
	P2	F2	P3
W_01	x		x
W_02	x		x
W_03	x		x
W_04	x		x
U_01		x	x
U_02		x	x
U_03		x	x
U_04		x	x
K_01	x	x	x

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Wykłady

Zaliczenie odbywać się będzie w formie testu ukierunkowanego na sprawdzenie stopnia osiągnięcia efektów uczenia się według następujących kryteriów przyznawania oceny końcowej:

- **5,0 – 100% - 95%;**
- **4,5 – 94% - 88%;**
- **4,0 – 87% - 80%;**
- **3,5 – 79% - 70%;**
- **3,0 – 69% - 60%;**
- **2,0 – poniżej 60%**

Zaliczenie poprawkowe odbywać się będzie wg zasad i kryteriów podanych wyżej.

Ćwiczenia

Warunkiem otrzymania pozytywnej oceny jest odbycie wszystkich przewidzianych planem studiów zajęć. Ocena końcowa jest średnią arytmetyczną ocen uzyskanych podczas zajęć

Zaliczenie poprawkowe jest możliwe po uzupełnieniu braków w terminie i formie wskazanej przez nauczyciela, np. przygotowanie referatu, prezentacji multimedialnej na zadany temat oraz odbycie rozmowy podsumowującej przedmiot.

Kryteria przyznawania oceny końcowej z zakresu ćwiczeń

Przyporządkowanie wartości oceny do odpowiedniej oceny liczbowej i słownej

Wartość oceny	**3,00 – 3,25**	**3,26 – 3,75**	**3,76 – 4,25**	**4,26 – 4,75**	**4,76 – 5,00**
Ocena liczbowa	3	3,5	4	4,5	5
Ocena słowna	dostateczny	dostateczny plus	dobry	dobry plus	bardzo dobry

10.Forma zaliczenia zajęć

Zaliczenie z oceną

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin**	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny kontaktowe studenta (w ramach zajęć):		
liczba godzin pracy studenta z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	**20**	
Praca własna studenta (indywidualna praca studenta związana z zajęciami):		
przygotowanie do zaliczenia	**10**	
suma godzin:	**30**	
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	**1**	

12.Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:

1. Wordliczek J., Dobrogowski J.(red.) : Leczenie bólu. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2012
2. Farmakologia i farmakoterapia dla ratowników medycznych" Mitręga K.A. , Krzemiński T.F.; Elsevier Urban & Partner, 2017.

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. Hurford W. (red.): Intensywna terapia. Medycyna praktyczna, Kraków 2003
2. Szreter T.(red.): Intensywna terapia. PZWL, Warszawa 2002

13.Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Walentyna Mickielewicz
Data sporządzenia / aktualizacji	07.06.2024
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	
Podpis	

	Wydział	NAUK O ZDROWIU
	Kierunek	RATOWNICTWO MEDYCZNE
	Poziom studiów	Studia I stopnia
	Forma studiów	stacjonarne
	Profil studiów	praktyczny
Pozycja w planie studiów		C.26.

KARTA ZAJĘĆ

Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**GOSODARKA LEKAMI**
Punkty ECTS	**1**
Rodzaj zajęć	**obieralne**
Moduł/specjalizacja	**Nauki kliniczne**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**polski**
Rok studiów	**III**
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**MGR KAROLINA GAWEŁ**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	Liczba godzin	Rok studiów/semestr	Punkty ECTS (zgodnie z programem studiów)
wykład	**10**	**III/VI**	**1**
ćwiczenia	**10**	**III/VI**	

3.Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Zaliczony zajęcia z farmakologii

4.Cele kształcenia

C1 - Rozszerzenie dotychczasowej wiedz z zakresu prawa farmaceutycznego.

C2 - Rozwinięcie umiejętności gospodarowania lekami na poziomie stacji pogotowia ratunkowego i oddziału szpitalnego

C3 – Kształtowanie postawy odpowiedzialności w pracy ratownika medycznego.

5.Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektu kierunkowego
	Wiedza	
W_01	Student zna zasady zarządzania podmiotami systemu ochrony zdrowia;	K_W73
W_02	Student zna prawne, organizacyjne i etyczne uwarunkowania wykonywania zawodu ratownika medycznego, z uwzględnieniem miejsca zatrudnienia i pełnionej funkcji;	K_W74
	Umiejętności	
U_01	Student potrafi podnosić swoje kwalifikacje i przekazywać wiedzę innym;	K_U38

U_02	Student potrafi identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego;	K_U73
Kompetencje społeczne		
K_01	Student dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia, dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	K_K05

6. Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Wprowadzenie do przedmiotu. Wyjaśnienie podstawowych pojęć: produkt leczniczy, środek farmaceutyczny, wyrób medyczny, materiał medyczny, suplement diety, środek spożywczy specjalnego przeznaczenia, charakterystyka produktu leczniczego.	2	-
W2	Gospodarka lekami na poziomie krajowym – dopuszczanie do obrotu produktu leczniczego, tworzenie wykazów leków refundowanych i pełnopłatnych, import docelowy leków. Zadania Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej.	2	-
W3	Gospodarowanie lekami na poziomie regionalnym i wojewódzkim. Rola i zadania Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego.	2	-
W4	Gospodarka lekami w aptece szpitalnej – obowiązki podmiotu leczniczego w zakresie prowadzenia apteki szpitalnej/działu farmacji szpitalnej, zadania apteki szpitalnej, odpowiedzialność szpitala w zakresie bezpieczeństwa farmakoterapii, aspekty ekonomiczne gospodarki lekami w szpitalu.	2	-
W5	Gospodarka lekami na poziomie oddziału szpitalnego i stacji pogotowia ratunkowego.	2	-
	Razem liczba godzin wykładów	10	-

Lp.	Treści ćwiczeń	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
C1	Utylizacja leków, w tym utylizacja specjalna radiofarmaceutyków, cytostatyków i narkotyków - zadania Stacji Sanitarno-epidemiologicznej i Wojewódzkiego Inspektora Farmaceutycznego.	4	-
C2	Rola i zadania ratownika medycznego w gospodarowaniu lekami na poziomie oddziału szpitalnego i stacji pogotowia ratunkowego. Postępowanie z produktami leczniczymi i wyrobami medycznymi przeznaczonymi do utylizacji.	4	-
C3	Podsumowanie zajęć ocena stopnia osiągnięcia efektów uczenia się	2	-
	Razem liczba godzin ćwiczeń	10	-

7.Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Wykład	wykład informacyjny	projektor
Ćwiczenia	analiza tekstu źródłowego	Projektor, flipchart, pisaki

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład		**P2 –** kolokwium ustne
Ćwiczenia	F2 - obserwacja podczas zajęć / aktywność	**P3** – ocena podsumowująca z F2

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x")

Symbol efektu	Wykład	Ćwiczenia
	P2	P3
EPW1	x	x
EPW2	x	x
EPU1	x	x
EPU2	x	x
EPK1	x	x

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Wykłady
Zaliczenie wykładów odbywa się na podstawie rozmowy podsumowującej przedmiot, w czasie której student omawia 3 zagadnienia. Za każdą odpowiedź student otrzymuje: 3pkt (odpowiedź pełna); 2 pkt (odpowiedź z małymi błędami); 1 pkt (odpowiedź z licznymi błędami korygowanymi przez studenta po ukierunkowaniu). Oceną pozytywną otrzymuje student, który uzyskał co najmniej 5 pkt (55%) według skali:
5 pkt – dostateczny
6 pkt – dostateczny+
7 pkt – dobry
8 pkt – dobry+
9 pkt – bardzo dobry.
Zaliczenie poprawkowe odbywa w terminie ujętym w harmonogramie sesji poprawkowej według tych samych zasad.
Ćwiczenia
Na ocenę końcową składa się średnia arytmetyczna ocen formujących otrzymanych podczas ćwiczeń według następujących kryteriów:

Wartość oceny	**3,00 – 3,25**	**3,26 – 3,75**	**3,76 – 4,25**	**4,26 – 4,75**	**4,76 – 5,00**
Ocena liczbowa	3	3,5	4	4,5	5

Zaliczenie poprawkowe odbywa się w terminie i formie wyznaczonej przez nauczyciela, np. przygotowanie pracy pisemnej i prezentacji na wskazane tematy według kryteriów podanych wyżej.

10. Forma zaliczenia zajęć

Zaliczenie na ocenę

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	Liczba godzin	
	na studiach stacjonarnych	na studiach niestacjonarnych
Godziny kontaktowe studenta (w ramach zajęć):		
liczba godzin pracy studenta z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	**20**	
Praca własna studenta (indywidualna praca studenta związana z zajęciami):		
przygotowanie do kolokwium zaliczeniowych	5	
zapoznanie z literaturą	5	
suma godzin:	**20**	
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	**1**	

12.Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa/ fakultatywna

1. U S T AWA z dnia 6 września 2001 r. Prawo farmaceutyczne Dz. U. 2001 Nr 126 poz. 1381; Dz. U. z 2020 r. poz. 944, 1493, 2112, z 2021 r. poz. 97.
2. Polityka lekowa Państwa 2018-2022, publikacja Ministerstwa Zdrowia
3. Wytyczne z dnia 7 marca 2013 r. w sprawie Dobrej Praktyki Dystrybucyjnej dotyczącej produktów leczniczych do stosowania u ludzi (2013/C 68/01)
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 lutego 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu postępowania ze środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi i prekursorami kategorii 1, ich mieszaninami oraz produktami leczniczymi, zepsutymi, sfałszowanymi lub którym upłynął termin ważności, zawierającymi w swoim składzie środki odurzające, substancje psychotropowe lub prekursory kategorii

13.Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Iwona Ratuszniak
Data sporządzenia / aktualizacji	07.06.2024
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	
Podpis	

	Wydział	NAUK O ZDROWIU
	Kierunek	RATWONICTWO MEDYCZNE
	Poziom studiów	pierwszego stopnia
	Forma studiów	stacjonarna
	Profil studiów	praktyczny
Pozycja w planie studiów (lub kod przedmiotu)	C.26.	

KARTA ZAJĘĆ

1. Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**ZAGROŻENIA W RATOWNICTWIE MEDYCZNYM**
Punkty ECTS	**1**
Rodzaj zajęć	**obieralne**
Moduł/specjalizacja	**Nauki kliniczne**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**Język polski**
Rok studiów	**III**
Imię i nazwisko koordynatora zajęć oraz osób prowadzących zajęcia	**mgr Iwona Ratuszniak**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	**Liczba godzin**	**Rok studiów/semestr**	**Punkty ECTS** (zgodnie z programem studiów)
wykład	**10**	**III/VI**	**1**
ćwiczenia	**10**	**III/VI**	

3. Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Zaliczone zajęcia z zakresu promocji zdrowia, chorób zakaźnych, prawa medycznego, mikrobiologii.

4. Cele kształcenia

C1 – Rozszerzenie dotychczasowej wiedzy z zakresu zakażeń w praktyce medycznej.
C2 – Rozwinięcie umiejętności niezbędnych do profesjonalnego wykonywania zawodu.
C3 – Kształtowanie postawy odpowiedzialności w pracy ratownika medycznego

5. Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	**Opis efektu uczenia się**	**Odniesienie do efektu kierunkowego**
	WIEDZA	
W_01	Student zna epidemiologię chorób zakaźnych i regulacje prawne w tym zakresie;	K_W88

W_02	Student zna podstawowe pojęcia epidemiologiczne i podstawowe metody badań epidemiologicznych;	K_W89
W_03	Student zna zadania nadzoru sanitarno-epidemiologicznego i Państwowej Inspekcji Sanitarnej;	K_W95
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi oceniać narażenie na substancje szkodliwe w środowisku człowieka i stosować zasady monitoringu ergonomicznego;	K_U43
U_02	Student potrafi wykonywać czynności z zakresu ratownictwa medycznego i udzielać świadczeń zdrowotnych z zachowaniem regulacji prawnych dotyczących wykonywania zawodu ratownika medycznego.	K_U46
U_03	podejmować działania w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób;	K_U03
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student dostrzega i rozpoznaje własne ograniczenia, dokonuje samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	K_K05

6. Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć (zgodnie z programem studiów):

Lp.	**Treści wykładów**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
W1	Podstawowe definicje z zakresu epidemiologii i zakażeń. Elementy środowiska i ich wpływ na zdrowie człowieka. Czynniki szkodliwe w otoczeniu człowieka. Skutki zdrowotne wywołane działaniem szkodliwych czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych na organizm w aspekcie pracy ratownika medycznego.	2	
W2	Choroby zawodowe i choroby pozazawodowe. Ochrona przed szkodliwymi czynnikami zawodowymi.	2	
W3	Nadzór sanitarno-epidemiologiczny w Polsce. Cele i zadania nadzoru sanitarno-epidemiologicznego. System organizacyjno-prawny nadzoru. Struktura służb Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Polsce.	2	
W4	Podstawowe pojęcia epidemiologiczne. Analiza statystyczna w epidemiologii. Standaryzacja bezpośrednia i pośrednia. Epidemiologiczne badania opisowe, analityczne, eksperymentalne.	2	
W5	Epidemiologia wybranych chorób zakaźnych (SARS-CoV-2/COVID -19, grypa, zatrucie salmonellą, gruźlica, WZW C, HIV	2	
	Razem liczba godzin wykładów	10	…

Lp.	**Treści ćwiczeń**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
C1	Problematyka ekspozycji zawodowej pracowników ochrony zdrowia na materiał potencjalnie zakażony. Epidemiologia zakłuć, zranień i skaleczeń. Zakażenia i choroby wywołane przez patogeny krwiopochodne. Obowiązki pracodawcy i pracownika w profilaktyce zakłuć.	4	
C2	Postępowanie z odpadami medycznymi i zużytym sprzętem: podział odpadów medycznych, oznakowanie odpadów medycznych, zbieranie	4	

	i przechowywanie odpadów medycznych w tym odpadów ostrych (kodowanie barwne i numeryczne odpadów medycznych), opisywanie odpadów medycznych.		
C3	Podsumowanie zajęć ocena stopnia osiągnięcia efektów uczenia się	2	
	Razem liczba godzin ćwiczeń	10	

7. Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	Metody dydaktyczne (wybór z listy)	Środki dydaktyczne
Wykład	wykład informacyjny	projektor
Ćwiczenia	analiza tekstu źródłowego	Projektor

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F)** – wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład		P2 – kolokwium ustne
Ćwiczenia	F2 - obserwacja podczas zajęć / aktywność	P3 – ocena podsumowująca z F2

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x”)

Symbol efektu	Wykład	Ćwiczenia
	P2	P3
W_01	x	
W_02	x	
W_03	x	
U_01		x
U_02		x
U_03		x
K_01	x	x

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Wykłady
Zaliczenie wykładów odbywa się na podstawie rozmowy podsumowującej przedmiot, w czasie której student omawia 3 zagadnienia. Za każdą odpowiedź student otrzymuje: 3pkt (odpowiedź pełna); 2 pkt (odpowiedź z małymi błędami); 1 pkt (odpowiedź z licznymi błędami korygowanymi przez studenta po ukierunkowaniu). Oceną pozytywną otrzymuje student, który uzyskał co najmniej 5 pkt (55%) według skali:
5 pkt – dostateczny
6 pkt – dostateczny+
7 pkt – dobry
8 pkt – dobry+

9 pkt – bardzo dobry.
Zaliczenie poprawkowe odbywa w terminie ujętym w harmonogramie sesji poprawkowej według tych samych zasad.

Ćwiczenia

Na ocenę końcową składa się średnia arytmetyczna ocen formujących otrzymanych podczas ćwiczeń według następujących kryteriów:

Wartość oceny	**3,00 – 3,25**	**3,26 – 3,75**	**3,76 – 4,25**	**4,26 – 4,75**	**4,76 – 5,00**
Ocena liczbowa	3	3,5	4	4,5	5

Zaliczenie poprawkowe odbywa się w terminie i formie wyznaczonej przez nauczyciela, np. przygotowanie pracy pisemnej i prezentacji na wskazane tematy według kryteriów podanych wyżej.

10. Forma zaliczenia zajęć

Zaliczenie na ocenę

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin**	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny kontaktowe studenta (w ramach zajęć):		
liczba godzin pracy studenta z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	**20**	
Praca własna studenta (indywidualna praca studenta związana z zajęciami):		
przygotowanie do kolokwium zaliczeniowych	5	
zapoznanie z literaturą	5	
suma godzin:	**30**	
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	**1**	

12. Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:

1. Podstawy epidemiologii ogólnej, epidemiologia chorób zakaźnych : podręcznik dla studentów nauk medycznych i pielęgniarskich studiów licencjackich : praca zbiorowa / pod red. Leona Jabłońskiego [i in.]. - Lublin : Katedra i Zakład Epidemiologii Akademii Medycznej : "Czelej", cop. 2002
2. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi (Dz.U. 2017 poz. 1975)
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie rodzajów odpadów medycznych i odpadów weterynaryjnych, których odzysk jest dopuszczalny (Dz.U. 2015 poz. 1116)
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 czerwca 2013 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac związanych z narażaniem na zranienie ostrymi narzędziami używanymi przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych (Dz.U. 19.06.2013).
5. Zakłucia Magazyn Pielęgniarki i Położnej - wydanie specjalne. Listopad 2015

Literatura zalecana / fakultatywna: 1. ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA z dnia 21 października 2016 r. w sprawie wymagań i sposobów unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych (Dz.U. 2016 poz. 1819)

13. Informacje dodatkowe

imię i nazwisko sporządzającego	Iwona Ratuszniak
data sporządzenia / aktualizacji	07.06.2024
dane kontaktowe (e-mail)	
podpis	

	Wydział	NAUK O ZDROWIU
	Kierunek	RATOWNICTWO MEDYCZNE
	Poziom studiów	Studia I stopnia
	Forma studiów	stacjonarne
	Profil studiów	praktyczny
Pozycja w planie studiów		C.27.

KARTA ZAJĘĆ

Informacje ogólne

Nazwa zajęć	**GERIATRIA I MEDYCYNA PALIATYWNA**
Punkty ECTS	**1**
Rodzaj zajęć	**obowiązkowe**
Moduł/specjalizacja	**Nauki kliniczne**
Język, w którym prowadzone są zajęcia	**Polski**
Rok studiów	**III**
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz prowadzących zajęcia	**LEK. MED. JAROSŁAW MACIOCH**

2. Formy dydaktyczne prowadzenia zajęć i liczba godzin w semestrze

Forma zajęć	Liczba godzin	Rok studiów/semestr	Punkty ECTS (zgodnie z programem studiów)
wykład	**15**	**III/VI**	**1**
ćwiczenia	**15**	**III/VI**	

3.Wymagania wstępne, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć

Zaliczenie przedmiotów: Fizjologia z elementami patofizjologii, Psychologia w ratownictwie, Choroby wewnętrzne i badanie fizykalne, Farmakologia, Neurologia, Onkologia, Podstawowe zabiegi medyczne i techniki zabiegów.
Zaliczenie praktyk śródrocznych: Oddział Chorób Wewnętrznych, Neurologia.
Zaliczenie praktyki zawodowej Zespół Ratownictwa Medycznego.

4.Cele kształcenia

C1 - Przekazanie studentom wiedzy z zakresu geriatrii oraz medycyny paliatywnej niezbędnej do realizacji zadań zawodowych ratownika medycznego.

C2 - Kształtowanie umiejętności wykonywania czynności medycznych w zakresie przewidzianym dla ratownika medycznego wobec osób w wieku podeszłym i chorych terminalnie adekwatnie do ich stanu i ograniczeń wynikających z procesu starzenia.

C3 - Wskazanie studentom ważności rozwijania u siebie szeroko rozumianej empatii jako podstawy do zrozumienia stanu emocjonalnego, efektywnego komunikowania się i reagowania na potrzeby osób w wieku podeszłym oraz chorych terminalnie.

5.Efekty uczenia się dla zajęć wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się	Odniesienie do efektu kierunkowego
	Wiedza	

W_01	Student posiada wiedzę dotyczącą terminologii i pojęć w obszarze geriatrii, biologii i patologii procesu starzenia oraz przebiegu przewlekłych i typowych schorzeń wieku podeszłego.	K_W108, K_W118 K_W139
W_02	Student posiada wiedzę dotyczącą terminologii i pojęć z zakresu medycyny paliatywnej, emocjonalnych i fizycznych aspektów procesu umierania oraz łagodzenia bólu i uciążliwych objawów chorób terminalnych.	K_W108, K_W115 K_W116, K_W118 K_W119, K_W120 K_W153
Umiejętności		
U_01	Student potrafi oceniać stan pacjenta geriatrycznego, dobrać i wykonać czynności będące w kompetencjach ratownika medycznego oraz prowadzić edukację rodziny osoby w wieku podeszłym.	K_U50, K_U54 K_U56, K_U58 K_U61, K_U62 K_U73
U_02	Student potrafi ocenić stan pacjenta w terminalnym okresie choroby, dobrać i wykonać czynności będące w kompetencjach ratownika medycznego oraz prowadzić edukację w zakresie uzyskania wsparcia pacjentów i ich rodzin.	K_U54, K_U56 K_U57, K_U58 K_U61,K_U62 K_U73 K_U75, K_U76
Kompetencje społeczne		
K_01	Student wykazuje zrozumienie emocji i zachowań pacjenta i jego rodziny.	K_K01, K_K06
K_02	Student efektywnie komunikuje się z pacjentem i jego rodziną.	K_K01, K_K06

6.Treści programowe oraz liczba godzin na poszczególnych formach zajęć

Lp.	Treści wykładów	Liczba godzin na studiach	
		stacjonarnych	niestacjonarnych
W1	Wprowadzenia do przedmiotu: zakres tematyczny, literatura, warunki i formy zaliczenia. Wprowadzenie podstawowych pojęć: geriatria, gerontologia, proces starzenia). Demograficzne aspekty starzenia się populacji. Konsekwencje starzenia społeczeństw. Opieka geriatryczna w Polsce na tle modelowych rozwiązań w wybranych krajach na świecie.	1	
W2	Cechy i etapy starości. Wiek biologiczny a wiek metrykalny. Biologia człowieka w wieku senioralnym - zmiany w układach i narządach oraz skutki tych zmian. Cechy patologii starzenia się (zapadalność na choroby, wielonarządowość zmian, zmiana reaktywności organizmu starego, odmienności w leczeniu i farmakoterapii).	2	
W3	Specyfika przebiegu częściej występujących chorób przewlekłych u pacjenta w wieku senioralnym (nadciśnienie tętnicze, migotanie przedsionków, niewydolność serca, przewlekłe zespoły wieńcowe, cukrzyca, przewlekła obturacyjna choroba płuc). Stany nagłe w geriatrii.	2	
W4	Choroby występujące typowo u osób w wieku podeszłym: otępienia i choroba Parkinsona, depresja, upadki i zaburzenia chodu, nietrzymanie moczu, frailty (zespół słabości), zespoły bólowe, polimialgia reumatyczna, olbrzymiokomórkowe zapalenie tętnic.	2	

W5	Medycyna paliatywna – podstawowe informacje, cele i założenia Filozofia opieki paliatywnej. Pojęcie tanatologii. Emocjonalne aspekty aktu umierania. Psychologiczne fazy umierania wg Elizabeth Kubler-Ross. Punkt „bez powrotu" w opiece paliatywnej.	2	
W6	Ból w opiece paliatywnej. Pojęcie bólu wszechogarniającego. Rodzaje i ocena bólu. Zasady leczenia bólu nowotworowego, drabina analgetyczna WHO. Leczenie inwazyjne bólu. Leki stosowane w leczeniu bólu nowotworowego. Działania uboczne leków. Metody psychologiczne łagodzenia bólu.	2	
W7	Objawy ze strony układu pokarmowego i oddechowego w terminalnym okresie choroby nowotworowej. Zespół wyniszczenia w przebiegu choroby nowotworowej. Owrzodzenia odleżynowe. Zmęczenie w przebiegu choroby przewlekłej. Zaburzenia psychiczne u chorych objętych opieką paliatywną. Stany nagłe u chorych w opiece paliatywnej.	2	
W8	Wsparcie emocjonalne i psychospołeczne chorych. Wsparcie rodzin pacjentów. Opieka duchowa. Problemy etyczne w medycynie paliatywnej. Prawa chorych objętych opieką paliatywną.	2	
	Razem liczba godzin wykładów	15	…

Lp.	**Treści ćwiczeń**	**Liczba godzin na studiach**	
		stacjonarnych	**niestacjonarnych**
C1	Całościowa ocena geriatryczna i wielkie zespoły geriatryczne. Analizowanie dokumentacji medycznej chorego. Rozpoznawanie problemów człowieka w podeszłym wieku.	3	
C2	Komunikowanie się z pacjentem w wieku geriatrycznym w zależności od stanu zdrowia i sprawności (sposoby, zasady, bariery, sposoby pokonywania barier).	3	
C3	Opieka geriatryczna sprawowana w systemie opieki zdrowotnej w ramach ubezpieczenia zdrowotnego w NFZ. Opieka sprawowana w systemie pomocy społecznej: DPS, Miejski Dzienny Dom Pomocy Społecznej, Ośrodek Wsparcia dla Osób Starszych. Udzielanie porad osobie starszej i jej rodzinie w zakresie uzyskania niezbędnej pomocy instytucjonalnej i pozainstytucjonalnej w obszarze usług opiekuńczych nad osobami starszymi.	2	
C4	Podstawowe objawy u pacjentów z zaawansowaną chorobą nowotworową. Badanie chorego w zaawansowanym okresie choroby nowotworowej, ustalanie planu postępowania uwzględniającego wybory chorego, prowadzenie obserwacji.	2	
C5	Zasady wyboru leków stosowanych w leczeniu objawów. Zasady przeliczania dawek leków opioidowych. Drogi podawania leków u chorych z zaburzeniami połykania i nieprzytomnych w warunkach domowych. Sposoby podawania leków drogą podskórną.	2	
C6	Możliwości wsparcia chorych terminalnie i ich rodzin - działalność hospicjum i poradni medycyny paliatywnej. Rola wolontariatu w opiece paliatywnej.	2	

	Rozpoznawanie objawów zbliżającej się śmierci. Opieka nad chorym umierającym. Proces osierocenia i żałoby - wsparcie rodziny po chorego w obliczu straty.		
C7	Podsumowanie zajęć. Określanie poziomu osiągnięcia efektów kształcenia.	1	
	Razem liczba godzin projektów	15	...

7. Metody oraz środki dydaktyczne wykorzystywane w ramach poszczególnych form zajęć

Forma zajęć	**Metody dydaktyczne (wybór z listy)**	**Środki dydaktyczne**
Wykład	M1 – wykład informacyjny M2 – wykład problemowy	Projektor multimedialny, ekran projekcyjny, komputer z dostępem do Internetu, tablica suchościeralna z kompletem markerów.
Ćwiczenia	M2 - analiza przypadku (casestudy), rozwiązywanie problemu, dyskusja na temat doświadczeń w czasie praktyk M5 – analiza dokumentacji medycznej, działania praktyczne, analiza zawartości portali internetowych	Stanowisko komputerowe z dostępem do Internetu, tablica suchościeralna, mobilna tablica magnetyczna z arkuszami flipchart, magnesy do tablicy magnetycznej, biała elektrostatyczna folia suchościeralna, komplet markerów suchościeralnych, komplet markerów do flipchartów, wzory dokumentacji medycznej, atrapy opakowań leków

8. Sposoby (metody) weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta

8.1. Sposoby (metody) oceniania osiągnięcia efektów uczenia się na poszczególnych formach zajęć

Forma zajęć	**Ocena formująca (F) –** wskazuje studentowi na potrzebę uzupełniania wiedzy lub stosowania określonych metod i narzędzi, stymulujące do doskonalenia efektów pracy **(wybór z listy)**	**Ocena podsumowująca (P) –** podsumowuje osiągnięte efekty uczenia się **(wybór z listy)**
Wykład		P2 – kolokwium
Ćwiczenia	F1 – wejściówka F2 - przygotowanie do zajęć, ocena ćwiczeń wykonywanych podczas zajęć	P3 – na ocenę końcową składają się oceny formujące: F1 – 50% F2 – 50%

8.2. Sposoby (metody) weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się (wstawić „x”)

Symbol efektu	Wykład	Ćwiczenia		
	P2	F1	F2	P3
W_01	x			x
W_02	x			x
U_01		x	x	x
U_02		x	x	x
K_01	x	x	x	x

9. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

Wykłady

Warunkiem dopuszczenia do zaliczenia jest uzyskanie pozytywnej oceny z ćwiczeń.

Kryteria przyznawania oceny z zaliczenia ustnego

Ocena:	**Poziom wiedzy, umiejętności, kompetencji personalnych i społecznych:**
5,0	znakomita wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne
4,5	bardzo dobra wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne
4,0	dobra wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne
3,5	zadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne, ale ze znaczącymi niedociągnięciami
3,0	wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne z licznymi błędami i brakami
2,0	niezadowalająca wiedza, umiejętności, kompetencje personalne i społeczne

Zaliczenie poprawkowe odbywać się będzie wg zasad i kryteriów podanych wyżej.

Ćwiczenia

Warunkiem dopuszczenia do zaliczenia jest odbycie wszystkich wymaganych ćwiczeń. Na oceną końcową składają się oceny uzyskane podczas zajęć oraz ocena uzyskana z kolokwium. Rozkład procentowy ocen:

- wejściówki w formie odpowiedzi ustnych – 50% (kryteria przyznawania oceny j.w.)
- aktywność na zajęciach (wykonanie przydzielonych zadań) – 50%

Zaliczenie poprawkowe jest możliwe po uzupełnieniu przez studenta wszystkich braków w terminie i formie wskazanej przez nauczyciela, np. praca pisemna 20% i/lub prezentacja multimedialna 30% oraz rozmowa podsumowująca 50%.

Kryteria przyznawania (sposób obliczania) oceny końcowej z zakresu wykładów i ćwiczeń

Przyporządkowanie wartości oceny do odpowiedniej oceny liczbowej

Wartość oceny	**3,00 – 3,25**	**3,26 – 3,75**	**3,76 – 4,25**	**4,26 – 4,75**	**4,76 – 5,00**
Ocena liczbowa	**3**	**3,5**	**4**	**4,5**	**5**

10.Forma zaliczenia zajęć

Zaliczenie z oceną

11. Obciążenie pracą studenta (sposób wyznaczenia punktów ECTS):

Forma aktywności studenta	**Liczba godzin**	
	na studiach stacjonarnych	**na studiach niestacjonarnych**
Godziny kontaktowe studenta (w ramach zajęć):		
liczba godzin pracy studenta z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	**30**	
Praca własna studenta (indywidualna praca studenta związana z zajęciami):		
suma godzin:	**30**	
liczba pkt ECTS przypisana do zajęć: (1 pkt ECTS odpowiada od 25 do 30 godzin aktywności studenta)	**1**	

12. Literatura zajęć

Literatura obowiązkowa:

1. Gąsowski J, Piotrowicz K. „Geriatria-wybrane zagadnienia". Wydawnictwo Medycyna Praktyczna. Kraków 2020;
2. Fal A, Kuriata-Kościelnioa E, Witczak I, „Opieka geriatryczna w Polsce". Wydawnictwo CeDeWu. Warszawa 2016
3. Lepert W: „Praktyczny przewodnik medycyny paliatywnej i opieki wspierającej" Wydawnictwo Via Medica. Gdańsk 2020
4. Lichodziejewska – Niemierko M. : „Leki niezbędne w opiece paliatywnej". Artykuł poglądowy w kwartalniku Medycyna paliatywna w praktyce 2013; 7, 3–4: 105–11
5. Ciałkowska – Rysz A., Dzierżanowski T.: „Podstawowe zasady farmakoterapii bólu u chorych na nowotwory i inne przewlekłe, postępujące, zagrażające życiu choroby". Artykuł poglądowy w kwartalniku Medycyna paliatywna 2014; 6(1): 1–6

Literatura zalecana / fakultatywna:

1. Kübler-Ross Elisabeth „Rozmowy o śmierci i umieraniu" Wydawnictwo Media Rodzina 2002
2. Cybulski M., Krajewska-Kułak E. , Kędziora-Kornatowska K., Waszkiewicz N.: „Psychogeriatria" PZWL Wydawnictwo Lekarskie. Warszawa 2017
3. Redakcja naukowa: Ciałkowska-Rys A., De Walden-Gałuszko K.: „Medycyna paliatywna". PZWL Wydawnictwo Lekarskie. Warszawa 2017
4. Dział III i IV w: Praca zbiorowa „Opiekun osoby starszej" WSiP 2016
5. Talarska D, Wieczorowska-Tobis K, Szwałkiewicz E (red.): Opieka nad osobami przewlekle chorymi, w wieku podeszłym i niesamodzielnymi. Podręcznik dla opiekunów medycznych. PZWL, Warszawa 2010
6. **Zasoby Internetu:**

https://bliskochorego.pl/
http://www.okruszek.org.pl/2020/06/25/o-pomaganiu/nieuleczalna-choroba-jak-wykorzystac-czas/
https://opiekawdomu.info/chory-w-domu/porady-psychologa/co-przezywa-czlowiek-smiertelnie-chory-etapy-odchodzenia-etap-buntu-i-gniewu/
Zakładka „warto przeczytać" w: http://www.hospicjumwagrowiec.pl/

Ł – Informacje dodatkowe

Imię i nazwisko sporządzającego	Iwona Ratuszniak
Data sporządzenia / aktualizacji	07.06.2024
Dane kontaktowe (e-mail, telefon)	ivonar@mrat.info
Podpis	